

Hendrik-Ido-Ambacht

Begroting 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Infographic	7
<i>I – Programma's</i>	8
Programma 1. Sociaal, welzijn en educatie	9
Programma 2. Ruimtelijke ordening, economie en wonen	19
Programma 3. Buitenruimte	26
Programma 4. Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	30
<i>II – Paragrafen</i>	36
1. Weerstandsvermogen en risicoparagraaf	37
2. Financiering	45
3. Lokale heffingen	51
4. Onderhoud kapitaalgoederen	60
5. Grondbeleid	70
6. Verbonden partijen	74
7. Bedrijfsvoering	87
<i>Bijlagen</i>	89
Bestuurlijke structuur	90
Gebruikte afkortingen	91
Beleidskader	94
Waar staat je gemeente	99
Kengetallen	103
<i>III - Financiële begroting</i>	104
<i>IV - Overige gegevens</i>	128
1. Overzicht baten en lasten op taakveld -prog	129
2 Staat van salarissen en formatie	130
3 Staat van opgenomen langlopende geldleningen	131
4 Staat van gewaarborgde geldleningen	132
5 Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven	133

Inleiding

Gewoon Ambacht

Met het coalitieprogramma "Gewoon Ambacht" zijn SGP-ChristenUnie, GemeenteBelangen en CDA in 2018 de samenwerking aangegaan. Komend jaar wordt het laatste volledige jaar van deze coalitie periode. Veel ambities uit het programma zijn inmiddels gerealiseerd, zoals het nieuwe zwembad, nieuwe schoolgebouwen en het actieplan duurzaamheid. Andere ambities staan op het punt in uitvoering genomen te worden. Tegelijkertijd voltrekken zich onder invloed van COVID-19 (Coronavirus) maatschappelijke en economische ontwikkelingen die ongekend en ingrijpend zijn. Het is onze uitdaging hierin mee te bewegen en tegelijkertijd ook de ambities uit het collegeprogramma te realiseren. In verbinding met onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke instellingen, bedrijven en de regio gaan we deze uitdaging aan. Zo doen we dat in Ambacht.

Corona

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact in de wereld. De crisis heeft allerlei directe en indirecte gevolgen voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, maar ook voor onszelf als gemeente. Het verdere verloop van de crisis is nog ongewis en de ernst van de economische en maatschappelijke gevolgen zijn moeilijk in te schatten. Elke dag komen nieuwe inzichten beschikbaar. Naar verwachting zullen de gevolgen nog jaren merkbaar zijn. Zo voorspelt het CentraalPlan Bureau (CPB) de werkloosheid pas na ongeveer vijf jaar weer is teruggekeerd naar het niveau dat we de afgelopen jaren in Nederland gewend waren.

Na de noodmaatregelen en het inrichten van de anderhalvemetersamenleving moeten we keuzes maken voor de toekomst. We sluiten onze ogen niet voor de financiële druk die de crisis met zich mee brengt. In deze begroting anticiperen we hierop in de vorm van toekomstige onvoorziene ontwikkelingen (TOO), zodat we de risico's deels op kunnen vangen met structurele middelen. Tegelijkertijd biedt de crisis ook kansen voor de toekomst. Planbureaus roepen op om reeds in gang gezette veranderingen te versnellen, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt of in de zorg, het onderwijs en duurzaamheid.

Voor wat betreft de kosten van Corona is onze intentie om u daarover via een raadsinformatiebrief in oktober 2020 een eerste inzicht te verschaffen.

Sociaal domein

Het goede voorzieningenniveau in Ambacht willen we voor jong en oud op peil houden, nu en in de toekomst. De budgetten in het sociaal domein staan echter fors onder druk. Naast oplopende kosten zien we ons geconfronteerd met grote fluctuaties in de algemene uitkering van het Rijk en de verdeelmodellen in het sociaal domein. Alleen als het Rijk méér middelen beschikbaar stelt voor de oplopende kosten, kunnen we (pijnlijke) keuzes in voorzieningenniveau voorkomen. We houden regionaal de vinger nauwlettend aan de pols, zowel inhoudelijk als financieel.

Preventieplan sociaal domein

Wij vinden dat de financiële druk geen effect mag hebben op de mensen die afhankelijk zijn van onze hulp en zorg. We willen daarom de samenredzaamheid en eigen kracht van inwoners bevorderen en zo het beroep op (duurdere) zorg voorkomen en beperken. Dat willen we bereiken via de acties uit het preventieplan sociaal domein. In 2021 starten we met de implementatie van dit plan. Onder andere willen we het aanbod van Hi5Ambacht verdiepen

en uitbreiden naar meer doelgroepen. Ook gaan we het sociaal wijkteam versterken en ontwikkelen we nieuwe instrumenten voor hulp aan onze jongeren. We werken aan een sterkere verbinding tussen ons bedrijfsleven en de SDD/Baanbrekend Drechtsteden, zodat nog meer mensen aan het werk zijn.

Cascade

We vinden het belangrijk dat iedereen in Ambacht mee kan doen. Om een inclusieve samenleving te zijn en te behouden, is het belangrijk ontmoeting te stimuleren. Cascade biedt ruimte aan tal van activiteiten van verenigingen en bedrijven en is daarmee een belangrijke factor in onze sociale structuur. Op basis van een gezamenlijke visie starten we met het bestuur van Stichting Cascade een project om het gebouw sterker te profileren als een multifunctionele ontmoetingsplaats.

Ruimtelijk domein

Hendrik-Ido-Ambacht is een fijne, rustige gemeente met een aantrekkelijk groen karakter. Omdat we liggen in een stedelijke omgeving, zoeken we bij ruimtelijke ontwikkelingen steeds de balans tussen wonen, werken en milieu.

Economie

Een sterke lokale economie is belangrijk. Het levert immers werkgelegenheid op voor onze inwoners. Dankzij de Regio Deal Drechtsteden kunnen we in 2021 verder met de plannen voor de Noordoevers en het Waterbusplein afronden. Via het actieplan economie pakken we samen met onze ondernemers meerdere thema's aan. We onderzoeken onder andere de mogelijkheden voor een Ondernemersfonds. Samen met de winkeliers zetten we de detailhandelsvisie om in concrete acties. Zo werken we gezamenlijk aan toekomstbestendige winkelvoorzieningen in Hendrik-Ido-Ambacht

Duurzaamheid

Qua duurzaamheid en klimaat zetten we de ingeslagen weg voort. Samen met onze partners hebben we een Lokaal Actieplan Duurzaamheid samengesteld, met daarin aandacht voor onder andere de Energiestrategie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. In 2021 werken we verder aan het realiseren van deze acties. Ook realiseren we het circulair Bedrijvenpark Ambachtsezoom. Ook gaan we duurzame keuzes maken in het beheer en onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen. Onze ogen blijven scherp gericht op het verminderen van keukenafval en het terugdringen van zwerfafval in ons openbaar groen.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking. Ook in 2021 gaan we onverminderd door met de voorbereidingen, zodat we straks goed gesteld staan. In de Omgevingsvisie maken we de strategische hoofdkeuzes voor de fysieke leefomgeving van onze gemeente. Daar betrekken we onze inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden bij. Ook werken we aan het sneller, overzichtelijker en klantvriendelijker maken van onze vergunningverlening.

Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen

We zijn een veilige gemeente, voeren een solide financieel beleid en hebben een duidelijke en ook kritische blik op de regionale samenwerking. Inwonerparticipatie stimuleren we liever vanuit betrokkenheid dan uit ongenoegen.

Integrale veiligheid

Het is goed wonen in Ambacht en daarbij hoort een veilige woon- en werkomgeving. Onze ambitie is het veiligheidsniveau op peil te houden. Zo is cameratoezicht ingezet rond het Sophiapark. We maken dit jaar een start met het opstellen van een nieuw meerjarig beleidsplan, zodat aan het begin van de volgende collegeperiode een actueel plan beschikbaar is.

Participatienota

De Ambachtse samenleving vormen we met elkaar. De kennis, ervaring en creativiteit van onze inwoners, bedrijven en instellingen zetten we graag in voor de toekomst van onze gemeente. In 2019 zijn we een traject gestart om tot een nieuwe participatienota te komen. Vanaf 2021 geven we participatie vorm volgens onze Ambachtse Aanpak.

Regio

Regionale samenwerking moet meerwaarde hebben voor onze inwoners. Aan dit principe blijven we de samenwerking toetsen. In 2021 actualiseren we de Nota Verbonden partijen en de Visie op Regionale Samenwerking. Daarin liggen onze uitgangspunten en kaders voor samenwerking in de regio vast. Met de ervaringen van de afgelopen periode hebben we voldoende zicht gekregen op de ontwikkelingen in het sociaal en ruimtelijk domein. Beide nota's passen we daarop aan.

De structuur van de Drechtsteden staat de laatste tijd in de aandacht. Voor ons blijft onze inzet dat regionale samenwerking meerwaarde heeft zolang ook lokaal maatwerk mogelijk blijft.

Financieel perspectief

De technische begroting vertoont een voordeel van circa € 700.000, maar met hele grote onzekerheden in het domein van de sociale dienst, de jeugdzorg en de corona gevolgen. Een ruwe schatting van deze onzekerheden geeft aan dat de omvang hiervan gemakkelijk 1 tot 1,5 miljoen euro kan bedragen. Vandaar dat we een stelpost hebben opgenomen van 6 tot 7 honderdduizend euro voor deze onzekerheden. Na verwerking van deze stelpost, resteert een klein positief resultaat.

Let op: - = voordeel	2021	2022	2023	2024
Saldo meerjarenbegroting 2020	-339	-195	-195	-551
Saldo Kadernota	-251	165	254	77
Saldo begroting 2021-2024	-63	-363	8	23
Incidentele baten en lasten	47	203	-243	-107
Structureel en reëel resultaat	-16	-160	-235	-85

Leeswijzer

Deze begroting is opgebouwd uit programma's, paragrafen, bijlagen en een financiële begroting. Deze indeling is gelijk aan vorig jaar, waarbij is gepoogd om de leesbaarheid verder te verhogen.

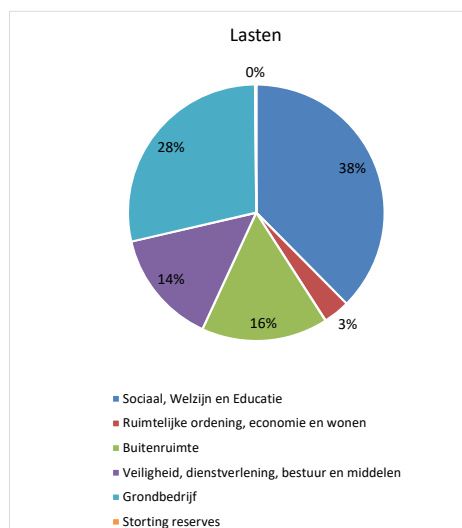
Per programma geven we kort en helder aan wat de actualiteiten zijn en welke concrete resultaten zijn bereikt. U vindt aan het eind van elk programma grafieken en een cijferoverzicht waarin de lasten en baten overzichtelijk worden samengevat. De programma's worden gevolgd door een zevental paragrafen. Het is een wettelijke eis dat elke gemeente een aantal voorgeschreven paragrafen in deze stukken opneemt. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede op diverse terreinen. De financiële begroting volgt hierop. Hierin schetsten we de financiële positie van de gemeente meer in detail.

In de digitale versie vindt u links naar belangrijke documenten, deze zijn bedoeld als achtergrondinformatie.

INFOGRAPHIC

LASTEN

	2020 (x 1.000)	2021 (x 1.000)	per inwoner	
Sociaal, Welzijn en Educatie Onderwijs, Sport, Cultuur, Recreatie, Inkomensregelingen, WMO, Jeugdzorg	30.640	32.805	1.049	38%
Ruimtelijke ordening, economie en wonen Economie, bedrijvenloket, milieu, ruimtelijke ordening, wonen en bouwen	2.724	2.937	94	3%
Buitenruimte Verkeer en vervoer, openbaar groen, riolering, afval, begraafplaats	12.452	13.948	446	16%
Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen Openbare orde, brandweer, bestuur en overhead, burgerzaken, treasury	12.473	12.675	405	14%
Grondbedrijf De Volgerlanden, Ambachtsezoom en Centrumgebied	25.528	24.893	796	28%
Storting reserves	178	111	4	0%
Saldo	903	63	2	0%
Totaal	84.898	87.431	2.795	100%

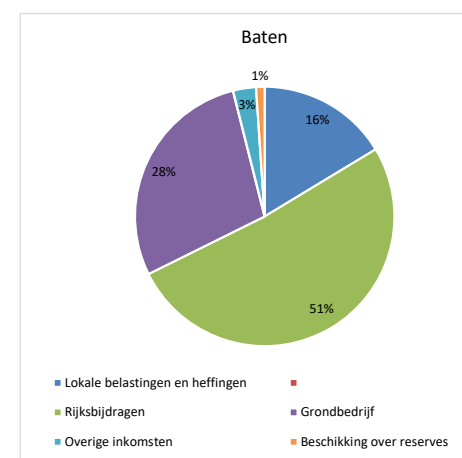

KENGETALLEN

	2020 (x 1.000)	2021 (x 1.000)	per inwoner	
Aandeel Samenwerkingsverbanden GR Drechtsteden, Dienst Jeugd & Gezondheid, Veiligheidsregio, OZHZ	27.382	29.180	933	33%
Eigen Vermogen per 1 jan	31.673	46.805	1.496	
Langlopende schulden per 1 jan	131.625	101.750	3.253	
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	17%	25%		
aantal inwoners per 1 jan	31.181	31.278		
aantal woningen per 1 jan	12.325	12.372		

BATEN

	2020 (x 1.000)	2021 (x 1.000)	per inwoner	
Lokale belastingen en heffingen o.a. 5.558 OZB, 3.923 afval en 2.343 Riool	13.621	14.285	457	16%
Rijksbijdragen Algemene uitkering en bijstand	42.507	44.896	1.435	51%
Grondbedrijf	25.499	24.811	793	28%
Overige inkomsten o.a. verkoop overige gronden, verhuur en dividend	2.934	2.498	80	3%
Beschikking over reserves	338	940	30	1%
Totaal	84.898	87.431	2.795	100%

TARIEVEN

	2020	2021
Rioolheffing		
Woningeigenaar	125,76	128,52
Meerpersoonshuishoudens	58,32	59,52
Eenpersoonshuishoudens	29,16	29,76
Afvalstoffenheffing		
Meerpersoonshuishoudens	334,56	350,64
Eenpersoonshuishoudens	235,44	246,72
Hondenbelasting		
Eerste hond	122,64	125,28
Volgende honden	201,24	205,56

I - Programma's

Programma 1 Sociaal, welzijn en educatie

Hendrik-Ido-Ambacht heeft een goed voorzieningenniveau. Dat niveau houden we op peil met bereikbare voorzieningen voor jong en oud. Uitgangspunt voor ons beleid is dat we onze inwoners in hun eigen kracht zetten. We willen hen zo min mogelijk afhankelijk laten zijn van zware zorg en ondersteuning. Ook vinden we het van belang dat iedereen, van jong tot oud, participeert in onze samenleving en daarvoor kansen krijgt. Omdat de wereld in het sociaal domein dynamisch is en de budgetten onder druk staan, innoveren we ons zorgaanbod samen met onze inwoners maatschappelijke partners. Daarbij zoeken we de balans met een gezond financieel beleid.

Vertalingen coalitieprogramma naar collegewerkprogramma

Aanpak sociaal isolement

De aanpak van sociaal isolement benaderen we vanuit verschillende invalshoeken: het signaleren van eenzaamheid onder ouderen (en jongeren) en het stimuleren van laagdrempelige activiteiten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. De aanpak van dit vraagstuk verloopt via het Preventieplan Sociaal Domein. Dit plan wordt naar verwachting in december 2020 vastgesteld door de raad. De uitvoering van de voorgestelde maatregelen voor de aanpak van sociaal isolement vindt vervolgens vanaf 2021 gefaseerd plaats.

Doorontwikkeling Hi5Ambacht

Eind 2020 zijn de scenario's voor de verzelfstandiging van Hi5Ambacht, een van de acties uit het preventieplan, uitgewerkt.

De ambitie is om in 2021 deze verzelfstandiging te realiseren. Door Hi5Ambacht te verzelfstandigen wordt verbreding (ook in doelgroepen) en verdieping van het aanbod naar verwachting makkelijker te realiseren. De verwachting is dat bij een doorontwikkelde organisatie meer ruimte zal zijn voor een doorontwikkeling op het inhoudelijk aanbod van Hi5Ambacht. Door meer mogelijkheden om maatschappelijk te ondernemen, andere financieringsmogelijkheden en meer eigen verantwoording, kan meer kleur worden gegeven aan de lokale behoeftes. Zo kan Hi5Ambacht haar positie als belangrijke partner in het preventieve domein verstevigen.

Gezondheidsbeleid

In 2021 werken we de Lokale Nota Publieke Gezondheid 2020-2023 en het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2020-2023 uit in een uitvoeringsplan. Dit doen we samen met de GGD. In dit plan staan concrete voorstellen, met een overzicht van de activiteiten en inzet van de GGD per jaar. De thema's voor gezondheidsbevordering zijn gezonde leefstijl, mentale weerbaarheid en kwetsbaarheid, voor verschillende doelgroepen. Preventie van alcohol is onderdeel van het thema gezonde leefstijl. De handhaving van alcohol wordt uitgevoerd door de afdeling Handhaving, in samenspraak met de GGD, aansluitend op de preventieve activiteiten op dit gebied.

Vanwege de coronacrisis worden niet alle middelen voor gezondheidsbevordering ingezet in 2020. Deze zetten we komend jaar in.

Integraal huisvestingsplan scholen

De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende huisvesting voor het onderwijs. In februari 2020 is het integraal huisvestingsplan (IHP) voor de wijken Centrum/Krommeweg vastgesteld. Op basis van een uitvoeringsplan dat in samenspraak met de schoolbesturen wordt opgesteld, geven we in 2021 praktische invulling aan het IHP.

Kunstgrasvelden

In 2020 is een krediet beschikbaar gesteld voor een renovatie van een kunstgrasveld en een natuurgrasveld. Wanneer we nieuwe velden realiseren, kiezen we voor duurzame oplossingen. Bij vervanging van de bestaande kunstgrasvelden stellen we een kredietaanvraag op voor de raad, waarin we het best passende alternatief met de bijbehorende kosten toelichten.

Lobby vrijstelling sollicitatieplicht

De gemeente spant zich in om vrijstelling van de sollicitatieplicht voor kwetsbare doelgroepen te bevorderen. Hiermee willen we de druk verminderen op (aanstaande) ouders met jonge kinderen, mensen die voor een ernstig zieke partner zorgen (mantelzorgers) of mensen die een substantieel deel van hun tijd besteden aan vrijwilligerswerk. Hierbij richten wij ons vooral op het creëren van bestuurlijk en ambtelijk draagvlak in de regio. Dat doen we op momenten dat er onderwerpen spelen, waarbij we dit thema ter sprake kunnen brengen. De eerste gelegenheid hiervoor is het uitvoeringsprogramma dat wordt opgesteld in vervolg op de 'Regionale visie sociaal domein Drechtsteden'. De SDD stelt dit uitvoeringsprogramma op in afstemming met de Drechtsteden. Als input hebben wij als gemeente de vrijstelling van de sollicitatieplicht als prioriteit meegegeven. De SDD neemt deze input ter overweging bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma mee.

Multifunctionele ontmoetingsplaats Cascade

In het Coalitieprogramma hebben we opgenomen dat we het gebouw Cascade willen versterken tot een multifunctionele ontmoetingsplaats voor alle inwoners. In het gebouw is naast het theater en de bibliotheek, ook het Jeugdteam en het Sociaal Wijkteam gehuisvest. Het gebouw biedt ruimte aan tal van activiteiten van verenigingen en bedrijven. Het vergroten van de zichtbaarheid van deze functies heeft onze aandacht. Op basis van een gezamenlijke visie starten we met het bestuur van Stichting Cascade in 2021 een project op om het gebouw sterker te profileren als een multifunctionele ontmoetingsplaats.

Muziekonderwijs

Hi5Ambacht is nu bezig met het aanbieden van een cursus 'kiezen muziekmethode' voor scholen/docenten, zodat scholen kunnen kijken welke muziekmethode zij het beste voor hun school kunnen gaan aanbieden, wat dan het beste bij hen past. Dit is onderdeel van de CMK aanpak. Als er verzoeken zijn van scholen voor muziekonderwijs, loopt dit wel altijd via Hi5Ambacht. Zij betrekken daar dan vervolgens wel weer de Ambachtse muziekschool bij.

Preventieplan Sociaal Domein

In deze raadsperiode werken we aan een lokaal preventieplan voor het sociaal domein. Met het preventieplan beogen we de eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners te bevorderen en het beroep op (duurdere) zorg te voorkomen en te beperken.

Bij de ontwikkeling van dit plan werken we samen met maatschappelijke organisaties en inwoners. Maar ook de raad betrekken we actief bij het bepalen van de kaders voor het preventieplan. Na de vaststelling van het plan in de raad (2020) starten we in 2021 met de implementatie. Hiervoor stellen we een prioritering, planning en budgettering vast.

Sociale Kaart

Lokaal is er binnen het sociaal domein een groot aanbod van voorzieningen en activiteiten, maar niet iedere inwoner weet de weg daarnaartoe te vinden. We willen inwoners daarbij helpen door het aanbieden van een sociale kaart-app. Deze app wordt ook een instrument voor professionals (medewerkers van zorgaanbieders, huisartsen etc.) in het sociaal domein. Eind 2020 wordt de app gelanceerd en vanaf dat moment kan iedere inwoner en professional de app downloaden en gaan gebruiken. In 2021 zetten we vooral in op communicatie over deze app om zoveel mogelijk bekendheid te genereren. En we gaan in 2021 kijken wat de eerste ervaringen zijn met het gebruik van de app. Dat dient vervolgens als basis voor verdere doorontwikkeling van deze sociale kaart.

Versterken Sociaal Wijkteam

Om het Sociaal Wijkteam structureel te versterken, hebben we in de Kadernota 2020 structureel € 150.000,- opgenomen. Het preventieplan Sociaal Domein geeft de kaders voor de concrete inzet van deze middelen in 2021. Ook bereiden we op basis van het vastgestelde preventieplan een definitief besluit voor over de organisatorische doorontwikkeling van het Sociaal Wijkteam en het Jeugdteam.

Visie op beschermd wonen en beschermd thuis

Het Rijk heeft besloten om de eerder aangekondigde veranderingen in de bekostiging van Beschermd Wonen uit te stellen tot 2022 en een ingroeimodel met een termijn van 10 jaar te hanteren. Ook heeft het Rijk besloten om de bekostiging van Maatschappelijke Opvang voorlopig bij de centrumgemeenten te laten. Het Rijk heeft aan het uitstel wel de voorwaarde verbonden dat alle centrumgemeenten een uitvoeringsagenda opstellen en financiële samenwerkingsafspraken vastleggen.

In 2017 heeft de centrumgemeente Dordrecht samen met gemeenten en GGZ-aanbieders de Transformatieagenda Beschermd Wonen en Opvang Dordrecht-

Alblasserwaard/Vijfheerenlanden opgesteld. Deze transformatieagenda, de lokale uitvoeringsplannen en de samenwerkingsafspraken vormen de basis voor de toekomstige samenwerking rond Beschermd Wonen. Op dit moment wordt op regionaal niveau gewerkt aan nieuwe samenwerkingsafspraken Beschermd Wonen tot 2024. Recent is aan alle colleges gevraagd om aan corporaties toestemming te verlenen om extra woonruimte beschikbaar te stellen voor de doorstroming van BW-cliënten en ruimte beschikbaar te stellen voor kleinschalige en specifieke BW-voorzieningen.

Bij de uitwerking van het lokaal preventieplan in 2021 besteden we aandacht aan de ondersteuning en monitoring van uitstromende BW-cliënten en het realiseren van eet- en ontmoetingsmogelijkheden.

Vrijwilligersbeleid

In 2021 gaan we aan de slag met de uitvoering van het vrijwilligersbeleid. Dit beleid is erop gericht om vrijwillige inzet te stimuleren en te faciliteren. In het beleid gaan we specifiek aandacht besteden aan het inzetten van nieuwe instrumenten om vrijwilligers en de vraag naar vrijwilligerswerk bij elkaar te brengen. Met name voor incidentele, projectmatige klussen. We willen dit beleid zoveel mogelijk laten aansluiten bij de sociale kaart-app. In die app zit een vrijwilligersgedeelte. Besluitvorming voor dit beleid staat gepland voor het eerste kwartaal 2021.

Grote beleidstrajecten niet voortvloeiend uit het Coalitieprogramma

Brede adviesraad Sociaal Domein

In 2021 gaan we werken aan de doorontwikkeling van de beleidsadviesraad Jeugd/Wmo naar een beleidsadviesraad Sociaal Domein. Dit betekent dat we ook beleidsonderwerpen die onder de Participatiewet en de nieuwe Wet op de Schuldhulpverlening vallen, gaan voorleggen aan de beleidsadviesraad. Vooruitlopend hierop gaan we met de beleidsadviesraad in gesprek over de eventueel benodigde expertise om over de nieuwe onderwerpen te kunnen adviseren.

Collectie Spoor

De collectie Spoor die in het depot van Hizkia van Kralingen was opgeslagen, is in bruikleen gegeven aan het Historisch Genootschap. Het Historisch Genootschap heeft deze collectie ondergebracht in het gebouw Den Brommert. Komend jaar oriënteren wij ons op de bestemming van de collectie Spoor die op andere locaties is opgeslagen. Volgens het raadsbesluit in 2018 is verkoop één van de opties. Deze oriëntatie voeren wij uit in samenspraak met onder andere het Historisch Genootschap en het Regionaal Centrum Eindhoven, waar ook een deel van de collectie Spoor te bezichtigen is.

Lokaal plan Meerjarenperspectief Jeugdhulp

De pilots Buurtgezinnen en Toekomstperspectiefplan die in 2020 zijn gestart, worden net als de uitbreiding Home Start naar de doelgroep 7-12 jaar, voortgezet in 2021. Een pilot maatjesproject en een pilot Go OV zijn in ontwikkeling. Deze worden in 2021 opgestart of voortgezet. Daarnaast gaan we verder met de activiteiten die al in 2019 zijn opgezet, zoals het voetbalteam voor kinderen met autisme bij IFC, de oudergroepen (pleegouders en autisme, moedermorgens in de kerk), de activiteiten van Hi5Ambacht voor de 12+ doelgroep en de trainingen in groepsverband (zoals Rots&Water).

Voor een aantal van deze activiteiten komt in 2021 een einde aan de looptijd van de pilot. Aan de hand van de tussentijdse evaluaties en opbrengsten onderzoeken we of eventuele voortzetting gewenst is en hoe dit eruit zal zien. Hierover informeren we de raad.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Met een netwerk van professionals en vrijwilligers stimuleren we dat statushouders binnen onze gemeente zo snel mogelijk zelfredzaam en bij voorkeur zelfvoorzienend worden. Hiervoor zetten we in 2021 de lokale maatwerk aanpak statushouders door, die begin 2020 is vastgesteld. Het Sociaal Wijkteam, Vluchtelingenwerk, SDD en andere partners en vrijwilligers werken hiervoor intensief samen. We hebben meer aandacht voor de zeer kwetsbaren, toeleiding naar (betaald) werk of een andere dagbesteding, en voor taalverwerving en integratie.

In het eerste half jaar van 2021 realiseren we dat we vanaf 1 juli 2021 kunnen voldoen aan de nieuwe gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden wanneer de nieuwe Wet Inburgering in werking treedt. We werken hiervoor samen met de regio wanneer dat noodzakelijk is en lokaal waar dat mogelijk is.

Nota Mantelzorgbeleid

In 2019 heeft de gemeenteraad het mantelzorgbeleid voor de periode 2019-2022 vastgesteld. Op hoofdlijnen gaat de nota in op twee onderdelen: (1) het ondersteunen van mantelzorgers en (2) het waarderen van mantelzorgers. In 2021 gaan we verder met het uitvoeren van de acties zoals deze in de nota zijn beschreven. De focus ligt daarbij op het continueren van de voorzieningen en regelingen die opgezet zijn voor mantelzorgers. Dit wordt in 2021 een uitdaging. Steeds meer mantelzorgers uit Hendrik-Ido-Ambacht registreren zich bij MEE-Vivenz. Dit is een goed teken: mantelzorgers weten steeds beter de weg te vinden naar de mantelzorgondersteuning in onze gemeente. Maar het betekent tegelijkertijd extra druk op de bestaande voorzieningen en gebruik van lokale regelingen, zoals het mantelzorgcompliment.

Overdracht participatieplekken

In 2021 gaan we op basis van ons preventieplan sociaal domein aan de slag met een doorontwikkeling van de participatieplekken. In samenwerking met lokale (leerwerk)bedrijven en vrijwilligersorganisaties willen we inwoners zonder arbeidsmogelijkheden activeren en volop mogelijkheden bieden om zich te ontwikkelen (ontwikkelplekken). Meer nog dan bij de participatieplekken het geval is, wordt bij ontwikkelplekken de persoonlijke ontwikkeling en het aanleveren van vaardigheden op allerlei levensdomeinen centraal gesteld. Het streven is om met ontwikkelplekken meer maatwerk te bieden aan de deelnemers. Onze lokale ambitie sluit aan bij de regionale wens en het streven om het instrument participatieplekken in 2021 inhoudelijk verder te verbeteren. We trekken hierbij zoveel mogelijk op met de andere Drechtstedengemeenten en de SDD.

Personen met verward gedrag

Onze lokale aanpak van personen met verward gedrag komt terug in het lokaal preventieplan Sociaal Domein. Op verschillende manieren wordt aandacht besteed aan personen met verward gedrag. We geven vorm aan de lokale aanpak door vroegsignalering van verward gedrag, de structurele inzet van GGZ-expertise in het Sociaal Wijkteam voor inwoners met psychosociale en psychische vraagstukken, het zorgdragen voor korte lijnen

tussen corporaties, politie en Sociaal Wijkteam en het regelmatig bespreken van dit onderwerp met onze maatschappelijke partners.

Verordening Leerlingenvervoer

Eind 2020 leggen wij de raad een voorstel voor om een nieuwe Verordening Leerlingenvervoer vast te stellen. Deze verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG met aanpassingen om ons lokale maatwerk te kunnen borgen. Ons lokale maatwerk is er op gericht om kinderen met een vervoersvoorziening op maat passend onderwijs te kunnen bieden.

De nieuwe Verordening Leerlingenvervoer gaat in op 1 januari 2021.

Werk en inkomen(-sondersteuning)

Door de corona-crisis is een periode van economische groei prompt tot stilstand gekomen en omgeslagen in krimp. Daarmee is ook een einde gekomen aan de daling van het uitkeringsbestand in de Drechtsteden, die rond 2017-2018 was ingezet. Verwachting is dat er begin 2021 circa 7.000 uitkeringsgerechtigden zijn. Er is nog een reële kans op een verdere stijging van die aantal, als de economie door de coronamaatregelen nog verder verslechtert. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden weergegeven voor de periode januari 2015 tot juli 2020.

Aantal uitkeringsgerechtigden	1-1-16	1-1-17	1-1-18	1-1-19	1-1-20	1-7-20
Drechtsteden	6.293	6.670	6.686	6.453	6.235	6.438
Hendrik-Ido-Ambacht	290	315	321	320	307	325

Vanuit het Actieplan Lokale Economie en het preventieplan Sociaal Domein onderzoeken we wat we lokaal extra kunnen doen om meer inwoners aan werk te helpen. We werken onder andere aan een sterkere verbinding tussen ons bedrijfsleven en de SDD/Baanbrekend Drechtsteden, waarmee we in gesprek zijn.

Het kabinet heeft aangegeven de stijging van de bijstand door middel van een verhoging van het BUIG-budget te zullen compenseren. Uiterlijk op Prinsjesdag komt daarover uitsluitsel, wanneer ook het CPB haar raming heeft afgeven.

WMO Beleidsplan

De Drechtraad heeft eind 2019 de regionale visie Sociaal Domein vastgesteld en begin 2020 is deze visie gepresenteerd aan de raadscommissie WOS. De SDD is vervolgens gestart met het inventariseren van de wensen en behoeften voor de vormgeving van uitwerkingpiloten tussen SDD en lokale gemeenten, voortvloeiend uit de regionale visie.

Voor Hendrik-Ido-Ambacht ligt het accent met name op het dichterbij brengen van de SDD: dichterbij onze inwoners en in nabijheid van het sociaal wijkteam en jeugdteam. In het lokaal preventieplan Sociaal Domein maken we de lokale vertaalslag van de onderwerpen in de regionale visie, die vragen om een lokale uitwerking. Belangrijke thema's hierbij zijn integraliteit, communicatie, informatievoorziening, preventie en de inzet van algemene voorzieningen.

Indicatoren begroting 2021	HIA	HIA	PPD	SLD	ZWD	ALB	DRD	H-G	Bron	Toelichting	
<i>Let op: alle getallen, bedragen en percentages zijn afgerond</i>	2018	2019									
Basisgegevens											
Aantal inwoners	30.680	30.970	32.295	25.025	44.640	20.070	118.710	18.051	OCD Buurtmonitor en CBS	Totaal aantal inwoners volgens de Basisregistratie	
Aantal woningen	12.090	12.195	14.285	10.595	20.315	8.345	54.815	7.165	OCD Buurtmonitor	Totaal aantal woningen	
Programma 1 Sociaal, welzijn en educatie											
Werk en inkomen											
Werkloze beroepsbevolking (per 1.000 inwoners 15-75 jr)	45	9	0	0	31	0	22	0	waarstaatjegemeente.nl	Personen zonder betaald werk, die recent naar werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn. Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.	
Personen met bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18+)	20	19	25	29	40	27	52	14	waarstaatjegemeente.nl	Het aantal personen dat een uitkering ontvangt op grond van de Wet werk en bijstand en de Participatiewet.	
Saldo van in- en uitstroom bijstand (per 10.000 inwoners 18+)	0	-5	-4	-2	-14	0	-11	2	SDD	De verandering van het aantal personen dat een bijstandsuitkering ontvangt.	
Jeugd (2e halfjaar)											
Jeugdzorgtrajecten - Jeugdhulp (% van jongeren tot 18 jaar)	10%	10%	12,9%	12,8%	14,5%	10,5%	11,5%	9,2%	waarstaatjegemeente.nl	Dit betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	
Jeugdzorgtrajecten - Jeugdbescherming (% van jongeren tot 18 jaar)	0,7	0,7%	1,1%	1,7%	1,5%	1,6%	1,3%	1,2%	waarstaatjegemeente.nl	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.	
Jeugdzorgtrajecten - Jeugdreclassering (% van jongeren 12 t/m 23 jaar)		0,2%	0,2%		0,5%	0,4%	0,4%		waarstaatjegemeente.nl	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.	
Jeugdhulp zonder verblijf uitgevoerd door wijkteam/buurtteam (perc.)	32,8%	40,5%	45,4%	48,2%	43,8%	37,5%	42,2%	37%	waarstaatjegemeente.nl	De jongere verblijft formeel gezien thuis, in het eigen gezin. Dat wil zeggen, de jongere slaapt thuis. In de praktijk kan het zijn dat de jongere toch bij grootouders slaapt of bij iemand anders. Dit betreft het percentage dat door het eigen jeugdteam wordt uitgevoerd.	
Wmo (2e halfjaar)											
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners doelgroep)	46	50	64	87	75	64	81	64	waarstaatjegemeente.nl	Ondersteuning binnen het kader van de Wmo geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu.	
Clienttevredenheid Wmo											
Kwaliteit van de ondersteuning	79%	84%	87%	85%	86%	89%	86%	84%	OCD CEO	Percentage (helemaal) eens met de stelling: 'Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed'.	
Resultaat van de ondersteuning	80%	82%	86%	84%	84%	84%	81%	75%	OCD CEO	Percentage (helemaal) eens met de stelling: 'Door de ondersteuning die krijg, kan ik mij beter redden'.	

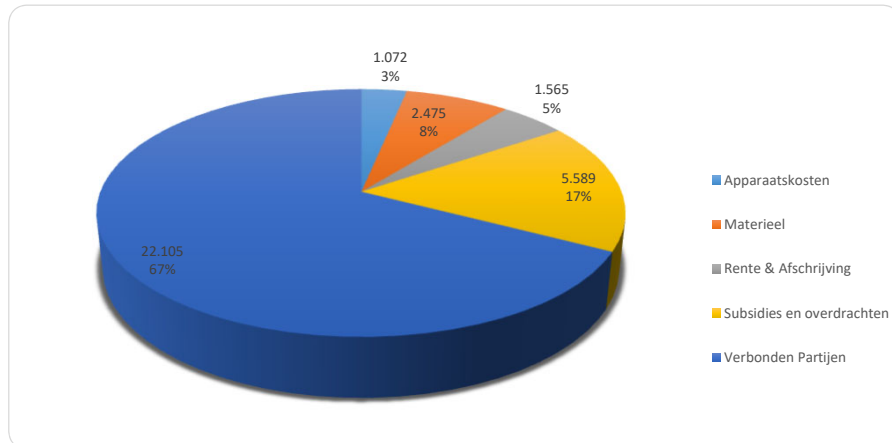
Wat mag het kosten ?

(bedragen x € 1.000)		Begroting			
		2021	2022	2023	2024
PMA1	Sociaal, Welzijn en Eduactie	2021	2022	2023	2024
Taakveld Lasten per taakveld					
4.2	Onderwijshuisvesting	1.352	1.324	1.308	1.299
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.662	1.669	1.755	1.861
5.1	Sportbeleid en activering	1.109	1.109	1.109	1.109
5.2	Sportaccommodaties	1.113	1.119	1.089	1.095
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	984	991	991	993
5.6	Media	546	562	569	569
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	477	475	476	477
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.938	1.942	1.944	1.945
6.2	Wijkteams	1.809	1.809	1.809	1.809
6.3	Inkomensregelingen	6.380	6.401	6.433	6.433
6.4	Begeleide participatie	1.162	1.178	1.203	1.232
6.5	Arbeidsparticipatie	682	682	682	682
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	421	581	741	901
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.153	5.153	5.153	5.153
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.822	5.721	5.574	5.571
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-355	-305	-255	-205
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	812	812	812	812
7.1	Volksgesondheid	1.737	1.777	1.777	1.777
Totaal lasten Sociaal, Welzijn en Eduactie		32.804	33.000	33.170	33.513
Taakveld Baten per taakveld					
4.2	Onderwijshuisvesting	-18	-18	-18	-18
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-407	-407	-407	-407
5.1	Sportbeleid en activering	-552	-552	-552	-552
5.2	Sportaccommodaties	-173	-173	-173	-173
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-647	-647	-647	-647
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-52	-52	-52	-52
6.2	Wijkteams	-1	-1	-1	-1
6.3	Inkomensregelingen	-4.855	-4.855	-4.855	-4.855
Totaal baten Sociaal, Welzijn en Eduactie		-6.705	-6.705	-6.705	-6.705
Geraamd totaal saldo van baten en lasten Sociaal, Welzijn en Eduactie		26.099	26.295	26.465	26.808

Sociaal, Welzijn en Eduactie
(bedragen x € 1.000)

Apparaatskosten	1.072
Materieel	2.475
Rente & Afschrijving	1.565
Subsidies en overdrachten	5.589
Verbonden Partijen	22.105
Eindtotaal	32.805

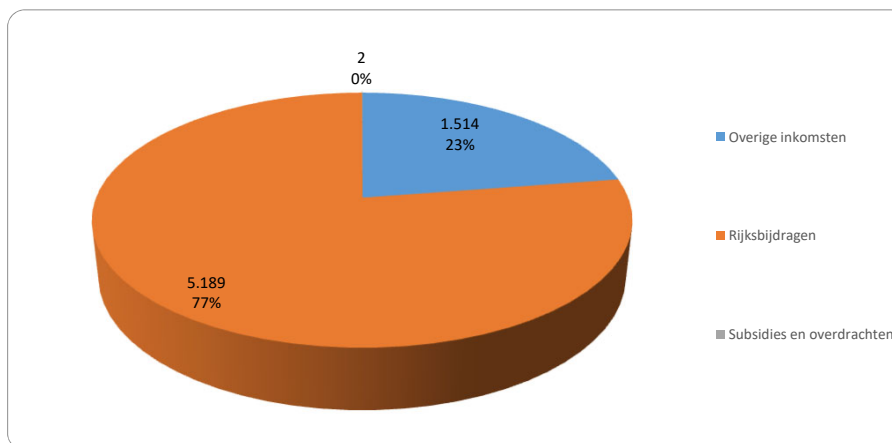
Uitgaven 2021

Sociaal, Welzijn en Eduactie
(bedragen x € 1.000)

Overige inkomsten	1.514
Rijksbijdragen	5.189
Subsidies en overdrachten	2
Eindtotaal	6.705

Inkomsten 2021

Programma 2 Ruimtelijke ordening, economie en wonen

Hendrik-Ido-Ambacht is een rustige, groene gemeente waar het fijn is om te wonen. Onze gemeente ligt tegelijkertijd in een stedelijke omgeving. Daardoor zijn we voortdurend op zoek naar de balans tussen wonen, werken en milieu, zodat we de kwaliteit van leven hoog kunnen houden. Duurzaamheid is daarbij een belangrijk begrip en een van de leidende onderdelen in dit programma. Hierbij past ook dat we weloverwogen en bewuste keuzes maken over woningbouw; groen en wonen moeten in balans zijn. Samen met onze ondernemers zorgen we ervoor dat het werkklimaat in onze gemeente aantrekkelijk is.

Vertalingen coalitieprogramma naar collegewerkprogramma

Actieplan lokale economie

In 2021 werken we verder aan de uitvoering van het nieuwe Actieplan Lokale Economie, samen met de Vereniging Ambachtse Ondernemers en de Detailhandelsraad. Het actieplan zet in op de brede maatschappelijke uitdagingen voor ondernemers op vier thema's: lokaal ondernemen, sociaal ondernemen, duurzaam ondernemen en leefbaar ondernemen.

We versterken de communicatie en samenwerking met én tussen ondernemers. Dit doen we onder andere door de mogelijkheden voor een ondernemersfonds verder te onderzoeken.

Een ondernemersfonds is een samenwerkingsverband voor en door ondernemers, waarbij ondernemers via een belastingmaatregel financiële middelen krijgen om gezamenlijk projecten uit te voeren, bijvoorbeeld op de thema's van het actieplan.

Ook vergroten we de verbinding van ondernemers met het sociaal domein. Dit doen we door met ondernemers en Baanbrekend Drechtsteden een integrale aanpak te ontwikkelen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. Zo dragen ook ondernemers bij aan het sociaal welzijn in Hendrik-Ido-Ambacht.

Verder gaan we een schoolroute voor basisschoolscholieren opzetten zodat groep 7 en groep 8 leerlingen een goed beeld krijgen van de bedrijvigheid in Hendrik-Ido-Ambacht. Dit kan de leerlingen ook helpen met het kiezen van een profiel.

Bomenbeleidsplan

In het Bomenbeleidsplan staat hoe de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht een gezond, veilig en duurzaam bomenbestand realiseert, nu en in de toekomst. De uitgangspunten hierbij zijn: het behoud van bomen in een groene leefomgeving, een kwalitatief goed en passend bomenbestand, een duurzaam bomenbestand en ruimte en aandacht voor inwoners. We werken volgens het vastgestelde beleid, waaronder de Groene Kaart waarop de beschermwaardige bomen staan. In 2020 hebben we een evaluatie van het Bomenbeleid uitgevoerd en met een raadsinformatiebrief aan de raad gepresenteerd. De ambitie is dat aan het eind van deze collegeperiode het bomenbestand gegroeid is met 500 extra bomen.

Detailhandelsvisie

In 2021 gaan we verder met de uitwerking van de Detailhandelsvisie 2019. De aanbevelingen geven richting aan hoe de gemeente en winkeliers de bestaande structuur kunnen versterken en de verschillende winkelgebieden kwalitatief kunnen verbeteren. Samen met de winkeliers

zetten we de visie om in concrete acties. Met deze acties werken we gezamenlijk aan de toekomstbestendigheid van de winkelvoorzieningen in Hendrik-Ido-Ambacht.

Duurzame gemeentelijke gebouwen

We maken duurzame keuzes in het beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen. In 2020 gaven we opdracht om de meerjarenonderhoudsplannen te actualiseren. Ook hebben we een onderzoek uit laten voeren om te bepalen welke maatregelen nodig zijn om de gemeentelijke gebouwen in 2035 energieneutraal te laten functioneren. Op basis van dit onderzoek zullen we keuzes moeten maken over prioritering en het beschikbaar stellen van de benodigde middelen. Deze keuzes leggen we in aparte voorstellen aan het college of de raad.

Gebiedsvisie centrumgebied

De marktpartij die geselecteerd is voor de ontwikkeling van het Centrumgebied, werkt in 2021 de plannen uit in een definitief ontwerp. Dat ontwerp is een belangrijke onderlegger voor de te voeren bestemmingsplanprocedure en de aanvraag van de omgevingsvergunning. Afhankelijk van het verloop van deze procedures, kunnen op zijn vroegst vanaf december 2021 de feitelijke werkzaamheden beginnen.

Lokaal actieplan duurzaamheid

Samen met onze partners hebben we in 2019 een nieuw Lokaal Actieplan Duurzaamheid opgesteld en in de raad behandeld. In het Lokaal Actieplan Duurzaamheid hebben we acties opgenomen die betrekking hebben op de lokale uitwerking van de Energiestrategie Drechtsteden, luchtkwaliteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit. Ook zijn acties opgenomen over de voorbeeldrol van de gemeente op het gebied van fairtrade, het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en het werken aan bewustwording door communicatie en educatie. We zijn begonnen met een nieuwsbrief en het oprichten van een duurzaam netwerk. In 2021 werken we verder aan het realiseren van deze acties. Tegelijkertijd lopen de reguliere, wettelijke milieutaken gewoon door. Dit zijn bijvoorbeeld het toetsen van bodemkwaliteit, geluid en externe veiligheid.

Lokaal uitvoeringsprogramma wonen

In 2021 zetten we de uitvoering van de woonvisie voort. Onze focus blijft op de (beleids-) maatregelen uit onze woonvisie en het voorgestelde bouwprogramma. Voorbeelden van maatregelen zijn het langer thuis wonen van senioren, het stimuleren van huisvesting voor de doelgroepen die in de woonvisie zijn genoemd en het opstellen van een woonwagenbeleid. We blijven actief samenwerken met de woningcorporaties, die werkzaam zijn in Ambacht.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking. Ook in 2021 gaan we onverminderd door met de voorbereidingen om er straks klaar voor te zijn. Een groot deel van het jaar staat in het teken van de Omgevingsvisie. In deze visie maken we strategische hoofdkeuzes voor de fysieke leefomgeving van onze gemeente. De eerste stappen in dit traject zijn al gezet: er is gewerkt aan een Nota van Uitgangspunten. Daarin staan de relevante kaders en

uitgangspunten die nodig zijn om de Omgevingsvisie voortvarend op te stellen. Aan de hand van de Nota van Uitgangspunten gaan we aan de slag, onder begeleiding van een extern bureau. In dit traject is een belangrijk deel ingeruimd voor participatie met inwoners en stakeholders. In vrijwel elke stap in dit proces is er een rol voor de raad. We streven er naar dat de raad de visie eind 2021 heeft vastgesteld.

In 2021 gaan we ook verder met het ontwikkelen van kennis en competenties bij de medewerkers van de ambtelijke organisatie, de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het sneller, overzichtelijker en klantvriendelijker maken van de vergunningverlening.

Grote beleidstrajecten niet voortvloeiend uit het Coalitieprogramma

Landschapstafel IJsselmonde

De Landschapstafel IJsselmonde is een samenwerkingsverband van de zes gemeenten op het eiland IJsselmonde (Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht, Ridderkerk, Rotterdam, Albrandswaard en Barendrecht). De provincie Zuid-Holland heeft aangegeven de landschapstafels niet meer te financieren of subsidie te verstrekken. Dit is aanleiding om de doelen en inzet van de landschapstafel opnieuw te bekijken, ook in relatie tot grote opgaven zoals klimaatadaptatie. Tegelijkertijd trekken de landschapstafels in de provincie Zuid-Holland samen op om het belang van de landschapstafels onder de aandacht te brengen bij de provincie.

Verbonden partijen - ontwikkelingen

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)

OZHZ voert in mandaat omgevingstaken voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid uit. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht en handhaaft waar nodig (de VTH-taken). Naast de VTH-taken biedt OZHZ advies over onderwerpen zoals geluid, bodem, lucht en energie. De maatwerkafspraken tussen gemeente en OZHZ zijn opgenomen in jaarprogramma's per opdrachtgever. In de komende periode ziet OZHZ een aantal belangrijke ontwikkelingen:

1. De Omgevingswet

De uitvoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. De voorbereidingen hiervoor zijn reeds in gang gezet. De nadruk ligt op het vastleggen van processen en afspraken om de Omgevingswet per 1 januari 2022 uit te voeren. Het gaat dan o.a. om het maken van afspraken met gemeenten en de provincie over rollen, taken en bevoegdheden van de OZHZ, inclusief een financiële vertaling. Ook moet de OZHZ processen, procedures en werkwijzen aanpassen en inrichten (inclusief technische aspecten).

2. Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb treedt naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. De Wkb gaat uit van een publiek-privaat systeem waarbij private partijen in de bouw voor meer bouwkwaliteit moeten zorgen. Omdat de OZHZ voor een aantal opdrachtgevers ook de bouwtaken uitvoert, volgt de OZHZ het wetgevingstraject intensief. In Zuid-Holland Zuid is afgesproken dat de OZHZ en de gemeenten samen optrekken bij het in beeld brengen van de impact van de Wkb op de eigen organisatie.

3. Overgang bevoegd gezag Wet Bodembescherming

Met de invoering van de Omgevingswet zal het bevoegd gezag voor bodemtaken grotendeels worden overgedragen van de Provincie naar de gemeenten. De OZHZ voert deze bodemtaken in het kader van de Wet bodembescherming momenteel uit voor de Provincie Zuid-Holland (en Dordrecht) en zal deze voor de gemeenten gaan uitvoeren bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In de circulaires van 2020 zal duidelijk worden hoeveel middelen vanuit het Rijk overkomen naar de individuele gemeenten ten behoeve van de uitvoering van deze taken.

Indicatoren begroting 2021	Hendrik-Ido-Ambacht	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Bron	Toelichting	
<i>Let op: alle getallen, bedragen en percentages zijn afgerond</i>	2018	2019									
Programma 2 Ruimtelijke ordening, economie en wonen											
<i>Economie & arbeidsmarkt</i>											
Banen (aantal banen per 1.000 inwoners 15-75 jr)	386	395	627	821	628	637	646	625	waarstaatjegemeente.nl	Betref het aantal vervulde posities. Dit zijn fulltimers, parttimers en uitzendkrachten.	
Bedrijfsvestigingen (per 1.000 inwoners 15 -75 jr)	85	88	86	97	97	110	99	107	waarstaatjegemeente.nl	Het aantal vestigingen van bedrijven.	
Detailhandel (aantal winkels per 1.000 inwoners)	3	3	4	6	4	5	6	3	OCD Buurtmonitor	Een bedrijf waarbij de belangrijkste economische activiteiten op een uniek adres plaatsvinden. Er moet sprake zijn van eigen personeel, een eigen kassa en winkelverkoopvloeroppervlakte.	
<i>Duurzaamheid</i>											
Zonnepanelen (percentage)	7,8%	11,5%	8%	8,9%	6,8%	7,3%	5,9%	20%	waarstaatjegemeente.nl	Het aandeel woningen met zonnepaneel installatie	
Energielabel A (percentage)	24%	35,8%	17,5%	18%	8,9%	20,5%	11,9%	22,6%	waarstaatjegemeente.nl	Percentage huizen met energielabel A	

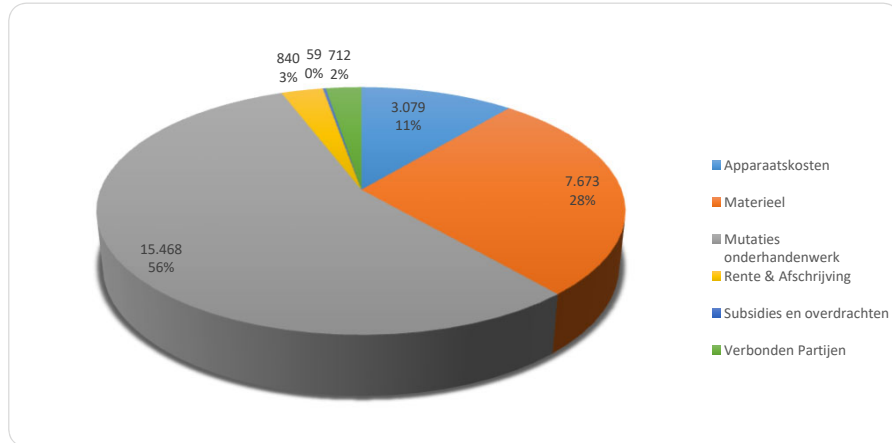
Wat mag het kosten ?

(bedragen x € 1.000)		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2021	2022	2023	2024
PMA2	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	2021	2022	2023	2024
Taakveld Lasten per taakveld					
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	205	207	209	296
3.1	Economische ontwikkeling	389	392	393	395
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.536	7.774	3.697	3.771
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	82	82	82	82
5.5	Cultureel erfgoed	16	16	16	16
7.4	Milieubeheer	852	853	853	854
8.1	Ruimtelijke ordening	280	281	281	281
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	17.357	16.411	22.855	12.446
8.3	Wonen en bouwen	1.113	1.114	1.115	1.115
Totaal lasten Ruimtelijke ordening, economie en wonen		27.830	27.130	29.501	19.256
Taakveld Baten per taakveld					
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-109	-109	-109	-27
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7.536	-7.774	-3.697	-3.771
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-54	-54	-54	-54
7.4	Milieubeheer	0	0	0	0
8.1	Ruimtelijke ordening	-23	-23	-23	-23
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-17.275	-16.329	-22.773	-12.364
8.3	Wonen en bouwen	-685	-740	-715	-715
Totaal baten Ruimtelijke ordening, economie en wonen		-25.682	-25.029	-27.371	-16.954
Geraamd totaal saldo van baten en lasten					
Ruimtelijke ordening, economie en wonen		2.148	2.101	2.130	2.302

Ruimtelijke ordening, economie en wonen
(bedragen x € 1.000)

Apparaatskosten	3.079
Materieel	7.673
Mutaties onderhandenwerk	15.468
Rente & Afschrijving	840
Subsidies en overdrachten	59
Verbonden Partijen	712
Eindtotaal	27.830

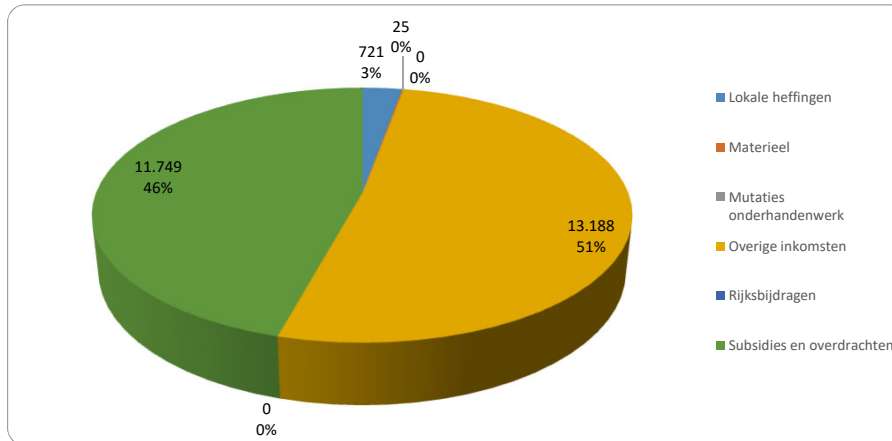
Uitgaven 2021

Ruimtelijke ordening, economie en wonen
(bedragen x € 1.000)

Lokale heffingen	721
Materieel	25
Mutaties onderhandenwerk	0
Overige inkomsten	13.188
Rijksbijdragen	0
Subsidies en overdrachten	11.749
Eindtotaal	25.682

Inkomsten 2021

Programma 3 Buitenruimte

De groene openbare ruimte vervult een centrale rol in Hendrik-Ido-Ambacht. Het groen heeft een positieve invloed op de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners. Wij vinden het belangrijk dat ons dorp schoon, veilig en aantrekkelijk is om in te verblijven. Inwoners, bedrijven en gemeente leveren daaraan elk een bijdrage. Duurzaamheid is daarbij een belangrijk principe. Of het nu gaat om de inrichting en onderhoud van ons groen, afvalscheiding of mobiliteit. We zoeken steeds naar de optimale balans tussen mens, economie en milieu.

Vertalingen coalitieprogramma naar collegewerkprogramma

Actieplan zwerfafval

Vanuit het Coalitieprogramma wordt meer aandacht besteed aan zwerfafval. Hiervoor heeft Nedvang een landelijke subsidie beschikbaar gesteld. Het actieplan Zwerfafval geeft aan hoe we met deze subsidie zwerfafval binnen de gemeente willen bestrijden, met name op de hotspots. Bijvoorbeeld door voorlichting en educatie geven tijdens evenementen, en gedragsverandering stimuleren met ludieke acties.

Grondstoffenbeleidsplan

In 2019 heeft de raad het Grondstoffenbeleidsplan 2019-2023 vastgesteld. In 2020 hebben we een aantal flankerende maatregelen uit dit Grondstoffenbeleidsplan uitgevoerd: stimuleren gebruik minicontainer voor oud papier en karton, betalen voor op halen grofvuil, apothekersroute voor medicijnafval, afvalvrije school en communicatie. De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht zet in op het stimuleren van het scheiden van grondstoffen, het verminderen van de hoeveelheid restafval en kostenreductie. De gemeente heeft voor de komende jaren de volgende visie:

"Een duurzame gemeente waarin afval goed wordt gescheiden en zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen hergebruikt kunnen worden."

De gemeente heeft als doel om ingezamelde grondstoffen hoogwaardig te recyclen. Ook streven we op termijn naar het behalen van de VANG-doelstelling: de hoeveelheid restafval terugdringen naar 30 kilogram per inwoner per jaar. In 2019 produceerde onze gemeente 261 kilogram restafval per inwoner. We zijn ons ervan bewust dat deze VANG-doelstelling een grote opgave is en dat deze niet op korte termijn behaald kan worden. We zullen geen koploper in Nederland zijn wat betreft het verminderen van het aantal kilogram restafval per inwoner per jaar. Stapje voor stapje werken we toe naar betere resultaten door het huidige systeem te optimaliseren. We sorteren voor op een scenario met een recycletarief, waarbij we inwoners met een financiële prikkel stimuleren om beter afval te scheiden. Op deze manier groeien we door naar een situatie waarin de vervuiler betaalt en de niet-vervuiler wordt beloond. In 2021 evalueren we de effecten van de uitgevoerde maatregelen. We werken in 2021 een aantal scenario's uit om het beter scheiden van afval te stimuleren. Samen met de raad gaan we op basis van deze scenario's de koers bepalen om invulling te geven aan de vastgestelde visie.

Speel- en groengebieden inrichten

In 2021 gaan we aan de slag met de uitvoering van het speelruimteplan. In dit jaar gaan we zeven speelplekken renoveren en daarmee een begin maken met het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Bij deze renovaties en hervormingen van speelplekken betrekken we de bewoners met een uitgebreid participatie traject. Hierbij richten wij ons vooral op de uiteindelijke gebruikers.

Grote beleidstrajecten niet voortvloeiend uit het Coalitieprogramma

Beleidsplan begraafplaatsen

In het *Begraafplaatsenbeleidsplan 2020-2030* staat hoe de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht gaat voorzien in voldoende begraafcapaciteit, een meer kostendekkende exploitatie en de manier waarop omgegaan wordt met trends en ontwikkelingen in de lijkbezorging. Het beleidsplan is in 2020 door de raad vastgesteld. De *Verordening op het beheer van de begraafplaatsen Hendrik-Ido-Ambacht* is in 2020 aangepast op het nieuwe beleidsplan. In de *tarieventabel aangaande de begraafplaatsen in Hendrik-Ido-Ambacht 2021* zijn de tarieven aangepast op de uitgangspunten zoals vastgelegd in het nieuwe beleidsplan.

Beleidsplan Openbare Verlichting

Het beleidsplan Openbare Verlichting is in 2019 vastgesteld. In 2020 is het vervangingsplan opgesteld en zijn de eerste vervangingsopdrachten uitgezet. In 2021 gaan we verder met het uitvoeren van het beleidsplan door armaturen en masten te vervangen door duurzame LED armaturen en duurzame masten.

Gemeentelijk rioleringsplan

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Door middel van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (GRP) vullen wij de gemeentelijke zorgplichten in voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Ook staat in dit plan welke middelen onze gemeente hiervoor inzet.

Duidelijk is dat het klimaat verandert. De zomers worden heter en de kans op extreme neerslag wordt steeds groter. Daarom zal de aanpak van klimaatadaptatie in 2021 verder vorm moeten krijgen. Om de kansen te benutten, willen we klimaatadaptatie verder uitwerken bij stedelijke ontwikkeling, herstructurering van bestaande gebieden en het slim koppelen van beheerplannen.

Stedelijk waterbeheer

Sinds 2019 gaan de wateraspecten op hoofdlijnen op in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (GRP) in plaats van in een waterplan. In 2021 geven wij samen met het waterschap Hollandse Delta hier nadere invulling aan, door samenwerking in de waterketen en de Kaderrichtlijn Water (KRW).

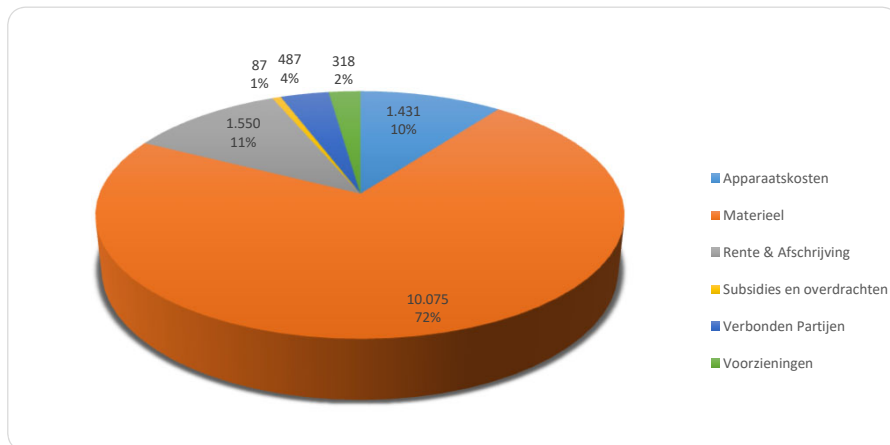
Wat mag het kosten ?

(bedragen x € 1.000)		Begroting Begroting Begroting Begroting			
		2021	2022	2023	2024
PMA3	Buitenruimte	2021	2022	2023	2024
Taakveld Lasten per taakveld					
2.1	Verkeer en vervoer	3.841	3.921	3.947	3.981
2.5	Openbaar vervoer	143	144	145	145
5.73	Openbaar groen (prog 3)	2.708	2.800	2.100	2.138
7.2	Riolering	2.044	2.031	2.055	2.046
7.3	Afval	4.415	4.352	4.327	4.351
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	608	609	610	612
8.13	RO Vastgoedregistratie (prog 3)	189	189	189	189
Totaal lasten Buitenruimte		13.948	14.046	13.373	13.462
Taakveld Baten per taakveld					
2.1	Verkeer en vervoer	-243	-243	-243	-243
7.2	Riolering	-2.452	-2.452	-2.452	-2.452
7.3	Afval	-4.117	-4.300	-4.433	-4.473
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-641	-641	-641	-641
Totaal baten Buitenruimte		-7.453	-7.636	-7.769	-7.809
Geraamd totaal saldo van baten en lasten Buitenruimte		6.495	6.410	5.604	5.653

Buitenruimte

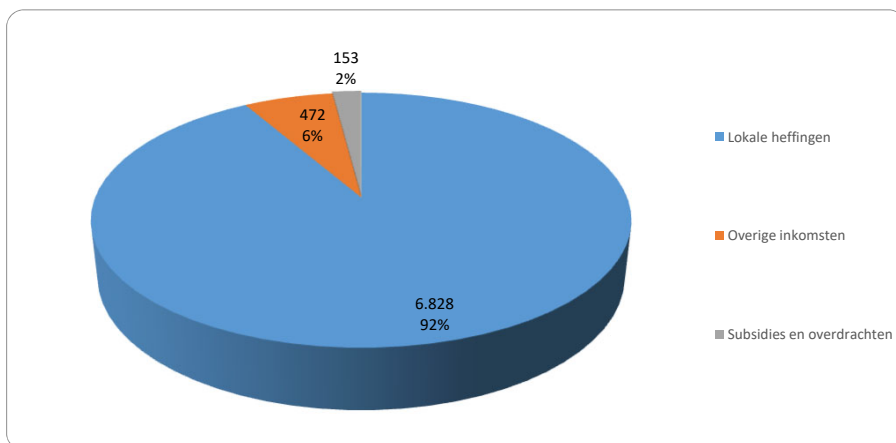
(bedragen x € 1.000)

Apparaatskosten	1.431
Materieel	10.075
Rente & Afschrijving	1.550
Subsidies en overdrachten	87
Verbonden Partijen	487
Voorzieningen	318
Eindtotaal	13.948

Uitgaven 2021**Buitenruimte**

(bedragen x € 1.000)

Lokale heffingen	6.828
Overige inkomsten	472
Subsidies en overdrachten	153
Eindtotaal	7.453

Inkomsten 2021

Programma 4 Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen

De Ambachtse samenleving vormen we samen met onze inwoners, verenigingen en bedrijven. Met elkaar werken we aan de toekomst van onze gemeente. Dat gaat niet vanzelf: we moeten ervoor zorgen dat onze gemeente veilig is, we een solide en financieel beleid kunnen voeren en op een goede, effectieve manier samenwerken in de regio. Daarbij zijn wij verantwoordelijk voor allerlei wettelijke taken die ons zijn opgelegd. Als transparant en daadkrachtig gemeentebestuur voeren wij deze taken met onze ervaring en kennis uit.

Vertalingen coalitieprogramma naar collegewerkprogramma

Beleidsplan Integrale Veiligheid

Een van de doelstellingen uit het coalitieprogramma is dat het veiligheidsniveau in onze gemeente op het huidige niveau blijft. Om dit te realiseren hebben we een meerjarig beleidsplan 2018-2021 opgesteld. In 2021 ligt de focus vooral op het afronden van het beleidsplan. Maar ook gaan we een start maken met het opstellen van een nieuw meerjarig beleidsplan, zodat er ook tijdens de volgende college-periode, vanaf 2022, een nieuw meerjarig beleidsplan beschikbaar is.

Bestedingsplan CAI gelden

We hebben met de Stichting CAI afgesproken dat we de middelen die de CAI beschikbaar heeft, gebruiken voor voorzieningen voor alle inwoners van onze gemeente. Dit is in samenspraak met het college en het bestuur van de CAI gedaan. We zijn op regelmatige basis in gesprek met het bestuur. Daarbij is een op te stellen bestedingsplan één van de onderwerpen.

Dienstverleningsconcept

De mogelijkheden op het gebied van digitale dienstverlening nemen steeds meer toe. Zo wordt er geëxperimenteerd met een chatbot die de meest voorkomende vragen op de website moet kunnen beantwoorden. En we doen mee met een landelijke pilot waarin techniek wordt ontwikkeld om telefonische identificatie mogelijk te maken. Mooie ontwikkelingen die onze inwoners steeds meer gemak kunnen geven. Om bij de voortschrijdende digitalisering te voorkomen dat er een ongewenste afstand ontstaat met inwoners en bedrijven, ligt de komende jaren extra nadruk op het thema Persoonlijk en Dichtbij. Daarbij blijven we de klanttevredenheid nauwlettend meten en volgen om de dienstverlening op een hoog niveau te houden.

Drugsnota actualiseren

De Drugsnota van 1999 hebben we in 2020 geactualiseerd. Deze nota geeft invulling aan de wijze waarop de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht omgaat met de handel in, en het gebruik van soft- en harddrugs. Specifiek is er aandacht voor het in stand houden van het huidige nul beleid ten aanzien van coffeeshops. De Drugsnota hebben we in de tweede helft van 2020 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Participatienota

Met de 'Ambachtse aanpak' voor participatie beogen we een beleidskader waarin samenhang is gebracht in de verschillende onderdelen en mogelijkheden van participatie. Dit geeft houvast aan inwoners, college, raad en de ambtelijke organisatie bij het nemen van beslissingen en afleggen van verantwoording hierover. De aanpak is erop gericht om voorafgaand aan een participatietraject helder te maken wat het doel is van de participatie, wie meepraten, wie welke rol heeft, binnen welke kaders er participatie mogelijk is en wat er gebeurt met de opbrengsten. In 2019 zijn we een traject gestart om tot een nieuwe participatienota te komen. Vanaf 2021 kunnen we hiermee gaan werken.

Visie op regionale samenwerking en Nota verbonden partijen

In 2021 actualiseren we de Nota Verbonden partijen en de Visie op Regionale Samenwerking. Daarin leggen we onze uitgangspunten en kaders voor samenwerking in de regio vast. In de afgelopen periode zijn de ontwikkelingen op het ruimtelijk-economisch en het sociaal domein in de regio verder uitgekristalliseerd. Hierdoor hebben we meer zicht gekregen op de effecten van deze ontwikkelingen, zodat we nu beide nota's kunnen aanpassen.

Grote beleidstrajecten niet voortvloeiend uit het coalitieprogramma

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is en wordt nog steeds belangrijker. We realiseren ons dat een waterdichte informatiebeveiliging niet mogelijk is. Door risico-gestuurd te werken, kennen we onze risico's, weten we deze te beperken en zijn we in staat gerichte maatregelen te nemen. De menselijke factor speelt een belangrijke rol. Er is dan ook continu aandacht voor het risicobewustzijn van onze medewerkers op dit gebied.

In 2021 gaan we een verdere verdiepingsslag maken met het in kaart brengen van de risico's en gepaste maatregelen nemen om deze te beperken. Ook het bewustzijn bij medewerkers over informatiebeveiliging gaan we nog verder vergroten. Verder zal er ook aandacht zijn voor de zelfevaluatie ENSIA en externe audits, als ook autorisatiemanagement, Business Continuity Management en het adequaat beschermen van onze mobiele apparaten. Deze acties zijn in lijn met de nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid die in 2020 in werking is getreden. Ook zijn ze afgestemd en in samenwerking met het bureau CIO, waar de Chief Information Security Officers werkzaam zijn. Zij bepalen de regionale strategie. Deze afstemming is van belang omdat informatiebeveiliging grotendeels een regionaal onderwerp is, waarbij veel samengewerkt wordt met alle andere organisaties in de GRD.

Indicatoren begroting 2021	Hendrik-ido-Ambacht	Hendrik-ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Bron	Toelichting
Let op: alle getallen, bedragen en percentages zijn afgerond	2018									
					2019					
Programma 4 Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen										
<i>Veiligheid</i>										
Diefstal uit woningen (per 10.000 inwoners)	13	12	15	7	13	14	18	13	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal diefstallen uit woningen
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (per 10.000 inwoners)	40	41	59	30	49	65	70	37	Waarstaatjegemeente.nl	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van het laatste zijn opruiming, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte.
<i>Middelen</i>										
Netto schuld (per inwoner)	€ 3.692	€ 4.068	€ 2.305		€ 3.051	€ 2.390	€ 1.906	€ 1.601	Jaarstukken gemeenten	Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar minus uitstaande leningen, afgezet tegen het totaal aantal inwoners.
Reserves (per inwoner)	€ 626	€ 680	€ 971		€ 262	€ 356	€ 152	€ 131	Jaarstukken gemeenten	Alleen algemene reserves (weerstandsvermogen)

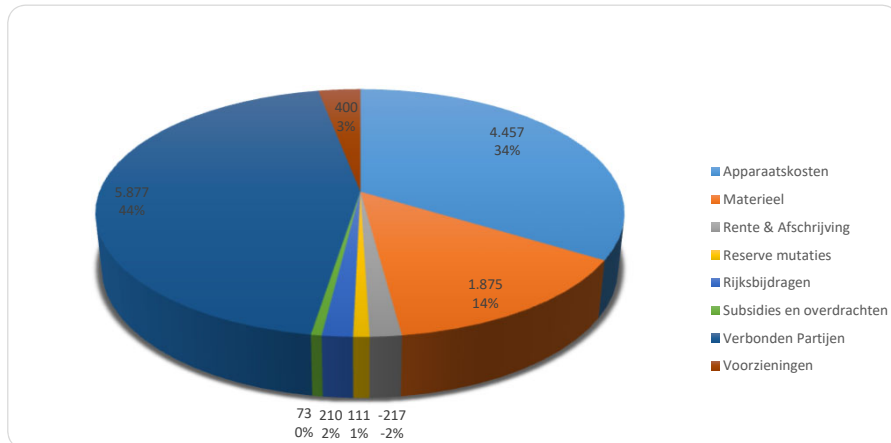
Wat mag het kosten ?

(bedragen x € 1.000)		Begroting			
		2021	2022	2023	2024
PMA4	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	2021	2022	2023	2024
Taakveld Lasten per taakveld					
0.1	Bestuur	2.454	2.086	2.073	2.079
0.10	Mutaties reserves	111	111	198	112
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	63	363	-8	-23
0.2	Burgerzaken	1.139	1.159	1.177	1.185
0.4	Overhead	6.004	6.054	6.061	6.113
0.5	Treasury	-376	-321	-191	-412
0.61	OZB woningen	49	50	50	50
0.62	OZB niet-woningen	193	197	199	200
0.64	Belastingen overig	12	12	12	12
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	13	69	78	79
0.8	Overige baten en lasten	718	726	809	895
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.025	2.070	2.091	2.111
1.2	Openbare orde en veiligheid	443	443	443	433
Totaal lasten Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middele		12.848	13.019	12.992	12.834
Taakveld Baten per taakveld					
0.10	Mutaties reserves	-940	-1.036	-170	-319
0.2	Burgerzaken	-460	-487	-496	-496
0.4	Overhead	-24	-24	-24	-24
0.5	Treasury	-183	-107	-106	-105
0.61	OZB woningen	-3.941	-3.941	-3.941	-3.941
0.62	OZB niet-woningen	-1.617	-1.617	-1.617	-1.617
0.64	Belastingen overig	-698	-175	-175	-175
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-39.707	-40.420	-40.644	-40.901
1.2	Openbare orde en veiligheid	-20	-20	-20	-20
Totaal baten Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middele		-47.590	-47.827	-47.193	-47.598
Geraamd totaal saldo van baten en lasten					
Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen		-34.742	-34.808	-34.201	-34.764

Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen
(bedragen x € 1.000)

Apparaatskosten	4.457
Materieel	1.875
Rente & Afschrijving	-217
Reserve mutaties	111
Rijksbijdragen	210
Subsidies en overdrachten	73
Verbonden Partijen	5.877
Voorzieningen	400
Eindtotaal	12.786

Uitgaven 2021

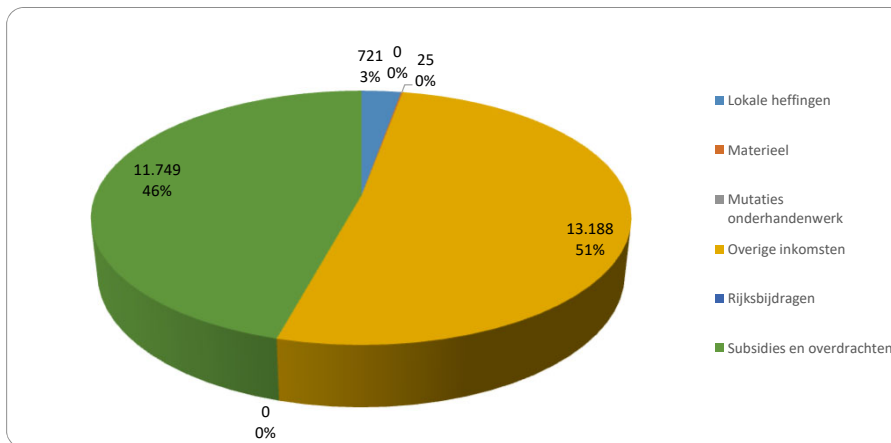

Het afgeronde verschil van €62.000 tussen het totaal van de lasten van bovenstaande tabel van €12.786.000 en het totaal van de lasten bij wat mag het kosten van €12.848.000 op de vorige pagina wordt veroorzaakt door het begrote resultaat van 2021.

Ruimtelijke ordening, economie en wonen
(bedragen x € 1.000)

Lokale heffingen	721
Materieel	25
Mutaties onderhandenwerk	0
Overige inkomsten	13.188
Rijksbijdragen	0
Subsidies en overdrachten	11.749
Eindtotaal	25.682

Inkomsten 2021

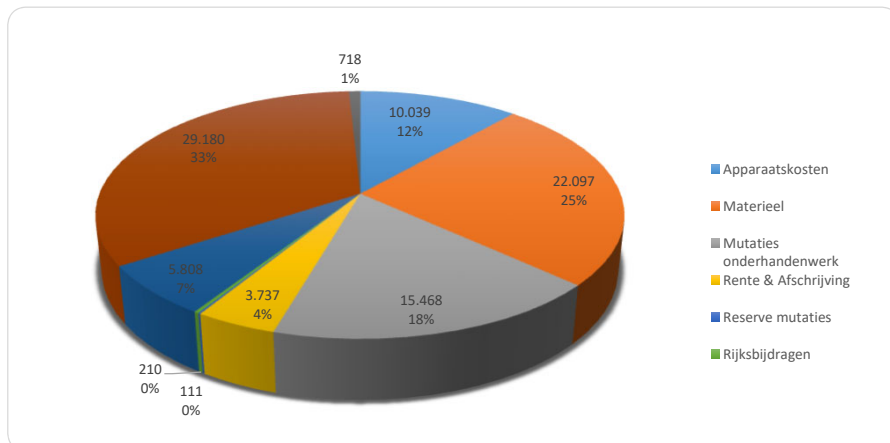

Recapitulatie

(bedragen x € 1.000)

Materieel	22.097
Mutaties onderhandenwerk	15.468
Rente & Afschrijving	3.737
Reserve mutaties	111
Rijksbijdragen	210
Subsidies en overdrachten	5.808
Verbonden Partijen	29.180
Voorzieningen	718
Eindtotaal	87.368

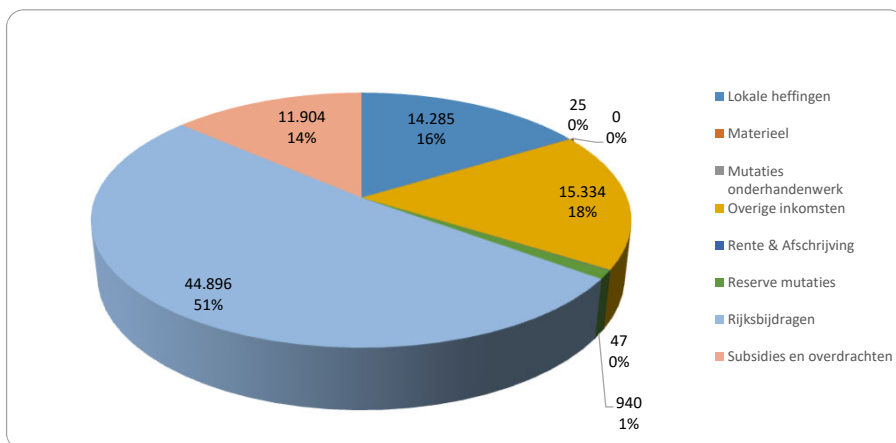
Uitgaven 2021

(bedragen x € 1.000)

Materieel	25
Mutaties onderhandenwerk	0
Overige inkomsten	15.334
Rente & Afschrijving	47
Reserve mutaties	940
Rijksbijdragen	44.896
Subsidies en overdrachten	11.904
Eindtotaal	87.431

Inkomsten 2021

II - Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicoparaagraaf

Inleiding

Om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen, moeten we ook de risico's in kaart brengen. Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen. De weerstandsratio is de weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit algemene reserves en onbenutte belastingcapaciteit. Bestemmingsreserves en voorzieningen zijn in feite niet vrij beschikbaar en tellen niet mee voor de weerstandscapaciteit. In de Nota Reserves en Voorzieningen 2011 is het beleid voor het gewenste weerstandsvermogen vastgesteld.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit richt zich op de gemeentelijke heffingen: de OZB, de afvalstoffenheffing, het rioolrecht en de overige rechten. Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit wanneer het gemeentelijke OZB-tarief lager is dan het normtarief dat geldt voor artikel 12-gemeenten en/of wanneer de ander genoemde tarieven niet kostendekkend zijn. Voor een toelichting op de kostendekking verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Weerstandscapaciteit (x 1.000)	1-1-2020	1-1-2021	Per inwoner
Algemene reserves	20.559	28.075	898
Incidenteel beschikbaar	20.559	28.075	898
Beschikbaar voor "Onvoorzien"	25	25	1
<u>Onbenutte belastingcapaciteit</u>			

Afvalstoffenheffing	750	1.293	41
Riolering	23	0	0
<u>OZB</u>			
Opbrengst volgens art. 12 norm	6.563	7.385	236
Opbrengst volgens tarief HIA	5.352	5.561	178
Vrije ruimte	1.984	3.117	100
Marktgelden	20	20	1
Begraafplaatsen	1	0	0
Wabo	1.024	924	30
Burgerzaken	582	753	24
overige leges	201	179	6
Totaal vrije ruimte belastingen	3.812	4.994	160
<u>Totaal weerstandsvermogen</u>	<u>24.396</u>	<u>33.094</u>	<u>1.058</u>
(Incidenteel + Structureel)			

N.B. In het eerste kwartaal van 2020 hebben wij onze aandelen Eneco verkocht voor ruim 18 miljoen. Dit heeft een positieve invloed gehad op onze reserve positie.

Risicobeleid

De doelstellingen voor risicomanagement zijn:

- tijdig inzicht krijgen in de risico's en het beheersen van deze risico's
- het beperken van de gevolgen van risico's;
- het risicobewust maken, ter voorkoming van risico's of het beperken van de gevolgschade;
- de beoordeling van het weerstandsvermogen in het kader van de BBV.

Definitie: In dit kader gaat het om financiële risico's, dat wil zeggen: gebeurtenissen die onze vermogenspositie positief of negatief beïnvloeden. Het risico wordt daarbij nader geconcretiseerd met de formule "kans x impact".

Risico's met een structureel karakter hebben structurele maatregelen nodig, zoals het afsluiten van verzekeringen, het treffen van voorzieningen, het bijsturen van de administratieve organisatie, het aanpassen van beleid en de begroting etc. Tegenvallers met een structureel karakter kunnen we incidenteel opvangen met het weerstandsvermogen, maar moeten vervolgens van structurele maatregelen worden voorzien. Exploitatierisico's die samenhangen met een recessie worden daarom (incidenteel) gerekend tot de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen: het risico op lagere rijksbijdragen, bijstandsverlening, bouwleges etc., maar moeten structureel worden aangepakt. Het bepalen van de risico's is altijd een momentopname en moet daarom regelmatig worden herijkt (liefst binnen de P&C cyclus).

Bij de inventarisatie van de risico's in deze paragraaf betreft het de actuele risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Dit zijn risico's:

- die niet op een andere manier zijn te ondervangen;
- die een financieel nadelig gevolg kunnen hebben;
- die relevant zijn (lees: risico van materieel belang);
- die met redelijke zekerheid zich gaan voordoen en
- niet direct beïnvloedbaar zijn.

Voor de inventarisatie van de risico's gelden de volgende criteria:

- In het kader van het weerstandsvermogen zijn in principe alleen de financiële risico's van toepassing waarvoor vooralsnog geen of onvoldoende beheersmaatregelen aanwezig zijn.
- Voor invulling van het begrip 'risico van materiële betekenis' is gekozen voor een norm van 0,5% van de totale uitgaven van de gemeente, t.w. € 0,3 mln. Dus richten we ons op risico's die een financiële impact kunnen hebben van € 0,3 miljoen of meer. Door clustering van een aantal kleinere risico's binnen een programma, kan eventueel een al te strikt gebruik van deze minimum norm worden ondervangen.
- Voor de beschouwing van de risico's wordt een tijdshorizon gehanteerd van 4 jaar.

De risicoberekening

Per risico wordt op hoofdlijnen toegelicht wat het risico inhoudt. Vervolgens maken we op basis van de beschikbare informatie een inschatting over de omvang van het risico en de mate van zekerheid dat het risico zich voordoet. De mate van zekerheid duiden we als volgt: zeer laag (10%), laag (30%), gemiddeld (50%) en hoog (80%). Daarnaast wordt bekeken of het risico structurele of incidentele gevolgen heeft.

Risico verbonden partijen

Wij zijn eigenaar van een aantal verbonden partijen. Daardoor lopen wij ook indirecte risico's. Voor onze grote verbonden partijen maken we een inschatting welk risico wij als eigenaar in onze eigen risicoparagraaf moeten opnemen. Dit zijn:

- De GRD: onze bijdrage is circa 17,0 miljoen (5,4%), waarvan 4,9 miljoen doeluitkering inkomensvoorziening (BUIG).
- De OZHZ: onze bijdrage is circa 5 ton (2,1%).
- De VRZH: onze bijdrage is circa 1,9 mln (5,1%).
- De Dienst Gezondheid & Jeugd: onze bijdrage is zo'n 1,7 mln (6,7%) en SOJ 7,0 mln (6,0%) (vlgs scenario 2a).
- Drechtwerk: onze (verlies) bijdrage is circa 2 ton (4,0% van de inwonerbijdragen).

In de begrotingen van deze partijen zijn de risico's niet altijd in cijfers uitgedrukt en zeker niet opgeteld tot een gewogen gemiddelde. Inhoudelijk hebben veel risico's een relatie met rijksmaatregelen en/of decentralisaties, m.n. op het gebied van sociale zekerheid. Extra aandacht gaat daarbij uit naar de (prognose van de) tekorten op de inkomensvoorziening bij de GRD/SDD en de verwachte tekorten bij de Serviceorganisatie van de DG&J. Ons risico schatten wij in als maximaal 10% van onze bijdragen.

Specifieke risico's

We moeten extra rekening houden met de (grote) tekorten die verwacht worden bij de SDD en de Serviceorganisatie van de DG&J. Met beide organisaties is afgesproken dat ze flink moeten bijsturen om de groeiende kosten in de hand te houden. Het gaat daarbij om grote bedragen. Op regionaal nivo zijn daarvoor speciale, bestuurlijke projectgroepen voor ingesteld. Daarnaast is er de (ook landelijke) lobby van gemeenten voor méér middelen van het Rijk. Voor dit onderdeel nemen we een extra risicopost van 10% op van de bijdragen SDD excl. BUIG 8,5 mln en SOJ ad 7,0 mln, bovenop de al eerder meegetelde 10 procent van onze totale bijdrage.

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie, maar met name ook het sociale domein. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen." De omvang van dit risico valt op het moment van schrijven met geen mogelijkheid in te schatten. Daarbij gaan we er vooralsnog vanuit dat het Rijk haar belofte nakomt om de extra kosten te vergoeden aan gemeenten.

Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splittingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 geprivatiseerd is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief

REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden. De hoogte van claim bedraagt nominaal EUR 133 miljoen. De totale claim bedraagt het nominale bedrag vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 1 juli 2009.' Ons aandeel in Eneco bedraagt slechts 0,45%. De kans wordt als minimaal ingeschat.

Conclusie verbonden partijen

Alles tezamen resulteert een cumulatief bedrag van ongeveer € 2,3 miljoen algemeen en € 1,6 miljoen specifiek (i/s) met een hoge kans van optreden (80%) vanwege Corona. Beheersmaatregel: het actief bewaken in de ambtelijk en bestuurlijke overlegvormen.

Risico Grondexploitaties

Voor de grondbedrijfcomplexen geldt dat het niet alleen om negatieve, maar ook om positieve risico's gaat. De begrote eindwaarde kan door marktrisico's immers zowel nadeliger als voordeliger uitvallen dan de prognose. Daarnaast zijn er verschillende mogelijkheden tot bijsturing, bijvoorbeeld in tempo, programmering etc. Ook eventuele subsidies kunnen een positief risico met zich meebrengen. Jaarlijks leggen we de risico's van de lopende grondexploitaties ter kennisname voor aan de raad in de geactualiseerde GREX'en. Als we een verlies voorzien, wordt een 'voorziening' gevormd. Voor de algemene en specifieke risico's is een algemene reserve Grondbedrijf gevormd (en een 'voorziening' voor ons aandeel in het voorziene verlies De Volgerlanden). Grondexploitaties kennen **algemene** risico's zoals rente- en prijsmutaties, tijdsplanningen en afzetrisico's en **specifieke** projectrisico's. Bovendien geldt dat de risico's in zo'n grex op basis van onderzoek zo goed mogelijk, maar enigszins voorzichtig worden geraamd. Hierdoor kunnen zowel voor- als nadelen optreden. Voor een uitgebreide toelichting op de Grex'en en risico's verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid en de Grex'en zelf.

Volgerlanden

Deze concept Grex 2020 kent een negatief verwacht saldo op eindwaarde van 0,5 miljoen dat door een voorziening is afgedekt. Op basis van de laatste actualisatie en door de risicobeheersingsmethodiek die we hanteren, is voor de korte termijn (3 jaar) met 90% zekerheid een risicobuffer van 3,2 miljoen voldoende. Daarnaast is in de gemaakte afspraken met de gemeente Zwijndrecht opgenomen dat van het eventuele exploitatietekort tot € 20 miljoen beide partijen ieder de helft voor hun rekening nemen. Van het bedrag dat boven de € 20 miljoen uitkomt, komt 2/3 deel voor rekening van Hendrik-Ido-Ambacht en 1/3 deel voor rekening van de gemeente Zwijndrecht. Ons aandeel in het nadeel is dus 0,25 miljoen en ons risico dus 1,6 miljoen.

Ambachtsezoom

De Grex 2020 fase 1 (incl. 1a) kent een maximale risicobuffer van 2,4 miljoen (met 90% zekerheid), en een verwacht positief saldo van 2,8 miljoen.

Conclusie grondexploitaties

Om het gecombineerde risico te bepalen, moet ook rekening worden gehouden met het positieve resultaat Ambachtsezoom. Dat is nog niet in de boeken opgenomen. Ons aandeel in het risico Volgerlanden plus het risico Ambachtsezoom, minus het positieve resultaat Ambachtsezoom resulteert in een gecombineerd risico van 1,2 miljoen met een gemiddelde kans van optreden (50%).

Risico Algemene uitkering / decentralisaties

De effecten van rijksmaatregelen zijn voor de middellange termijn allerm minst zeker. De macro-economische ontwikkelingen zijn moeilijk te voorspellen, laat staan de bestuurlijke vertaling door het Rijk naar de uitkeringen voor gemeenten en/of verdeelmodellen. Dat geldt in het bijzonder voor het sociale domein. Voor de drie decentralisaties Jeugdhulp, WMO en Participatiewet met hun kortingen zijn de effecten zorgwekkend, zowel voor het totaal als voor een individuele gemeente (het verdeelmodel). Deze middelen zijn onderdeel geworden van de algemene uitkering. We zullen dit de komende periode actief monitoren. Voor deze onderdelen geldt dat ze t/m 2019 op basis van solidariteit worden opgepakt, zodat voor- en nadelen in eerste instantie op regionaal niveau worden vereffend.

Tegelijkertijd speelt de herijking van de algemene uitkering (dus inclusief sociaal domein). Weliswaar is de ingangsdatum na uitgesteld tot 2022, maar er wordt gesproken over herverdeel-effecten van €25 per inwoner per jaar, oplopend voor de uitschieters naar €100 over 4 jaar. De eerste berichten wijzen erop dat de kleinere gemeenten in deze herverdeling nadeelgemeenten zullen zijn.

Specifiek risico

In de meicirculaire 2019 heeft het Rijk extra middelen voor Jeugdzorg ter beschikking gesteld tot het jaar 2021. Voor onze gemeente gaat het om € 0,5 miljoen. De middelen voor het jaar 2022 en daarna zijn nog onderwerp van nader onderzoek, maar de gemeenten mogen deze vooralsnog wel in hun meerjarenramingen meenemen. Een flinke onzekerheid dus.

Conclusie algemene uitkering en doeluitkeringen

In onze P&C instrumenten anticiperen we zo goed mogelijk op plannen van het Rijk (taakstellingen). Dat geldt ook voor eventuele herverdelingseffecten. Voor deze risicoparagraaf houden we rekening met een nadelig restrisico ter grootte van 5% van ons taakveld Algemene Uitkering = € 2 miljoen en €50 per inwoner herverdeling ad 1,6 miljoen met een gemiddelde (50%) kans van optreden. Beheersmaatregelen: Actief volgen en indien noodzakelijk maatregelen nemen tot bijsturing, met name bij Kadernota of begroting.

Incidentele, algemene risico's

Naast de specifieke risico's kennen we ook incidentele, algemene risico's, zoals een beroep op onze achtergestelde garantieverstrekingen. Deze bedragen in totaal circa € 110 miljoen. Ook een hogere loon- of prijsstijging dan geraamd valt hieronder: een omzet van circa € 75 miljoen, inclusief GREX'en en verbonden partijen. De kans hierop wordt ingeschat op extreem laag, oftewel 1 procent.

Recapitulatie

Omdat de risico's van verbonden partijen en rijksuitkeringen semi structureel zijn worden deze tweemaal meegeteld in de hierna opgenomen totaal telling.

SAMENVATTING (x €1.000)	BG 2020	BG 2021
<u>Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie</u> Verbonden partijen	3.400	6.300
<u>Programma 2 - Ruimtelijke Ordening, Economie en Wonen</u> Grondexploitaties	750	600
<u>Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen</u> Algemene uitkering en overige rijksbijdragen	2.300	2.800
Algemeen	1.850	1.850
<u>Totaal risico's</u>	<u>8.300</u>	<u>11.550</u>
<u>Weerstandscapaciteit</u>	<u>24.396</u>	<u>33.094</u>
<u>Weerstandratio</u>	<u>2,9</u>	<u>2,9</u>

Financiële kengetallen in relatie tot de financiële positie

Hierna volgt een overzicht gegeven van de verplichte, financiële kengetallen afgezet tegen de normen van de VNG. Zoals bekend is onze schuldquote hoog door onze relatief grote grondexploitatie Volgerlanden. Maar in dit soort getallen komt de deelname in het risico door gemeente Zwijndrecht niet tot uitdrukking. Tegelijkertijd zien we dat door ons voorzichtige, solide, financiële beleid de trend van alle financiële kengetallen positief is. Dat geldt ook voor onze weerstandratio die we hiervoor berekend hebben.

Wanneer we de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie bekijken, kunnen we concluderen dat de gemeente financieel gezond is.

Recapitulatie	voldoende	onvoldoende	2021	2022	2023	2024
Netto schuldquote	<100%	>130%	144%	125%	105%	96%

Netto schuldquote gecorr. voor verstrekte leningen	<100%	>130%	139%	120%	101%	91%
Solvabiliteitsratio	>50%	<30%	25%	27%	29%	33%
Grondexploitatie	>0,6%	<0%	95%	78%	56%	38%
Structurele exploitatieruimte	<50%	>100%	- 0,9%	- 0,8%	0,4%	- 0,1%
Belastingcapaciteit	<100%	>120%	111%	111%	111%	111%

Voor de gedetailleerde berekening van bovenstaande kengetallen wordt verwezen naar de bijlage.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering				
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	2.69	2.63	2.60	2.57
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	2.47	2.41	2.39	2.36
Apparaatskosten per inwoner	343	337	333	332
Externe inhuur excl. VP (% totale loonkst + inhuur)	10,5%	8,7%	7,8%	7,0%
Overhead (% van totale lasten excl. toev. reserves)	6,9%	7,0%	6,8%	7,7%

2. Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente, zoals de stand van de leningen portefeuille, de rente ontwikkeling, de kasgeldlimiet en de garantstellingen.

Het kader voor het geldstromenbeleid is het in december 2015 door de gemeenteraad vastgestelde Financieringsstatuut en de algemene wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat dit zo goedkoop mogelijk gebeurd door de kasgeldlimiet optimaal te benutten en zoveel mogelijk (goedkoop) kort vermogen wordt aangetrokken. Bij het aantrekken van lang geld proberen we zoveel mogelijk te anticiperen op de meerjarige kapitaalbehoefte en het spreiden van rente risico's.

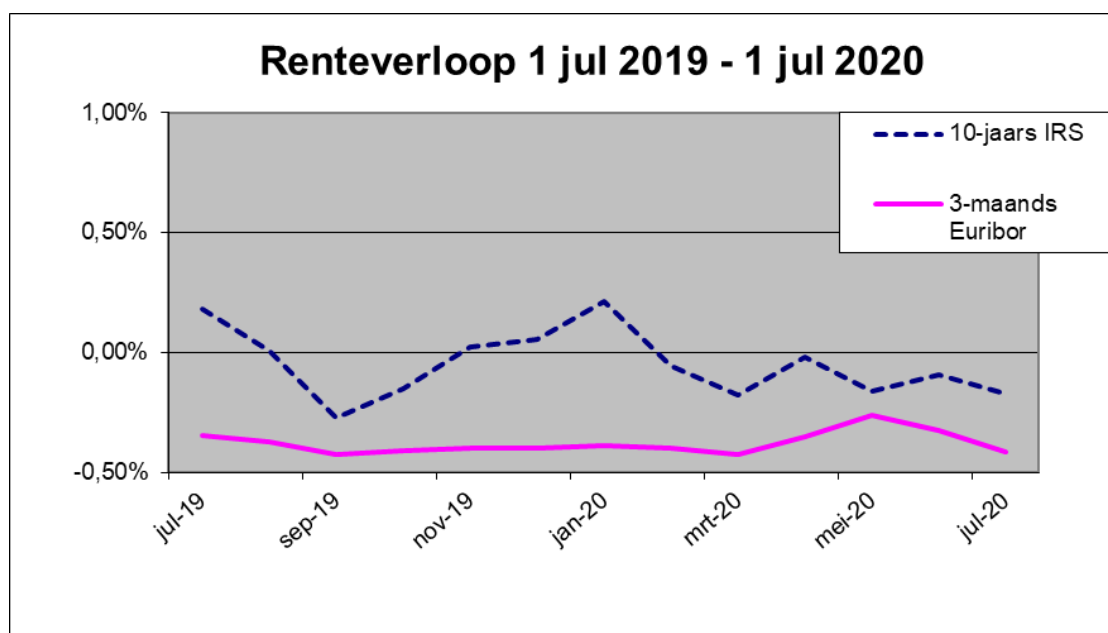
Rente ontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkten beweegt zich nog steeds op een laag niveau. In mei 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) besloten het opkoopprogramma van obligaties verder uit te breiden om de economie van de eurozone extra steun te bieden. Dit betekent vooralsnog een voortzetting van de lage (negatieve) rentetarieven.

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief.

De kapitaalmarktrente beweegt zich wel wat meer, maar blijft laag. De rente voor 10-jarige staatsleningen bedraagt medio juli -0,15%. Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2020 circa 0,30% (30 basispunten).

Vanuit Treasury SCD vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en waar nodig in samenspraak met de gemeente gehandeld. Door de onvoorziene economische omstandigheden wordt er door de grootbanken vanaf het voorjaar 2020 geen rentevisie voor een jaar verstrekt. Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Langlopende leningen

De totale gemeentelijke langlopende leningenportefeuille valt in twee delen uiteen, te weten een deel voor de Algemene Dienst en een deel voor De Volgerlanden. Mede op grond van de liquiditeitenplanning wordt voor 2021 het volgende verloop van de leningenportefeuilles voorzien:

(x € 1.000)	Stand 1 -1-2020	nieuwe lening	aflossing	stand 31-12-2021
Algemene Dienst	51.750	15.000	17.375	49.375
De Volgerlanden	50.000		8.000	42.000
Totaal	101.750	15.000	25.375	91.375

In nauwe samenwerking met het SCD wordt een liquiditeitenplanning opgesteld, die periodiek wordt geactualiseerd. Op grond van de meest actuele planning wordt voor 2021 € 15 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken.

De aflossing van de leningen voor De Volgerlanden kunnen volgens de meest recente grondexploitatie opgebracht worden door de grondverkoop in 2021.

Conclusie: In verhouding tot de grootte van de gemeente kennen wij met het project De Volgerlanden een bijzonder grote grondexploitatie, waardoor onze gemeente één van de hoogste schuldquote van Nederland kent (zie voor de kengetallen in de paragraaf 1. Weerstandsvermogen). Nu dit project vergevorderd is, neemt onze schuldpositie en schuldquote flink af. Bovendien heeft de verkoop van aandelen Eneco 18 miljoen opgeleverd.

Voor een gedetailleerd meerjaren overzicht van al onze geldleningen wordt verwezen naar de bijlagen, daarin is te zien dat we eind 2024 circa 50 miljoen aan langlopende geldleningen verwachten.

Risico beheer

Renterisico op de korte schuld: de kasgeldlimiet

De externe financieringsbehoefte wordt ingevuld met kortlopende en langlopende leningen. Bij het aantrekken van kortlopende geldleningen met een looptijd tot 1 jaar, dient rekening gehouden te worden met de kasgeldlimiet, gemaximeerd in de Wet FIDO. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal.

Berekening kasgeldlimiet:	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Gem. netto vlottende schuld(+) of overschot(-)	10.000	5.000	5.000	8.000

8,5% begrotingstotaal ad 87.430	7.431	7.431	7.431	7.431
overschrijding limiet	2.569			569
ruimte onder de limiet		2.431	2.431	

De Wet fido bepaalt dat maximaal drie achtereenvolgende kwartaaloverschrijdingen zijn toegestaan. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldbeheer is om de limietruimte optimaal te benutten.

Renterisico op de langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. De norm heeft als doel om het toekomstig renterisico op de lange financiering te beperken door spreiding in de aflossingen en renteherzieningen af te dwingen. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal.

Renterisico's	2021	2022	2023	2024
Renteherzieningen:	0	0	0	0
Aflossingen	<u>25.375</u>	<u>14.458</u>	<u>11.958</u>	<u>14.458</u>
Renterisico's	25.375	14.458	11.958	14.458
Berekening norm:				
Begrotingstotaal	87.430	87.197	89.038	79.066
Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisico norm	17.486	17.439	17.808	15.813

Overschrijding	7.889			

Conclusie: uit deze tabel blijkt dat de gemeente in 2021 de renterisiconorm zal overschrijden. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een aflossing van de in 2019 afgesloten fixe-lening van € 12 miljoen. Deze lening is eind juni 2019 aangetrokken als verplichte consolidatie van de gedurende enkele kwartalen toegestane) overschreden kasgeldlimiet. Daarbij is bewust een keuze gemaakt voor twee kortlopende leningen van één en twee jaar van respectievelijk € 15 en € 12 miljoen. Dit omdat in deze periode de opbrengst van de verkochte Eneco-aandelen werd verwacht. Wanneer dan binnen de normen van de renterisiconorm zou zijn geopereerd, dan ontstond er een forse overliquiditeit hetgeen niet gewenst was.

Kredietrisico's

De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht loopt kredietrisico op verstrekte geldleningen en leningen waarop een borgstelling is afgegeven.

Het totaalbedrag aan verstrekte geldleningen per eind 2021 is:

- Leningen aan woningcorporatie Rhiant: € 0,05 miljoen
- Woningfinancieringen gemeentepersoneel: € 2,7 miljoen
- Veiligheidsregio ZHZ (kazerne): € 1,3 miljoen
- Startersleningen: € 0,2 miljoen
- Totaal: € 4,25 miljoen

Daarnaast stond de gemeente per 31 december 2021 voor € 91,6 miljoen garant.

- aan directe borgstellingen € 10,7 miljoen. De belangrijkste directe borgstellingen worden gevormd door:
 - HVC Alkmaar (1,38 procent-belang; 'getrapt' via GR Gevudo): € 8,7 miljoen
 - Woningstichting Rhiant € 2,0 miljoen (1 lening).
- aan indirecte borgstelling € 80,9 miljoen, dat heeft betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Gezien de zekerheidsstructuur rond de WSW is aan deze garantstellingen een relatief laag risico verbonden.

Voor de specificatie van de door de gemeente gewaarborgde leningen wordt verwezen naar de Staat van gewaarborgde geldleningen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente vanwege een tekort aan geldmiddelen niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen. Voor de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht is dit risico beperkt, onder meer vanwege een met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) per 1 januari 2019 herziene kredietlimiet van € 8 miljoen.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 0,75 procent van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het

drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Berekening drempel	
totaal begroting	87.430
relevant percentage	0,75%
Drempelbedrag (afgerond)	655.500

Ondanks een oproep van de VNG-IPO-Uvw tot vereenvoudiging van het verplichte schatkistbankieren, houdt het kabinet nog steeds vast aan het verplichte schatkistbankieren voor decentrale overheden. Wellicht dat in de nabije toekomst een verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag mogelijk wordt, maar dit is ten tijde van het opstellen van deze paragraaf nog niet bekend.

Rente toerekening

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteren we in de begroting een omslagrente van 0,8 %.

Berekening rente-omslag				
Berekening rente omslag percentage over de stand per				
	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
	177.261.633	160.319.742	141.907.389	121.019.619
	-54.686.696	-45.002.017	-35.324.816	-18.845.964
A	122.574.937	115.317.725	106.582.573	102.173.655
	4.311.979	4.230.944	4.147.145	4.060.573
	-27.838.189	-22.054.808	-14.760.922	-11.424.765
	-23.526.210	-17.823.864	-10.613.777	-7.364.192
B	99.048.727	97.493.861	95.968.796	94.809.463
	51.750.000	49.375.000	47.250.000	37.625.000
	46.805.396	45.975.813	45.050.654	45.078.155
	5.883.885	6.602.237	6.798.647	7.098.634
C	104.439.281	101.953.050	99.099.301	89.801.789
D	18.135.656	13.364.676	7.483.272	12.371.866
	0	0	0	0
	20.000	30.000	50.000	80.000
	606.148	620.328	577.898	286.405
E	626.148	650.328	627.898	366.405
	-47.014	-42.619	-41.703	-40.615
	0	0	0	0
	-238.379	-198.560	-135.089	-106.066
	-285.393	-241.179	-176.792	-146.681
F	340.755	409.149	451.106	219.724
	0,34%	0,42%	0,47%	0,23%
	0,80%	0,80%	0,80%	0,80%

* Vlg de BBV mag percentage in begroting max 0,5% afwijken

3. Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen kunnen we onderverdelen in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding is gekoppeld aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide type heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid
- Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)
- Overige lokale heffingen
- Kwijtscheldingen

Ontwikkelingen en rijksbeleid

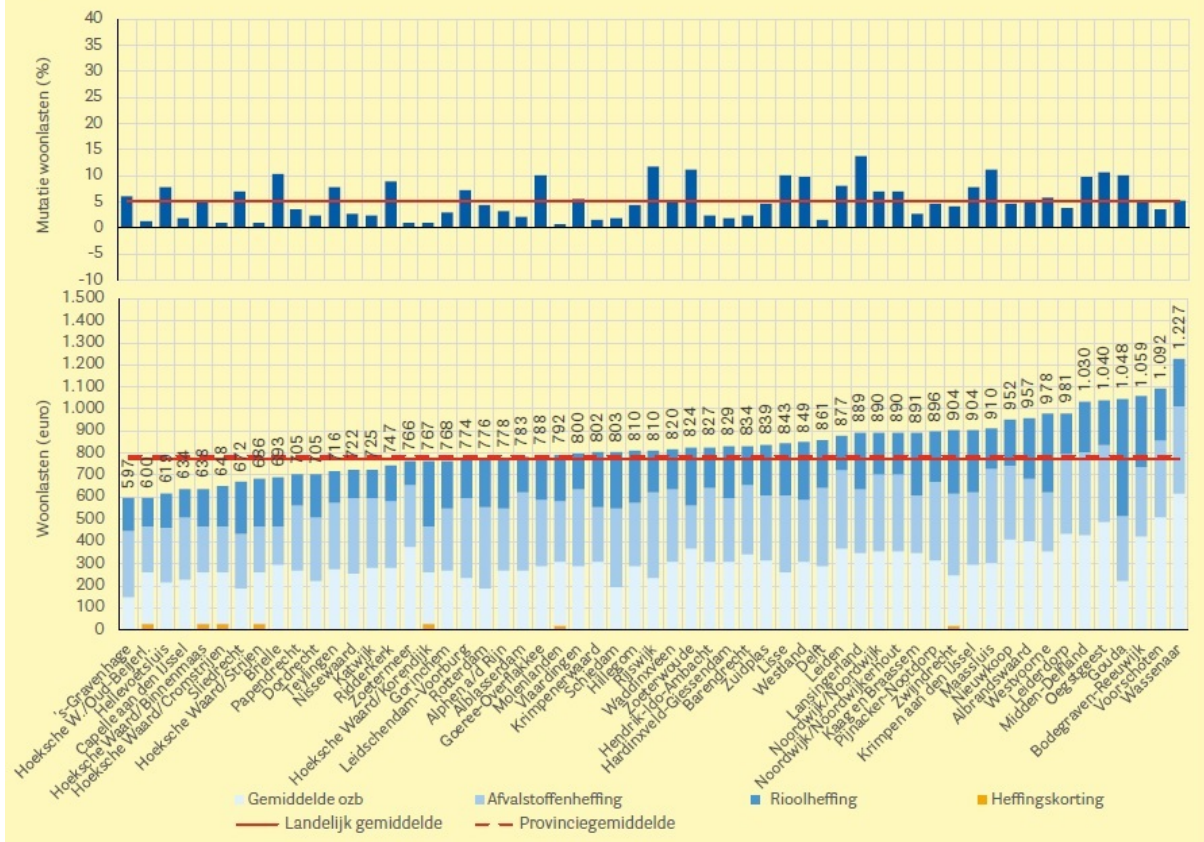
Herziening gemeentelijk belastinggebied

Al lange tijd vragen gemeenten om verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Staatssecretaris van Financiën Vijlbrief heeft op 18 mei j.l. het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. In het bijbehorende syntheserapport zit een voorbeeldpakket met meerdere varianten over een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' bestaat uit 10 rapporten met 169 voorstellen over de volle breedte van het Nederlands belastingstelsel. Dit biedt ruimte voor verschillende politieke keuzes. Dit is aan het volgende kabinet.

Vervangen macronorm OZB door benchmark lokale lasten

In 2019 is besloten om vanaf 2020 de macronorm OZB te vervangen door een benchmark lokale lasten. Volgens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ollongren, past de invoering van een benchmark goed binnen de autonome beleidsbevoegdheid van gemeenten ten aanzien van de lokale heffingen. De benchmark bevordert het lokale debat over de ontwikkeling van de autonome keuzes over de heffingen. Op lokaal niveau vraagt dit van gemeenten nog beter uitvoering te geven aan de al bestaande verplichting om de lastenontwikkelingen in de gemeentelijke begroting deugdelijk te onderbouwen. Aan de hand van de gegevens uit de benchmark kan jaarlijks, tijdens het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen, het gesprek gevoerd worden over de ontwikkeling van de lokale lasten.

Figuur 24 Benchmark woonlasten Zuid-Holland

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Onderstaande tabel geeft een overzicht met de opbrengsten. De verschillen worden op de eerste plaats veroorzaakt door indexatie en groei van de gemeente. Bij de afvalstoffenheffing vindt een gedeeltelijke doorbelasting plaats van de (rijks)afvalstoffenbelasting. In het begrotingsjaar is circa 16% van de inkomsten van de gemeente afkomstig uit lokale heffingen. De lokale heffingen vormen daarom een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente.

Heffingssoort (x € 1.000)	JR 2019	BG 2020 na wijz.	BG 2021	perc
Algemene dekkingsmiddelen				
(ongebonden heffingen)				
Onroerende-zaakbelastingen	5.458	5.433	5.558	39%
Hondenbelasting	189	175	175	1%
Precariobelasting	526	523	523	4%
Subtotaal	6.173	6.131	6.256	44%
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	3.649	3.764	3.923	27%
Rioolheffing	2.254	2.297	2.343	16%
Lijkbezorgingsrechten	603	520	609	4%
Bouwleges	1.027	594	671	5%
Overige leges	417	499	512	4%
Marktgeld	44	46	47	0%
Subtotaal	7.994	7.720	8.105	56%
TOTAAL	14.167	13.851	14.361	100%

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het grootste deel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk. De gemiddelde woonlast O.Z.B. is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage.

	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ-waarde	255.000	278.000	300.000*
OZB-eigenaar	306,51	308,02	321,00
Afvalstoffenheffing	326,16	334,56	350,64
Rioolheffing eigenaar	122,64	125,76	128,52
Rioolheffing gebruiker (meerpersoons)	56,88	58,32	59,52
Ontwikkeling lastendruk	812	827	860

% stijging t.o.v. vorig jaar	1,4%	1,8%	4,0%
------------------------------	------	------	------

* voorlopige schatting

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB is na de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen (bedrijven, enz.). De gemeenteraad bepaalt de tarieven en daarmee de door belastingplichtigen te betalen belasting. De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak. Deze wordt vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor 2021 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2020. De verschuldigde OZB is een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De volgende tabel geeft weer hoe de OZB-tarieven zich in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval te dekken. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

Rioolheffing

Met ingang van 2010 hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om de kosten voor het hemel- en grondwater en het afvalwater te verhalen via de rioolheffing. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald wordt in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld.

Tarieven

In het algemeen zijn de woonlasten voor 2021 zijn met 2,2% geïndexeerd.

Het tarief van de OZB daalt de laatste jaren om de stijging van de WOZ-waarde te compenseren.

Het tarief van de afvalstoffenheffing is met ingang van 2021 iets extra verhoogd om de kosten van de rijks afvalstoffenbelasting in 3 jaar / in 3 stappen te compenseren.

Voor de rioolheffing betalen eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie van 1 januari bepalend. Daarnaast betalen ook gebruikers van panden rioolheffing.

O.Z.B.	2019	2020	2021
Eigenaar woning	0,1202	0,1108	
Eigenaar niet-woning	0,2507	0,2579	
Gebruiker niet-woning	0,1985	0,2039	
Afval			

Meerpersoons	326,16	334,56	350,64
Eenpersoons	229,56	235,44	246,72
Stijging	1,5%	2,6%	4,8%
Riool			
Eigendom	122,64	125,76	128,52
Gebruik meerpersoons	56,88	58,32	59,52
Gebruik eenpersoons	28,44	29,16	29,76
Stijging	1,0%	2,5%	2,1%

De OZB percentages voor 2021 kunnen pas definitief worden berekend wanneer de stijging of daling van de WOZ-waarden bekend zijn. Deze zijn op dit moment onvoldoende bekend. De verwachte stijging van de waarde van de woningen, leidt tot aanpassing van het tarief. Hierdoor geeft een stijging van de waarde, geen stijging van de belastingen.

Met de jaarlijkse voorstellen tot wijziging van de belastingverordeningen, worden de nieuwe tarieven voorgelegd. Op dat moment zijn de stijgingen van de WOZ-waarden bekend en kan het nieuwe tarief berekend worden.

Kostendekking

	riool	afval
Berekening kostendekking		
Kosten taakveld incl kwijtschelding	1.728.258	4.551.245
storting voorziening	229.353	

Inkomsten excl. heffingen-187.231	0	-187.231
Netto kosten taakveld	1.957.611	4.364.014
Overige toe te rekenen kosten:		
Overhead	226.820	80.956
b.t.w.	158.548	778.337
Totale kosten (a)	2.342.979	5.223.308
Opbrengst heffingen (b)	2.343.000	3.930.258
Dekking (b/a)*100)	100%	75%

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten **2020** (op www.coelo.nl) en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer.

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB	OZB eigenaar	Rioolheffing eig/gebr	Afvalstoffen heffing	Totaal	Rangnr. meerp. huish.
Stiedrecht	216.000	0,0879	190	236	246	672	31
Papendrecht	237.000	0,1128	268	141	296	705	58
Dordrecht	206.000	0,1089	225	194	286	705	59
Alblasserdam	235.000	0,1134	266	159	358	783	169
Hendrik-Ido-Ambacht	278.000	0,1108	308	184	335	827	241

Hardinxveld	255.000	0,1199	306	231	292	829	246
Zwijndrecht*	216.000	0,1127	244	302	380	904	323
Landelijk gemiddelde	286.000	0,1102	294	199	283	776	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten
**Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met €22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.*

Overige lokale heffingen

Hondenbelasting

De Gemeentewet regelt dat gemeenten een belasting mogen heffen op het houden van honden. De hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de onroerendezaakbelasting, naar de algemene middelen van de gemeente vloeit. In onze gemeente is een relatie tussen de opbrengst en de voorzieningen die voor honden worden gerealiseerd. Het tarief 2021 is € 125,28 voor de eerste hond en € 205,56 voor een tweede hond.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over de kabels, buizen en leidingen van nutsbedrijven die in gemeentegrond liggen.

Op 1 juli 2017 is wetgeving in werking is getreden die bepaalt dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen over netwerken van nutsbedrijven. Er is wel een overgangsregeling. Gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief hadden voor nutsnetwerken kunnen tot 2022 precariobelasting blijven heffen. Hierbij geldt wel dat die gemeenten over de resterende jaren maximaal het tarief in rekening kunnen brengen dat gold op 10 februari 2016.

Kostendeckendheid	Begraven	Markten	bouwleges	burgerzaken	overige leges
Kosten taakveld	608.280	70.371	805.696	1.047.865	153.163
Ottrekking aan reserve	-193.828				
Inkomsten excl. heffingen	-156.756	-3.503			
Netto kosten taakveld	257.696	66.868	805.696	1.047.865	153.163

Overige toe te rekenen kosten:					
Overhead	226.050		631.388	133.427	157.847
b.t.w.		14.042	25.000	4.313	
Totale kosten (a)	483.746	80.910	1.462.084	1.185.604	311.010
Opbrengst heffingen (b)	483.746	46.835	670.673	428.068	84.315
Dekking (b/a*100)	100%	58%	46%	36%	27%

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige als door financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen deze inkomensgrens verruimen naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in principe voor kwijtschelding in aanmerking komen. Er vindt ook een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst om op deze manier de administratieve lasten voor de burger te verminderen en de afhandeltermijn te verkorten. Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend.

De bedragen aan kwijtschelding zijn:

	JR 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Afvalstoffenheffing	125.000	134.000	137.000

Rioolheffing gebruik woning	20.000	23.000	23.000
Totaal	145.000	157.000	160.000

4. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zoals wegen, water, groen, riolering en dergelijke zijn belangrijke schakels in de gemeentelijke infrastructuur en leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van de gemeente. Ze zijn van waarde voor de bereikbaarheid, de economie, de omgevingskwaliteit en de veiligheid. Om die waarde duurzaam en efficiënt in stand te houden, is een systematisch en planmatig beheer noodzakelijk. Het beheer is dan ook gericht op het duurzaam in stand houden van de gemeentelijke voorzieningen. Dit houdt in dat we kapitaalgoederen op een zodanige manier onderhouden dat tegen zo min mogelijke kosten de voorzieningen voortdurend goed functioneren en er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Met het beheren van de kapitaalgoederen is immers ook een substantieel deel van de begroting gemoeid. Uitgangspunt voor het gewenste kwaliteitsniveau is dat de veiligheid en begaanbaarheid van de openbare ruimte op voldoende wijze gewaarborgd blijven.

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikel 12, lid 2, moet in deze paragraaf het volgende worden beschreven:

1. het actueel beleidskader (met betrekking tot beheerplannen: wanneer vastgesteld of geactualiseerd);
2. het van toepassing zijnde kwaliteitsniveau;
3. de vertaling van de financiële consequenties van het vastgestelde kwaliteitsniveau in de begroting.

Voor het beheer zijn beheersystemen beschikbaar om de beheertaak te ondersteunen en om goede financiële ramingen te maken. De beheersystemen hebben als doel het beheer binnen vastgestelde kwalitatieve normen zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten. Dat betekent: op het aan te houden kwaliteitsniveau gerichte maatregelen op de juiste plaats en op de juiste momenten tegen de laagst mogelijke kosten. Bij het bepalen van prioriteiten worden risico's afgewogen. In de beleidsplannen worden alle afwegingen en de consequenties daarvan inzichtelijk gemaakt. Op deze wijze komen wij tot effectief en efficiënt beheer. Leidend voor het daadwerkelijke onderhoudsprogramma zijn de resultaten van de jaarlijkse inspecties van kapitaalgoederen. Voor de financiële aspecten van het beheer wordt verwezen naar de programma's (met name "3. Buitenruimte") en de staat 'reserves en voorzieningen' (reserve Wegen en voorziening Riolering).

Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen worden beheerd en onderhouden op basis van beleidsplannen. In beleidsnota's komt de methodiek van beheer aan de orde en wordt de vraag beantwoord op welke wijze het areaal in een verantwoorde staat blijft tegen zo laag mogelijke kosten. Verder wordt hierin het beleidskader voor het kwaliteitsniveau van het onderhoud van kapitaalgoederen bepaald.

De beleidsplannen worden voor een periode van 6 tot 10 jaar opgesteld en vastgesteld door de raad. Beheerplannen hebben over het algemeen een cyclus van 4 jaar en worden vastgesteld door het college. De beheerplannen vinden hun vertaling in jaarlijkse uitvoeringsplannen.

	Beleid- en beheerplan	Vastgesteld
Wegen	Beleidsplan wegenbeheer 2013-2023	13-5-2013
	Beleidsplan infrastructurele kunstwerken 2015-2023	12-1-2017

	Beheerplan infrastructurele kunstwerken 2015-2019	12-1-2017
	Beleidsplan verkeersvoorzieningen 2015-2023	25-8-2015
	Beheerplan verkeersvoorzieningen 2015-2019	25-8-2015
	Beleidsplan straatmeubilair 2015-2023	25-8-2015
	Beheerplan straatmeubilair 2013-2019	25-8-2015
Verkeer	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2009-2020 inclusief parkeernota	7-12-2009
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2019-2023	3-12-2018
	Rioleringsbeheerplan 2019-2023	10-9-2019
Water		
	Baggerplan 2019-2024	8-7-2019
Openbaar groen	Beeldkwaliteitsplan Groen 2015-2019	2016
	Bomenbeleidsplan 2018-2033	3-12-2018
	Groenstructuurplan 2013- 2023	21-5-2013
	Begraafplaatsenbeleidsplan 2020-2030	2-3-2020
	Beheerplan begraafplaatsen 2009-2014	17-3-2008
	Speelruimteplan 2020-2030	15-6-2020
	Beheerplan speelvoorzieningen 2015-2019	24-11-2015
Gebouwen	Gebouwenbeheerplan 2012-2021	27-5-2014
Afval	Grondstoffenbeleidsplan 2019 -2024	2-9-2019
	Zwerfafval uitvoeringsplan 2019-2023	9-7-2019
Verlichting	Beleidsplan openbare verlichting 2020 - 2024	7-10-2019
	Beheerplan openbare verlichting 2020-2024	2020

Kerncijfers

Kerncijfers	.		1 jan. 2020
Wegen	Totaal areaal		1.336.933 m2
	Asfalt		368.413 m2
	Elementen		953.028 m2
	Half verhard (wandelpaden)		15.491 m2
Kunstwerken	Bruggen, viaducten en onderdoorgangen		81
	Overige kunstwerken		94
Riolering	Vrijverval riolering	totaal	186 km
		· gemengd riool	62 km
		· vuilwaterriool.	47 km
		· regenwaterriool	67 km
		· drainage	10 km
	Rioolgemalen	· rioolgemalen	26
		· in beheer waterschap	2
	Drukrioleringen	· pompunits	145
		· drukriolering	25 km
	Peilbuizen		56
Water	Lengte watergangen		30 km
Groen	Aantal bomen		12.583
	Gazon incl. bermen		739.861 m2
	Plantsoen		133.698 m2
Gebouwen	Aantal in onderhoud		14
Afval	Aantal molssystemen		707
	Aantal afvalbakken		409
Verlichting	Aantal lichtmasten		7.330

Toelichting

1. Wegen

1.A Wegenbeheer

Wat gaan we in 2021 doen?

Asfaltwerkzaamheden

Het onderhoud van de Veersedijk vanaf de Jacobuslaan tot aan de gemeentegrens met Zwijndrecht staat gepland. Het project Weteringsingel-Reeweg schuift door van 2020 naar 2021. De situatie met betrekking tot de rotonde Hoge Kade wordt onderzocht en de herstelwerkzaamheden worden uitgevoerd.

Elementenverharding

In de wijk Krommenweg gaan we de volgende herstraatprojecten uitvoeren: Boskamp, De Ring, Strobenen Bogerd, Breedeweer en Silverkamp, Ook in de wijk Centrum hebben straten gepland staan om na afronding van de werkzaamheden door de nuts-partijen te herstraten. dit zijn de volgende straten: Warmoeziershof en Landmanshof. Tevens wordt in 2021 de 3e fase van de reconstructie Kruiswiel uitgevoerd waarbij de elementenverhardingen opnieuw wordt bestraat gelijktijdig met de vervanging van de riolering. De volgende projecten zijn in 2020 opgestart en lopen door naar 2021 : het Havenhoofd en het evenemententerrein.

Beleidskader

De algemene doelstelling voor het wegbeheer is het voeren van een duurzaam wegbeheer waarbij de veiligheid voor de verkeersdeelnemers in stand wordt gehouden. Comfort en aanzien van de weg spelen hierbij een beperkte rol. Uitgangspunt van het wegbeheer is het in 2013 vastgestelde 'Beleidsplan Wegen 2013-2023'.

1.B Verkeer en vervoer

Wat gaan we in 2021 doen?

Het huidige Gemeentelijke Verkeer en Vervoersplan (GVVP) heeft een looptijd tot 2020 daarom wordt het GVVP binnen deze collegeperiode geactualiseerd. Wij zijn daarom medio 2020 gestart met het opstellen van een nieuw Mobiliteitsplan ter vervanging van het huidige GVVP. In het Mobiliteitsplan komt te staan hoe wij in Hendrik-Ido-Ambacht in de periode 2021-2030 om willen gaan met autoverkeer, langzaam verkeer (o.a. voetgangers en fietsen), openbaar vervoer, parkeren, verkeersveiligheid en duurzaamheid (o.a. elektrische auto en fiets). Als alle aandachts- en verbeterpunten van inwoners, ondernemers, belangenpartijen en adviezen van deskundigen zijn verzameld zal het totaalbeeld van de mobiliteit in Hendrik-Ido-Ambacht ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Vervolgens zal deze langetermijnvisie worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

Beleidskader

In 2009 zijn in het kader van GVVP voorkeursstructuren vastgesteld voor gemotoriseerd verkeer, openbaar vervoer en langzaam verkeer. Voor gemotoriseerd verkeer heeft dit geleid tot een nieuw wegencategoriseringsplan (voorkeursstructuur voor de hoofdwegen). Hierin zijn de kaders voor een goede bereikbaarheid, verkeersdoorstroming en veiligheid op de gemeentelijke wegen in het kader van Duurzaam Veilig vastgesteld.

1.C Openbare verlichting

Wat gaan we in 2021 doen?

In 2020 is gewerkt aan een uitvoeringsplan waarmee in 2020 en 2021 de eerste grote vervangingen van armaturen en masten zal plaats gaan vinden. Het beleidsplan zet in op het verduurzamen van ons areaal en het toekomstbestendig te maken voor slimme aansluitingen.

Beleidskader

In 2019 is het Openbare Verlichting 2020-2024 door de raad vastgesteld.

Ontwikkelingen/activiteiten

Het nieuwe beleidsplan gaat in op het toepassen van nieuwe ontwikkelingen en technieken, zoals dimmen en LED verlichting en connectiviteit.

1.D Infrastructurele kunstwerken

Wat gaan we in 2021 doen?

In 2020 zijn alle kunstwerken geïnspecteerd op staat van onderhoud en veiligheid. De gegevens uit de inspectie hebben we gebruikt om een onderhoudsplanning voor de komende jaren op te stellen. We gaan de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uitvoeren om te voldoen aan de kwaliteitseisen die aan de kunstwerken worden gesteld.

Beleidskader

Binnen de openbare ruimte bevinden zich infrastructurele kunstwerken, die de kruising van (water)wegen of andere natuurlijke barrières mogelijk maken. Dit zijn onder andere bruggen, duikers, keermuren, trappen, tunnels en viaducten. Het huidige beleid is erop gericht de kunstwerken op het kwaliteitsniveau 'basis' te onderhouden. Uitgangspunt is een zodanig kwaliteitsniveau dat de kunstwerken en bruggen naar behoren functioneren en er dus geen sprake is van achterstallig onderhoud of gevaarlijke situaties. Bij het beheer heeft het voorkomen van gevaarlijke situaties eerste prioriteit. Tweede prioriteit is zorg dragen voor het goed functioneren van de voorzieningen, gevolgd door het wegwerken van eventueel achterstallig onderhoud.

1.E Verkeersvoorzieningen

Wat gaan we in 2021 doen?

Het beheerplan verkeersvoorzieningen wordt in 2020 geactualiseerd. Op basis van de uitkomsten van het nieuwe beheerplan worden als eerste de maatregelen uitgevoerd om mogelijke knelpunten en achterstanden op te pakken. Vervolgens zullen we het reguliere onderhoud uitvoeren.

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in 2015 het beleidsplan Verkeersvoorzieningen met een looptijd voor de periode 2015-2023 vastgesteld en hiertoe de omvang van de benodigde jaarlijkse budgetten vastgesteld.

Verkeersvoorzieningen zoals verkeersborden, straatnaamborden, ANWB-bebording, schrikhekken en verkeerspalen zijn onderdeel van de openbare ruimte. Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid, bruikbaarheid en aanzien worden deze onderdelen beheerd en onderhouden volgens het beheerplan.

De verkeersvoorzieningen worden op het basisniveau onderhouden, waarbij niet meer wordt uitgegaan van een kwaliteitsdifferentiatie per gebied. Reden hiervoor is dat verkeersvoorzieningen qua plaatsing, beheer en onderhoud moeten voldoen aan wettelijke bepalingen en landelijke richtlijnen. In het beheerplan zijn uitgangspunten voor de verkeersvoorzieningen geformuleerd..

1.F Straatmeubilair

Wat gaan we in 2021 doen?

Het beheerplan straatmeubilair wordt in 2020 geactualiseerd. Op basis van de uitkomsten van het nieuwe beheerplan worden als eerste de maatregelen uitgevoerd om mogelijke knelpunten en achterstanden op te pakken. Vervolgens zullen we het reguliere onderhoud uitvoeren.

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in 2015 het beleidsplan Straatmeubilair met een looptijd voor de periode 2015-2023 vastgesteld en hiertoe de omvang van de benodigde jaarlijkse budgetten vastgesteld. Aansluitend is een apart beheerplan voor het straatmeubilair opgesteld. Straatmeubilair zoals banken, afvalbakken, fietsenstallingen enabri's, is een wezenlijk onderdeel van de openbare ruimte. Vanuit het oogpunt van veiligheid, bruikbaarheid en aanzien worden deze onderdelen beheerd en onderhouden. Periodiek worden de beleids- en beheerplannen 'straatmeubilair' geactualiseerd. In de plannen zijn nieuwe beleidsuitgangspunten vertaald naar een geactualiseerd plan van aanpak voor het onderhoud aan de verschillende items en zijn de verschillende consequenties nader aangegeven. Essentieel bij het beheer/onderhoud is het te hanteren kwaliteitsniveau voor het onderhoud. Op basis van de landelijke wetgeving en richtlijnen worden de betreffende voorzieningen in de openbare ruimte onderhouden op het kwaliteitsniveau 'basis'.

2. Riolering

Wat gaan we in 2021 doen?

Naast het reguliere onderhoud aan riolering conform het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zullen wij in wijk Kruiswiel verder gaan met onze rioolvervangingsopgave in 2021.

Beleidskader

Door middel van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (GRP) geven wij vorm aan de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Ontwikkelingen

Duidelijk is dat het klimaat verandert. De zomers worden heter, en de kans op extreme neerslag wordt steeds groter. Daarom geven wij de aanpak van klimaatadaptatie verder vorm in 2021. Om de kansen te benutten willen we klimaatadaptatie verder gaan uitwerken bij stedelijke ontwikkeling, herstructurering van bestaande gebieden en het slim koppelen van beheerplannen. Het gaat daarbij om 4 thema's: droogte, hittestress, wateroverlast en waterveiligheid. Wij gaan het gesprek aan met belanghebbenden zoals het waterschap en woningbouwcorporaties. Bij dit alles wordt bekeken in hoeverre wij onderwerpen in Drechtstedenverband oppakken. Klimaatadaptatie stemmen wij af met het Actieplan Duurzaamheid.

3. Water

3. Stedelijk waterbeheer

Wat gaan wij in 2021 doen?

Vanwege de wetgeving van het waterschap moeten watergangen periodiek uitgebaggerd worden om ze op de juiste breedte en diepte te houden. Voor 2021 staan de watergangen aan de oostzijde van onze gemeente op de planning.

Daarnaast bestaat de verplichting om deze wateren vrij te maken van los vuil en waterplanten. Dit doen wij in de wateren die wij als gemeente in onderhoud hebben twee keer per jaar.

In 2021 voeren wij conform het Beheer- en onderhoudsplan oeverbeschermingen onderhoud aan de oeverbescherming uit op diverse locaties in onze gemeente.

Beleidskader

Op het gebied van waterbeheer hebben wij diverse plannen. Dit zijn het Baggerplan voor de periode 2019 tot en met 2024 en het Beheer- en onderhoudsplan oeverbeschermingen 2018-2026. In het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (GRP) is de koppeling met waterbeheer opgenomen. Maximaal 33 procent van de baggeropgave bekostigen wij vanuit de rioolheffing.

Het baggeren en het daaraan ten grondslag liggende baggerplan is een belangrijke schakel in de gemeentelijke waterketen. Het baggerplan geeft inzicht in de beheeractiviteiten op het gebied van baggeren die benodigd zijn om de watergangen op diepte te houden. Het feitelijke baggerwerk wordt zowel door onze gemeente als door het waterschap Hollandse Delta uitgevoerd, afhankelijk van de onderhoudsverplichting van de watergangen.

4. Groen

4.A Groenstructuurplan

Wat gaan we in 2021 doen?

Renovatie groen

In 2020 is de eerste pilot renovatie groen uitgevoerd. De renovaties zijn noodzakelijk omdat 40% van het groenareaal niet voldoet aan de gestelde kwaliteit. In 2021 worden de renovaties aan het groen verder gecontinueerd. We zetten in op meer (bio)diversiteit in plantensoorten. Ook realiseren we een aantal bloemenlinten om de bijenpopulaties te vergroten.

Planten extra bomen

In 2020 hebben we, vanuit de opgave om 500 bomen extra bomen te planten, 221 nieuwe bomen geplant. In 2021 gaan we verder om deze opgave te realiseren. Uitgangspunt is 'de juiste boom op de juiste plek'. Door te zorgen voor voldoende groeiruimte en de juiste boomsoort kan een boom zijn optimale bijdrage leveren aan het ecosysteem (bijdrage aan gezondheid, welzijn, klimaat, etc.).

Groenbestek

In 2021 treedt het nieuwe groenbestek in werking. Van de (nieuwe) aannemer wordt een bijzondere inspanning gevraagd op het gebied van duurzaamheid, biodiversiteit, communicatie en participatie.

Beleidskader

De Groenstructuurvisie voor de gemeente is vastgesteld in het Groenstructuurplan (2013). In het Groenstructuurplan is onze gemeente in drie onderhoudszones verdeeld. Het Groenstructuurplan vormt het beleidsmatige kader om te komen tot een gestructureerd groenbeleid. Het groenbeleid richt zich op het creëren van een balans tussen de kwaliteit en de beschikbare middelen. Daarnaast biedt het Groenstructuurplan ook een kader voor ontwerp, (her)inrichting en het onderhoud van het openbaar groen. De visie op de gewenste visuele kwaliteit van de groenvoorzieningen in de openbare ruimte is vastgesteld in het Beeldkwaliteitsplan Groen. Het Beeldkwaliteitsplan geeft weer wat het onderhoudsniveau is van het groen; met andere woorden welke kwaliteit er wordt nagestreefd.

4.B Begraafplaatsen

Wat gaan we in 2021 doen?

We hebben in 2020 het begraafplaatsenbeleid geactualiseerd en vastgesteld. Op basis van dit beleidsplan zullen we de begraafplaatsen de komende jaren exploiteren.

Beleidskader

Het Begraafplaatsenbeleidsplan 2020-2030 heeft als doelstelling het realiseren van een toekomstbestendige begraafplaats. Het uitgangspunt is dat we begraven toegankelijk en betaalbaar houden. Omdat de keuze tussen begraven en cremen niet financieel gedreven moet zijn gaan we terughoudend om met het verhogen van de tarieven. Om een toekomstbestendige begraafplaats te realiseren wordt in dit beleidsplan beschreven hoe de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht:

- zorgt voor voldoende grafcapaciteit voor de komende jaren
- omgaat met trends en ontwikkelingen in de lijkbezorging
- toewerkt naar een meer kostendekkende begraafplaats

Ontwikkelingen/activiteiten

In het kader van participatie zullen we de ervaringen van nabestaanden en uitvaartondernemers blijven we monitoren om daar in de toekomst op te anticiperen.

4.C Speelvoorzieningen

Wat gaan we in 2021 doen?

In 2021 beginnen we met het renoveren van de speelplekken met de grootste achterstanden. In 2021 en 2022 zullen we in totaal 14 speelplekken renoveren.

Beleidskader

In 2020 heeft de raad het Speelruimteplan 2020-2030 vastgesteld. Dit beleid is tot stand gekomen door middel van participatie van bewoners, ouders/verzorgers, leerkrachten, jongeren en voornamelijk kinderen. In 2023 komen wij terug in de raad met de actuele stand van zaken qua financiën en de staat van het achterstallig onderhoud. Doelstelling is om Jaarlijks 7 speelplekken te renoveren.

We zetten in op een breder en diverser speelaanbod. Bewoners van alle leeftijden moeten kunnen sporten en spelen op onze speelplekken. Hierbij hebben we extra aandacht voor oudere kinderen (10+) op grotere speelplekken en sportvoorzieningen. Daarbij zetten we in op meer groen, natuurlijk spelen en inclusieve speelruimtes waar iedereen mee kan doen.

5. Gebouwenbeheer

Wat gaan we in 2021 doen?

We hebben de volgende werkzaamheden gepland staan om uit te voeren:

Cultureel centrum Cascade

- Vervangen/renoveren automatische schuifdeuren.
- Vervangen dilatatievoegen.

Baxhuis

- Vervangen Warmte Terug Win unit

Sporthal De Ridderhal

- Renovatie was- en kledruimten oude hal, (uitgesteld onderhoud i.v.m. Covid-19) Vervangen c.v. ketels en radiatoren door Lucht-Warmtepomp en HR radiatoren, duurzaamheidsmaatregelen.
- Vervangen groepenkasten elektriciteit en aanpassen elektrische installatie.
- Buitenschilderwerk, kleine beurt.

Gemeentehuis

- Schilderwerk binnen en buiten.
- Vervangen noodstroomaggregaat.
- Vervangen liften.

Gymzaal en Kinderopvang Bekestein

(afhankelijk van ontwikkelingen IHP scholen)

Gebouwen die op termijn worden afgestoten of gesloopt

- Waarborgen veiligheid.

Beleidskaders

In het Meerjarig Onderhoudsplan (MOP) 2017-2026 wordt voor de middellange termijn richting gegeven aan een effectief en efficiënt beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. In dit meerjarige plan is aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn voor de gemeentelijke gebouwen in de komende periode. Het MOP is in 2017 geactualiseerd en vastgesteld. Met het instellen van een egalisatiefonds voor beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen zijn middelen beschikbaar voor beheer en onderhoud van de gebouwen. Zo kan tussen gebouwen en over de jaren geschoven worden met middelen.

Ontwikkelingen/activiteiten

In het kader van duurzaamheid stellen we een nieuw Meerjarig Onderhoudsplan voor alle gemeentelijke gebouwen met daarin opgenomen de te nemen stappen om in 2030-2050 duurzaam en energie neutraal te zijn.

6. Afval

6.A Afvalinzameling

Beleidskader

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling van (gescheiden) huishoudelijk afval binnen haar grondgebied. Deze zorgplicht staat omschreven in de afvalstoffenverordening en vloeit voort uit de Wet Milieubeheer.

In de raad van 9 september 2019 heeft de raad het *Grondstoffenbeleidsplan 2019 -2023* vastgesteld. De komende jaren zetten we in op het stimuleren van afvalscheiding door naast communicatie ook enkele maatregelen door te voeren die bij kunnen dragen aan het verbeteren van de scheidingsresultaten.

Ontwikkelingen/activiteiten

Het Kabinet richt haar pijlers op een circulaire economie. Hierin staan recycling van grondstoffen centraal. Het Rijk werkt hieraan in het programma Van Afval naar Grondstof (VANG). De kern van dit programma is het optimaal gebruik van grondstoffen door het voorkomen van afval en beter scheiden en recyclen van afval dat toch ontstaat. De landelijke doelstelling was om in 2020 maximaal nog 100 kilo restafval per inwoner per jaar te hebben en in te zetten op een verdere afname naar 30 kilo restafval per inwoner per jaar. In onze gemeente hebben de inwoners in 2019 ruim 270 kg restafval aangeboden. Hiermee zijn we nog ver verwijderd van de landelijke doelstelling. In 2020 hebben we de maatregelen uit het Grondstoffenbeleidsplan 2019-2023 uitgevoerd. De effecten hiervan zullen we evalueren. In 2021 leggen we een aantal scenario's aan de raad voor om betere afvalscheiding te stimuleren.

6.B Zwerfafval

Beleidskader

In 2019 heeft het college het uitvoeringsplan Zwerfafval vastgesteld. We zetten in dit plan in op

gedragsverandering, het verzorgen van lessen over zwerfafval, het verminderen van zwerfafval bij evenementen en we geven extra aandacht aan het verminderen van zwerfafval op hotspots.

5. Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht is vastgelegd in de Nota “Grond voor Beleid” (2009). Met het grondbeleid wordt uitvoering gegeven aan de ruimtelijke visie die met name in de Structuurvisie “Waar de Waal Stroomt” (2009) is vastgelegd. In dit beleidsdocument worden de ruimtelijke ambities van de gemeente uiteengezet.

In de Nota grondbeleid is vastgelegd dat de gemeente zoveel mogelijk een actief grondbeleid voert wanneer er sprake is van grootschalige ontwikkelingen of ontwikkelingen welke invloed kunnen hebben op de ruimtelijke of stedenbouwkundige structuur van de gemeente. Met dit actieve grondbeleid wil de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkelingen initiëren en sturen. Faciliterend grondbeleid wordt echter niet uitgesloten.

Ook de keuze om hoofdzakelijk het instrument Wet voorkeursrecht gemeenten te gebruiken is in de Nota grondbeleid vastgelegd. Als er aanleiding is om geen gebruik te maken van het gemeentelijk voorkeursrecht, wordt dit gemotiveerd aan de gemeenteraad aangegeven. Waar een minnelijke verwerving van gronden niet mogelijk blijkt, zal de gemeente gebruik maken van het onteigeningsinstrument.

Uitvoering grondbeleid

Voor de uitvoering van actief grondbeleid worden grondexploitaties opgesteld. Met een grondexploitatie wordt het financieel kader vastgelegd waarbinnen het beleid uitgevoerd moet worden. Voor enkele wenselijke grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het verleden grondexploitaties vastgesteld die jaarlijks geactualiseerd worden. Op dit moment heeft de gemeente twee actieve grondexploitaties: De Volgerlanden en bedrijventerrein Ambachtsezoom Fase 1.

Bij enkele kleinschalige ruimtelijke ontwikkelingen wordt wel faciliterend grondbeleid gevoerd, waarbij kostenverhaalovereenkomsten met de ontwikkelaars worden gesloten.

Prognose verwachte resultaten grondexploitaties

In onderstaande tabel worden de grondexploitaties samengevat. Hierin is per project, naast wat algemene informatie, het verwachte financiële resultaat en het gewogen risicobedrag opgenomen. Om de grondexploitaties te kunnen vergelijken en de geprognosticeerde resultaten te kunnen optellen zijn de resultaten contant gemaakt naar 1 januari 2020. Voor de risicoanalyse worden jaarlijks, aan de hand van de RISMAN-methode, de verschillende van toepassing zijnde risico's benoemd, gekwalificeerd en gekwantificeerd. Vervolgens wordt een gewogen risicobedrag berekend met een zekerheidspercentage van 90%. Dit houdt in dat het voor 90% zeker is dat het genoemde bedrag voldoende is om de risico's af te dekken. In het weerstandsvermogen van de gemeente wordt met dit risicobedrag rekening gehouden.

Na de tabel zal per grondexploitatie kort het toegepaste grondbeleid beschreven worden, net als een toelichting op het verwachte financiële resultaat.

Projectoverzicht (peildatum 1-1-2020)	
--	--

Bedragen x €1.000.000,-		
	De Volgerlanden	Ambachtsezoom Fase 1
Verwachte afronding project	2027	2028
Totale plangebied (ha)	210 ha	23,1 ha
Areaal nog aan te kopen grond	0	0
Areaal uitgeefbaar		15,5 ha
Areaal nog te verkopen grond	22,8 ha	15,5 ha
Gerealiseerde kosten	€ 319,0	€ 24,8
Gerealiseerde baten	€ 242,3	€ 1,7
Boekwaarde	€ 76,7	€ 23,1
Nog te realiseren baten -/- kosten	€ 76,2	€ 26,4
Resultaat op eindwaarde	€ -0,6	€ 3,3
Resultaat op netto contante waarde	€ -0,5	€ 2,8

Risico's	€ 3,2	€ 2,4
----------	-------	-------

De Volgerlanden

Beleidskader

De gemeente heeft sinds het begin van het project actief grondbeleid gevoerd in het realiseren van woningbouwlocatie De Volgerlanden. De gemeente wilde alle gronden in eigendom verkrijgen om de regie te houden. Veelal werden gronden van particulieren aangekocht en overige benodigde gronden, die in bezit waren van projectontwikkelaars, werden middels bouwclaimovereenkomsten bij het gemeentelijke eigendom betrokken. De verwervingen in het De Volgerlanden zijn afgerond.

Financieel kader

De grondexploitatie vormt het financieel kader van het project De Volgerlanden. Dit kader wordt jaarlijks geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Naar verwachting zal de gemeenteraad de geactualiseerde grondexploitatie De Volgerlanden 2020 op 9 november 2020 vaststellen. Met de gemeente Zwijndrecht is afgesproken dat het exploitatieresultaat tot € 20 miljoen (voor- of nadelig) gelijk tussen beiden gemeenten verdeeld wordt. Het bedrag boven de € 20 miljoen, komt voor 2/3 deel voor rekening van Hendrik-Ido-Ambacht en 1/3 deel voor rekening van Zwijndrecht.

Bedrijventerrein Ambachtsezoom

Beleidskader

Bij bedrijventerrein Ambachtsezoom wordt actief grondbeleid toegepast. Sinds 1 januari 2013 richt de planvorming van Ambachtsezoom zich alleen op het westelijke gedeelte van het bedrijventerrein (fase 1). Alle gronden in het gebied zijn in eigendom bij de gemeente.

Financieel kader

De geactualiseerde grondexploitatie Ambachtsezoom Fase 1, welke het financiële kader van de betreffende fase van het project vormt, is vastgesteld in de raadsvergadering van 6 juli 2020.

Tussentijdse winstneming

Tussentijdse winstneming geldt vooral bij projecten die diverse jaren duren. Hieronder zijn regels opgenomen over hoe wordt omgegaan met (tussentijdse) winstneming:

1. Tussentijdse winstneming kan alleen plaatsvinden indien:
 1. voldoende zekerheid bestaat over het (verwachte) resultaat van de grondexploitatie, ofwel het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat; én
 2. De grond (of het deelperceel) is verkocht; én
 3. De kosten zijn gerealiseerd
2. Wanneer er wordt voldaan aan de voorwaarden voor tussentijdse winstneming wordt de zogenaamde procentagemethode (POC) toegepast.
3. Bij de bepaling van de tussentijdse winst worden de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de grondexploitatie in mindering gebracht.

Bij winstneming gelden in algemene zin de volgende uitgangspunten: de winst wordt naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten (tot en met het lopende jaar) genomen. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht (over de gehele looptijd), dan is de winstrealisatie $50\% \times 50\% = 25\%$. Zowel de realisatie van de kosten als de realisatie van de opbrengsten zijn bepalend voor de omvang van de winstrealisatie.

Voor de grex Volgerlanden geldt een bijzondere situatie omdat deze grex samen met Zwijndrecht

wordt uitgevoerd in gezamenlijk winst en risico. Daarom wordt bij de Volgerlanden in zo'n situatie een extra risico afweging gemaakt in relatie tot de omvang van het project.

M.b.t. de grex Ambachtsezoom worden de eerste gronduitgiften pas in 2021 voorzien.

Reserve en Risico

De aard van de activiteiten binnen het totaal van de exploitaties maakt het noodzakelijk ter afdekking van de algemene risico's een algemene reserve grondbedrijf aan te houden. Deze reserve wordt opgebouwd uit de eindresultaten van alle afgesloten grondexploitaties plus alle tussentijdse winst- en verliesnemingen. Het nemen van winst zal geschieden overeenkomstig de eerder beschreven methodiek van (tussentijdse) winstneming. Indien er bij het opstellen dan wel het actualiseren van een kostprijscalculatie blijkt dat er een verlies op een complex ontstaat, wordt hiervoor een voorziening getroffen ten laste van de Algemene reserve grondbedrijf.

De Algemene reserve grondbedrijf dient op voldoende niveau te zijn om de benoemde risico's te kunnen opvangen en dient een minimum niveau te hebben afhankelijk van het risicoprofiel. Zodra het saldo van de reserve zich onder het minimum niveau bevindt, moet dit worden aangevuld vanuit de Algemene (concern)reserve. De Algemene reserve grondbedrijf kent geen maximum niveau. Uit onderstaande tabel valt op te maken dat, rekening houdend met het geprognosticeerde resultaat van de grondexploitaties en de ingeschatte risico's, de algemene reserve grondbedrijf.

Tabel 5.2 Overzicht resultaat en risico's

Resultaat grondbedrijf (Netto Contante Waarde)*	2,6 mln. positief
Totale risico's*	4,0 mln.
Algemene reserve grondbedrijf	6,3 mln.
Voorzien verlies De Volgerlanden (Eindwaarde)	0,3 mln.

*In deze cijfers is voor De Volgerlanden alleen rekening gehouden met het deel van Hendrik-Ido-Ambacht.

6. Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waarmee we als gemeente een bestuurlijke relatie hebben én waarin we een financieel belang hebben. Deze organisaties leveren een bijdrage aan de realisatie van de doelen die we als gemeente hebben gesteld. Verbonden partijen die een significant (financieel) risico met zich meebrengen, verwerken we ook in de paragraaf ‘Weerstandsvormogen’.

BBV

In de nieuwe BBV is opgenomen dat voortaan een onderverdeling wordt gemaakt naar:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen, en;
- overige verbonden partijen.

In dit hoofdstuk gaan we in op de doelstellingen, taken en financiële aspecten van de gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht participeert. Bij een vennootschap en coöperatie participeert de gemeente in het risicodragend vermogen van een privaatrechtelijke rechtspersoon als aandeelhouder van de betreffende NV of BV.

Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden.

<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>	<i>Vennootschappen en coöperaties</i>
<ul style="list-style-type: none"> • GR Drechtsteden • GR Dienst Gezondheid & Jeugd • GR Veiligheidsregio • GR Omgevingsdienst • GR Drechtwerk • GR Natuur en recreatieschap IJsselmonde • GR Openbare Verlichting GR Gevudo 	<ul style="list-style-type: none"> • ROM-D • Oasen (NV) • Eneco Holding (NV) • BNG (NV)

Wij kennen geen stichtingen en verenigingen als verbonden partij.

Verbonden partijen (x € 1.000)	Relatief aandeel HIA 2021	Bijdrage HIA 2020 (primitief begroot)	Bijdrage HIA 2021 (primitief begroot)	Eigen vermogen 01-01-2019	Eigen vermogen 31-12-2019	Vreemd vermogen 01-01-2019	Vreemd vermogen 31-12-2019
GR Drechtsteden							
Bureau Drechtsteden en staf	10,22%	889	807				

griffie	10,60%	46	37				
Sociale Dienst Drechtsteden (incl. resultaat Wmo)	5,09%	12.745	13.359				
minus rijks-doeluitkering SDD	5,13%	-4.878	-4.859				
Service Centrum Drechtsteden	6,37%	1.997	1.997				
Gemeentebelastingen Drechtsteden	10,06%	573	674				
Onderzoekcentrum Drechtsteden	10,51%	95	96				
Totaal GRD	5,39%	16.345	16.952	676	-917	60.746	42.024
GR Dienst Gezondheid & Jeugd (zonder RAV)				4.194	4.772	58.403	36.388
DG&J	6,67%	1.671	1.747				
Serviceorganisatie Jeugd (volgens 'scenario 2a')	5,99%	6.145	7.031				
GR Veiligheidsregio (incl. boxen)	5,12%	1.869	1.916	8.364	8.273	60.630	59.786
GR Omgevingsdienst	2,11%	455	473	1.736	3.485	6.693	2.154
Drechtwerk	4,04%	240	232	1.140	936	30.266	28.282
GR Natuur en recreatieschap IJsselmonde	16%	215	226	3.988	4.263	1.991	1.724
GR Openbare Verlichting	15,06%	61	71	151	141	195	171
GR Gevudo (aandeel gar. kap. 8,7 mln)	7,63%	8.700	8.700	30	30	538	536
<i>Vennootschappen</i>							
ROM-D Holding NV	2,40%			4.127	4.118	2.152	2.162
ROM-D Capital BV				18.427	18.391	0,14	1

ROM-D Beheer NV				44	44	151	617
ROM-D Capital beheer BV				43	36	0	0
ROM-D KILL III CV	1,50%			10.389	9.457	9.014	8.988
ROM-D Projecten CV				2.103	2.008	7.389	13.139
Oasen (NV)	2,81%			108.494		159.959	
Eneco Groep (NV)	0,50%			2.936.000	2.937.000	2.807.000	3.036.000
Stedin Groep (NV)				2.198.000	2.448.000	4.793.000	4.841.000
BNG (NV)	0,05%			4.257.000	4.154.000	133.251.000	145.535.000

A. Gemeenschappelijke regelingen

Een groot deel van de gemeentelijke middelen wordt via verbonden partijen ingezet voor realisatie van doelen, uitvoering van processen en ondersteuning van de bedrijfsvoering. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen noodzakelijk.

GR Drechtsteden

De gemeenten in de Drechtsteden werken samen onder het motto 'Samen stad aan het water'. Er wordt regionaal beleid gemaakt en regionaal uitgevoerd, waar dat handig is. De gemeenten maken daarnaast eigen lokale keuzes en geven ook uitvoering aan de ambities, met name op ruimtelijk-economisch gebied. De basis hiervoor is de Groeiagenda 2030.

Al een aantal jaren werken de Drechtsteden samen in gezamenlijke uitvoeringsorganisaties: Sociale Dienst Drechtsteden, Servicecentrum Drechtsteden, Gemeentebelastingen Drechtsteden, Onderzoekcentrum Drechtsteden, en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden (ROM-D) als onderdelen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

Met die samenwerking zetten de gemeenten in op optimale dienstverlening aan de inwoners, organisatorische en financiële verbeteringen en presentatie van 'De Drechtsteden' naar buiten als economisch krachtige, goed bereikbare en leefbare regio. Zij doen dit elk met behoud van de eigen karakteristieke kenmerken. Daarnaast wordt samen gewerkt met partijen in de regio, zoals het regionale bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, het onderwijs, de gezondheidszorg, welzijnsorganisaties en culturele instellingen. Participeren in de samenwerking biedt de gemeenten kansen en vernieuwingen voor de regio en daarmee ook voor de inwoners. De samenwerking in de Drechtsteden is vanzelfsprekend merkbaar in de programma's in onze gemeentelijke begroting.

Naam verbonden partij	GR Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	<p>Draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. Om deze doelstelling te realiseren en met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, behartigt Drechtsteden de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, onderwijs en kennisinfrastructuur, sport en cultuur) • Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid • Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering • Sociaal- geografisch onderzoek <p>Daarnaast heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en de kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft; 2. de uitvoering van de WOZ waaronder ook de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft. <p>NB: Aanpassing van de GRD-tekst naar aanleiding van besluitvorming over het Deetman rapport en de uitkomsten uit de discussie over de samenwerking op het sociaal domein moet nog gebeuren.</p>
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • de Coronacrisis en de beheersmaatregelen hebben een groot effect op de samenleving en de economie. Bij de GRD is dat met name zichtbaar bij de sociale dienst en gemeentebelastingen, maar ook bij het SCD en GBD. Ontwikkelingen vooruitzichten zijn erg onzeker, zodat een stabiele, betrouwbare prognose op dit moment niet mogelijk is. Er zijn risico's mogelijk voor elke GRD-dochter; • huisvesting: de panden dienstengebouw en Hellingen zijn gehuurd tot en met 2022. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden en kosten moeten worden gemaakt ter voorbereiding op de voorbereiding op de huisvesting na 2022; • intensivering participatiewet: dit gaat spelen als de doelgroep meer tijd nodig heeft om werkfit te worden; • bestandsontwikkeling inkomensondersteuning: de verwachting is dat de bijstand zal groeien naar een groter aantal klanten; dit leidt tot verhoging van de uitgaven; • WMO huishoudelijke ondersteuning: de verwachting is dat uitgaven voor gemeenten zullen toenemen, onder andere vanwege de invoering van het abonnementstarief, vergrijzing, en langer zelfstandig thuis wonen; • wijkhopper: mogelijk wordt het voordeel uit de business case niet; • WMO Begeleiding: het is nog onduidelijk of de maatregelen om de groei van uitgaven voor WMO begeleiding kortdurend verblijf te beperken; • bewindvoering: de reële groei is mogelijk groter; • apparaatskosten: bij diverse onderdelen groeit dienstverlening met meer dan 5-10%; • bedrijfsvoering: de bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen; • bandbreedte: voor de SDD is gerekend met een bandbreedte van -2% waarmee er een groter risico is op overschrijding van de begroting en een groter risico op een hogere gemeentelijke bijdrage; • zaak- en archiefsysteem: het nieuwe KZA-pakket leidt mogelijk tot veranderende beheertasten bij de invoering; • no cure no pay: stijgende proceskosten vanwege explosieve groei aantal bezwaarschriften; • loonkosten: gemiddelde loonkosten GBD en OCD liggen boven de norm waarmee het budget is bepaald; risico dat de realisatie hoger uitvalt dan dat budget.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Drechtstedenbestuur (collegelid), Drechttraad (raadsleden fracties) en diverse bestuurlijke werkgroepen (portefeuillehouders).

Toekomstperspectief en ontwikkelingen	<p>Het rapport Deetman heeft geleid tot nieuwe ontwikkelingen en nieuwe vormen van samenwerking in de regio. Er is een nieuwe vorm van samenwerking ontstaan op het gebied van ruimtelijk-economische ambities. De realisatie van de Groeiagenda ligt nu heel nadrukkelijk onder verantwoordelijkheid van de zeven gemeenten.</p> <p>In 2019 is daarnaast, mede naar aanleiding van een motie in de gemeente Dordrecht, een discussie ontstaan over de samenwerking op het sociaal domein. Er wordt verkend hoe op dit domein gebouwd kan worden aan een flexibele en effectieve regionale samenwerking die past bij de opgaven van de gemeenten en de behoefte aan integraliteit en maatwerk. De afronding van deze discussie zal leiden tot een andere vorm van samenwerking op het sociaal domein in de Drechtsteden.</p> <p>De nieuwe vorm(en) van samenwerking zullen leiden tot aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling.</p>
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Sturingsarrangement 5 (risicoprofiel hoog)
Websites en documenten	www.drechtsteden.nl begroting 2020 en lokale zienswijze

GR Veiligheidsregio ZHZ

Onze gemeente maakt deel uit van de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De gemeenschappelijke regeling VRZHZ is aangegaan met de gemeenten Alblisserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, en Zwijndrecht.

In de veiligheidsregio zijn de brandweertaak en de taken op het terrein van de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding ondergebracht.

Naam verbonden partij	GR Veiligheidsregio ZHZ
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	De regeling is opgericht voor de uitvoering van de Wet veiligheidsregio's en stelt zich ten doel te allen tijde een gezamenlijke effectieve en efficiënt georganiseerde slagkracht voor crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweerbijstand en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te kunnen leveren en een deskundig en betrouwbare veiligheidsadviseur te zijn.
Risico's	<p>De GR VRZHZ geeft de volgende risico's op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De effecten in uitvoering van taken en financieel ten gevolge van de Corona-crisis. • Wijzigingen door gemeentelijke herindelingen en overgaan van gemeentes naar de provincie Utrecht; • Opgelegde taakstellingen (ook ten gevolge van de overgang naar de provincie Utrecht);
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	De burgemeester zit in het Algemeen Bestuur en portefeuillehouder Bevolkingszorg en Risico- en Crisisbeheersing namens Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	De Corona-crisis genereert een enorme belasting op de Veiligheidsregio. Dientengevolge zijn een aantal werkzaamheden vertraagd. Echter gelet op de wettelijke verplichtingen (bijvoorbeeld beleidsplan) is de inzet er vooral op gericht om de achterstand te corrigeren.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Arrangement: 4 (risico: gemiddeld/hoog)

Websites en documenten	www.vrzhz.nl
------------------------	--------------

GR Omgevingsdienst

We participeren op Zuid-Holland Zuid-niveau in de GR Omgevingsdienst die voor ons de wettelijke milieu- en omgevingsstaken uitvoert. De 10 gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid zijn eigenaar, samen met de provincie Zuid-Holland.

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Uitvoeren van de wettelijke milieu- en omgevingsstaken voor de 10 gemeenten van Zuid-Holland Zuid en een deel van de provincie Zuid-Holland.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Mate waarin de fluctuatie in omzet opgevangen kan worden door een flexibele schil van personeelsbestand; • Aansprakelijkheid voor adviezen; • Optimaliseren van de nieuwe organisatie.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) en lid van de auditcommissie.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	De OZHZ ondervond net als alle andere organisaties in 2020 de gevolgen van de COVID-19 crisis. Het reguliere werk volgens de jaarprogramma's is echter wel zoveel mogelijk doorgegaan. Datzelfde geldt voor de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. In 2021 zal wederom aandacht uitgaan naar de Omgevingswet. Het gaat dan vooral om het vastleggen van processen en afspraken. Verder richt de OZHZ zich onder meer op ontwikkelingen rondom de impact van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de overdracht van de bodemsaneringstaken van de provincie naar gemeenten.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Arrangement: 4 (risico: gemiddeld/hoog)
Websites en documenten	www.ozhz.nl

GR Dienst Gezondheid & Jeugd

De GR bestaat uit twee organisatieonderdelen: Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) en Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). DG&J is verantwoordelijk voor het uitvoeren van taken op het gebied van publieke gezondheid, maatschappelijke zorg, leerplicht en voortijdig schoolverlaten. De dienst is ook verantwoordelijk voor de aansturing van de uitvoering van de integrale jeugdgezondheidszorg. Ook de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) behoort formeel bij de DG&J, Tweede onderdeel van de GR is de SOJ. Dit onderdeel is verantwoordelijk voor de sturing op jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid. Dit doet de SOJ door contractmanagement, risicomangement en

budgetbeheersing, accountmanagement en informatievoorziening voor gemeenten.

Naam verbonden partij	GR Dienst Gezondheid & Jeugd
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	De DG&J bewaakt, beschermt en bevordert in opdracht van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid de activiteiten die gericht zijn op het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen en het vergroten van de ontwikkelingskansen van onze inwoners. De SOJ zorgt namens de gemeenten in Zuid-Holland Zuid voor sturing op jeugdhulp.
Risico's	<p>Voor de DG&J zijn de belangrijkste risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effecten Corona-virus: Het Corona virus leidt in 2020 tot de inzet van de crisisorganisatie. Er wordt een groot beroep gedaan op de organisatie, zowel op het primaire proces als de ondersteuning. Hierdoor is er extra uren-inzet van eigen personeel en de inzet van externen. Risico is dat deze extra kosten niet volledig vergoed worden door het rijk, ondanks de toezegging van de minister . • Batenraming: Een deel van de inkomsten van DG&J heeft een fluctuerend karakter en is daarmee onzeker. Voorbeelden zijn subsidies in het kader van Veilig Thuis, OGGZ/Maatschappelijke zorg, de opbrengst van de polikliniek. <p>Voor de SOJ zijn de belangrijkste risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling zorgvraag en zorgkosten: In de loop van 2020 moet blijken of de genomen maatregelen voldoende effect sorteren om de in 2021 beoogde reductiedoelstelling te realiseren. Gemeenten wordt geadviseerd rekening te houden met een risicomarge van 10 procent van de gemeentelijke bijdrage zoals die is opgenomen in deze begroting. Deze risicomarge is groter dan voorgaande jaren vanwege de opgenomen reductiedoelstelling in de begroting en de onzekerheid in de verdeling van de kosten als gevolg van de afbouw van de solidariteit.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid).
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	<p>De DG&J legt de komende jaren prioriteit bij vier opgaven: 1) Gezond en veilig opgroeien, 2) Iedereen doet mee, 3) Vitaal ouder worden en 4) Gezonde leefomgeving, gezonde mensen. Deze opgaven zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 (MJP). Wanneer DG&J aanleiding ziet om bij een opgave te intensiveren, stelt de dienst dit bij de begroting voor zodat gemeenten hierover een zienswijze kunnen geven. In 2021 zal de dienst extra inzetten op Infectiepreventie.</p> <p>Met ingang van begrotingsjaar 2021 is DG&J is niet langer de vergunninghouder voor de ambulancezorg in de regio Zuid-Holland Zuid. Deze is overgedragen aan de Coöperatie AmbulanceZorg ZHZ (CAZ-ZHZ), waarin DG&J één van de leden is. Alle RAV-medewerkers die voor 1 april 2018 in dienst waren bij DG&J, zijn gedetacheerd aan de coöperatie. De hiermee gemoeide loonkosten worden door DG&J volledig doorbelast.</p> <p>Met de Omdenknotitie Jeugd zetten de gemeenten in Zuid-Holland Zuid in op een transformatie van de jeugdhulp en op een reductie van kosten. Voor de jaren 2020-2022 wordt ingezet op een kostenbesparing van € 14,7 miljoen. Het behalen van deze doelen vraagt samenhangende actie van SOJ, jeugdteams, gemeenten, aanbieders en partners. Inmiddels wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de maatregelen uit de Omdenknotitie, waarbij het Corona-virus soms doorbraken versnelt. Strategische sturing op prioritering en resultaatgerichtheid blijft van belang om de doelen van de Omdenknotitie te realiseren.</p> <p>De financiële solidariteit op de Jeugdhulp wordt in drie jaar afgebouwd. Dit besluit heeft geen invloed op de begroting van de SOJ. Na de afbouwperiode van drie jaar betaalt elke gemeente de werkelijke kosten die in voor de eigen inwoners wordt gemaakt.</p>
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Sturingsarrangement 5 (risicoprofiel hoog)

Websites en documenten	www.dienstgezondheidjeugd.nl www.jeugdzhz.nl Begroting 2021
------------------------	--

Drechtwerk

Drechtwerk laat mensen met een arbeidsbeperking zinvol en passend bij hun mogelijkheden, deelnemen aan het arbeidsproces. Met de invoering van de Participatiewet stromen er geen mensen meer in met een SW-indicatie. .

Naam verbonden partij	Drechtwerk
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling (GR). De GR is voor 100% eigenaar van pay-rolbedrijf WerXaam BV en van Drechtwerk BV (omvat DWGroen en DWActief), Daarnaast participeert de GR voor 47% in FrisFacilitair BV en voor 50% in Baanbrekend Detacheren BV.
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Drechtwerk richt zich op het bevorderen van de door- en uitstroom van zowel mensen uit de Participatiewet als uit de oorspronkelijke Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Nadelige effecten voortvloeiend uit de COVID-19 crisis De uitstaande geldlening aan Confed BV (op 31 december 2019 groot € 1,1 miljoen). Bij faillissement van deze BV is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, Hoogte van de Rijkssubsidie SW: Het ministerie bepaalt de hoogte van de subsidie per medewerker. De subsidie is de belangrijkste inkomstenbron van Drechtwerk. Oplopend ziekteverzuim. Over 2019 bedroeg het verzuim 12,3%. Een stijging van het verzuim heeft een nadelig effect op de detachingsactiviteiten en daarmee op de omzet.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Opdrachtgeversrol: via bestuurlijke vertegenwoordiging in de GR Drechtsteden. Eigenaarsrol: wethouder financiën in het Algemeen Bestuur
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	In 2021 krijgt de integratie van GR Drechtwerk en de SDD verder vorm. Enkele jaren terug is tot deze stap besloten omdat Drechtwerk sinds 2015, bij de invoering van de Participatiewet, geen nieuwe instroom van SW'ers meer heeft. Drechtwerk richt zich daarom nu ook op het bevorderen van de door- en uitstroom van mensen uit de Participatiewet, De activiteiten van Drechtwerk en SDD lopen hierdoor inhoudelijke steeds meer in elkaar over en vullen elkaar aan. Zo is er een gezamenlijk leer- en ontwikkelbedrijf pre-Perspectief en een detachingsvennootschap. Eindbeeld van het samenwerkingsproces is het samengaan van beide organisaties.. De snelheid waarmee en de wijze waarop dit vorm krijgt, wordt begin 2021 duidelijk. Dan is naar verwachting de regionale discussie over de samenwerking in het sociaal domein in de Drechtsteden afgerond.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Arrangement 3: gemiddeld

Websites en documenten	www.drechtwerk.nl Primaire begroting 2019 en zienswijze
------------------------	---

Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

Naam verbonden partij	Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Het Natuur- en Recreatieschap heeft tot doel de natuur- en recreatiegebieden in de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht efficiënt en effectief te beheren.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Het uittreden van de gemeenten uit het schap. door uittreden van de gemeente Rotterdam en de provincie is continuïteit van hun financiële bijdragen na 2025 onzeker.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	De wethouder RO is lid van het dagelijks en algemeen bestuur van het NRIJ. Een raadslid is lid van het Algemeen Bestuur van het NRIJ.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	De provincie en de gemeente Rotterdam zijn per 1/1/2018 uit het schap getreden. De overblijvende gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht) hebben met elkaar een intentieovereenkomst gesloten waarin zij hebben aangegeven gezamenlijk verder te willen gaan in het NRIJ. Er zijn bouwstenen en een strategisch kader opgesteld voor een transitie. In 2020 zijn daarover besluiten genomen. De bouwstenen zullen in de periode 2020- 2025 nader uitgewerkt en uitgevoerd worden, zodat het schap per 2026 organisatorisch en financieel klaar is voor een toekomstbestendig en duurzaam groenbeheer op IJsselmonde.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Sturingsarrangement 2 (risicoprofiel laag/gemiddeld)
Website en documenten	www.recreatiegebied-ijsselmonde.nl

GR Gemeenschappelijke Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)

De GR Gevudo bezit 18,15 % van de aandelen van NV Huisvuilcentrale Noord-Holland, HVC te Alkmaar en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC. De huidige deelnemers aan de GR Gevudo zijn de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht. In het verleden was de GR daadwerkelijk actief in het verzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Tegenwoordig zijn de doelen het verwerven, beheren en vervreemden van aandelen in het kapitaal van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) en het partij zijn bij overeenkomsten tussen aandeelhouders van HVC. De GR staat naar rato van haar

deelname in HVC garant voor het nakomen van de financiële verplichtingen die HVC is aangegaan; op basis van een met aandeelhouders overeengekomen ballotageovereenkomst. Hiervoor wordt een garantstellingsprovisie ontvangen.

Naam verbonden partij	GR GEVUDO
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC en daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC. De laatste jaren neemt de omvang van het onderdeel 'warmte' van HVC toe. Ook voor onze gemeente zal HVC een warmtenet gaan aanleggen (in de Volgerlanden).
Onzekerheden	Een eventuele aanspraak door een bank op de gegarandeerde leningen betekent dat de deelnemers hun eigen aandeel dragen.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur (collegelid).
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	HVC is financieel robuust, ook op de middellange termijn. De bedrijfsvoering van HVC is adequaat, uitgaande van de financiering met gegarandeerde leningen. HVC heeft in de afgelopen jaren gewerkt aan verdere solvabiliteitsopbouw. Onze gemeente staat garant voor € 8,7 miljoen. Zolang de verbrandingsinstallaties voldoende aanbod van onder andere de gemeentelijke klanten en waterschappen behouden, is het risico klein. Wel breidt HVC, in overleg met haar aandeelhouders, de activiteiten rondom warmtelevering verder uit. Hierdoor wordt de solvabiliteitsopbouw getemporeerd, maar de gegarandeerde leningen blijven op hetzelfde niveau. Sinds 2014 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met HVC van kracht, alsmede voor de gemeente Dordrecht, gemeente Alblasserdam, gemeente Papendrecht en gemeente Zwijndrecht.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	De GR Gevudo heeft een risicoprofiel 1 (laag risico op financieel en bestuurlijk gebied) en daarmee sturingsarrangement 1.

Bureau Openbare Verlichting

Naam verbonden partij	
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenwaard, Papendrecht, Krimpenerwaard, Vianen en Zederik hebben zich verenigd in de Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting (Bureau OVL). Kerntaak van deze organisatie is het uitvoeren van het beheer van de openbare verlichting en de centrale aansturing en bewaking op de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden hieraan. Bureau OVL fungeert op dit terrein ook als het kenniscentrum voor de deelnemers en voert in opdracht projecten voor de gemeenten uit.
Onzekerheden	<ul style="list-style-type: none"> Er worden geen risico's genoemd.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het bestuur (collegelid).

Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Bureau OVL neemt deel aan landelijke overleggen van het InterGemeentelijk-overleg Openbare Verlichting (IGOV) welke met ingang van 1 januari 2016 is ondergebracht in de stichting OVLNL.nl. Bureau OVL is van daaruit vertegenwoordiger namens de kleine en middelgrote gemeenten in het landelijk overleg van NetbeheerNederland.
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Arrangement 1: Laag

ROM-D

De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij is de grondontwikkelingsmaatschappij van de Drechtsteden. ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband van de gemeenten in de Drechtsteden, de Provincie Zuid-Holland en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.

De belangrijkste opgave is het versterken van de regionale economie met als belangrijkste activiteiten:

- de uitgifte van kavels (voor bedrijven)
- de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen
- de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen
- de promotie van de regio Drechtsteden

Naam deelneming	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden (ROM-D)
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	De structuren na invoering van de doorontwikkeling: <ol style="list-style-type: none"> 1. ROM-D Holding N.V. 2. ROM-D Beheer N.V. 3. ROM-D Capital B.V. 4. ROM-D C.V.
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Het versterken van de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.
Financieel belang van de gemeente	Kapitaaldeelname ROM-D Dordtse Kil III CV: Commanditair kapitaal: 140.989 (1,5%) ROM-D Holding NV: Kapitaal: 109.216 (2,4%)

Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Bestuurlijk: de wethouder Economie heeft zitting in de Holding N.V..
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	<p>In 2019 zijn de economische instrumenten van de Drechtsteden geëvalueerd. Het gaat dan om ROM-D, DEAL (promotie- en acquisitiebureau) en EDB (Economic Development Board). Deze organisaties hebben in de afgelopen jaren een sterke bijdrage geleverd aan de economie van de Drechtsteden en die van Hendrik-Ido-Ambacht, bijvoorbeeld bij het aantrekken van nieuwe bedrijven op de Antoniapolder en de promotie van bedrijvenpark Ambachtsezoom. Onderzocht is hoe deze drie instrumenten kunnen worden ingezet op de regionale Groeiagenda Drechtsteden 2030. Besloten is om alle drie de instrumenten voort te zetten en de onderlinge samenwerking te verbeteren.</p> <p>Specifiek voor ROM-D zullen gemeenten en ROM-D samen kanskaarten ontwikkelen met (potentiele) nieuwe projecten. Op basis van de kanskaarten wordt vervolgens een meerjarenperspectief ontwikkeld. ROM-D doet daarbij een voorstel voor aanvullende financiering om slagvaardig bij te dragen aan de ambities van de Groeiagenda.</p> <p>Met de evaluatie is ook besloten om de governance structuur van ROM-D te vereenvoudigen.</p> <p>In het oog springende nieuwe projecten waarbij ROM-D momenteel bij betrokken is, zijn Nedstaal en Dolderman.</p> <p>ROM-D is betrokken bij het Genie- en Citadelterrein en het Waterbusplein.</p>
Sturingsarrangement gekoppeld aan risicoprofiel	Sturingsarrangement 3 (risicoprofiel gemiddeld)

Eneco en Stedin

Naam deelneming	Eneco Holding N.V. en Stedin Holding N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	NV
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Waarborg energievoorziening
Financieel belang van de gemeente	<p>De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht heeft in 2021 geen financieel belang in Eneco Holding N.V. meer.</p> <p>De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht bezit 22.495 aandelen in Stedin Holding N.V. (0,45%).</p>
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Als aandeelhouder
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	<p>Per 25 februari 2020 hebben alle 44 aandeelhoudende gemeenten besloten hun aandelen in Eneco Holding N.V. te verkopen. De overdracht van aandelen heeft eind maart 2020 plaatsgevonden, evenals de betaling hiervoor. Over de aanwending van deze middelen heeft de raad op 11 mei 2020 een besluit genomen. Met het verlies van dividendinkomsten is rekening gehouden.</p> <p>De financiering van de investeringen bij Stedin Holding N.V. staan in de komende jaren onder druk door de energietransitie en een forse tariefstijging die TenneT aan netbeheerders doorberekent. Er is inmiddels een werkgroep opgestart die zich over deze problematiek buigt. In de begroting 2021 houden we rekening met een terugloop van de dividenduitkomsten uit Stedin.</p>

Oasen

Het doel van deze deelneming is het borgen van publieke belangen met betrekking tot drinkwater.

Naam deelneming	Oasen Zuid-Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Rechtsvorm	NV
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	Het verzorgen van drinkwater voor onze inwoners.
Financieel belang van de gemeente	21 van de 748 uitgegeven aandelen (3%), met een boekwaarde van € 10.000. De laatste jaren hebben wij geen dividend ontvangen.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Als aandeelhouder
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.

BNG

De gemeente heeft een financieel belang in de Bank Nederlandse Gemeenten.

Naam deelneming	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	N.V.
Doel (openbaar belang dat wordt behartigd)	De Bank Nederlandse Gemeenten, opgericht in 1914, is een bank van en voor de overheid. De bank biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. De BNG heeft de hoogste rating voor kredietwaardigheid (triple A).
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 25.818 aandelen (0.05%) in haar bezit, met een boekwaarde van € 59.000. In deze begroting houden wij rekening met € 63.274 aan dividendinkomsten.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Als aandeelhouder neemt de gemeente deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Geen bijzonderheden

7. Bedrijfsvoering

Inleiding

Om onze bestuurlijke doelstellingen en ambities te realiseren streven wij naar een krachtige, zelfstandige organisatie. Dit blijft een belangrijk uitgangspunt uit ons coalitieprogramma. We zien dat de huidige samenleving in beweging is en zich langs nieuwe lijnen organiseert. En dat gaat ook steeds sneller. Onze inwoners worden steeds digitaler. Of deze ontwikkelingen als kans of bedreiging worden gezien, kan een interessante discussie zijn, maar de digitale transitie heeft nu al een enorme invloed op de rol van de overheid. En het is in de ogen van het college de taak van de organisatie om de (veranderende) rol van de overheid uit te dragen en te ondersteunen. Dat vraagt (soms) om andere competenties bij onze medewerkers. Daar sturen we als college ook op. En natuurlijk zorgen we ervoor dat bij die toenemende digitalisering privacy en informatiebeveiliging randvoorwaardelijk zijn. En we hebben ook de volle 100% aandacht voor onze minder digivaardige inwoners.

Personeel en Organisatie

In de jaarrekening 2019 schreven we dat een krachtige organisatie in een complexe, dynamische omgeving vooral een wendbare organisatie moest zijn. En we zijn er als college van overtuigd dat je die wendbaarheid het beste in mensen kunt organiseren in plaats van in de structuur van de organisatie. Daarom investeren we in onze mensen en de organisatie.

Vakmanschap is daarin een belangrijke waarde. Onze mensen hebben kennis van hun vakgebied, maar ook kennis van de Ambachtse gemeenschap. Onze medewerkers ontwikkelen zich blijvend gedurende hun loopbaan bij ons. Vanuit de uitgangspunten van onze strategische notitie bedrijfsvoering "Op maat verbinden" zorgen we dat we de juiste mensen binnen halen. Daarvoor is het belangrijk dat je als organisatie een aantrekkelijk werkgever bent en blijft. Ons eerste eigen lokale traineeprogramma wat in praktisch geheel 2021 nog doorloopt geeft hier mede invulling aan. Naast een kwalitatief goede instroom zorgen we ook voor een goede doorstroom. Als het mogelijk is dan laten we onze mensen binnen onze organisatie een volgende stap zetten. Op dit moment ligt ons percentage interne mobiliteit boven de 30%. Landelijk ligt dat rond de 15%. Door focus te leggen op een goede instroom en doorstroom zorgen we voor een duurzame en kwalitatief goede organisatie.

In 2021 zullen we verder werken aan de speerpunten uit de strategische nota bedrijfsvoering. Zo werken we blijvend aan een goede interne en externe samenwerking. We willen interessant blijven als werkgever. Daar zullen we in onze arbeidsmarktcommunicatie aandacht aan geven. We zorgen voor samenhang en integraliteit in onze manier van werken waardoor de verschillende beleidsterreinen elkaar zullen versterken. En we geven onze medewerkers de ruimte om oplossingen boven regels te stellen.

Informatisering

De regionale sourcingstrategie is ook dit jaar weer het belangrijkste speerpunt waar veel tijd en aandacht naar toe gaat. Nieuwe applicaties werken altijd vanuit de cloud. De kantoorautomatisering gaat dit jaar volledig over. En de reorganisatie van ICT-SCD wordt afgerond. Hiermee wordt de basis gelegd voor een nieuwe manier van werken, waarbij goed opdrachtgeverschap van belang is. De veranderingen in de kantoorautomatisering brengen nieuwe

mogelijkheden met zich mee en voorzien in de toenemende behoefte van digitale afstemming, niet alleen intern maar vooral ook met inwoners en bedrijven.

Facilitair

In 2020 vinden de gebruikelijke vervangingen en onderhoud plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met het (tijdelijk) gewijzigde gebruik van het gebouw door coronamaatregelen.

Communicatie

Deze begrotingsperiode ligt het accent in de communicatie op ontwikkelingen, die de komende jaren een grote invloed zullen hebben op de directe leefomgeving en het welzijn van de Ambachters. Voorbeelden zijn het preventieplan sociaal domein, de regionale energiestrategie, de omgevingsvisie en het mobiliteitsplan. Het thema duurzaamheid raakt vrijwel alle beleidsterreinen - afval/grondstoffen, biodiversiteit, klimaatadaptatie, fair trade gemeente, inclusieve samenleving - dus dat blijft een belangrijk aandachtspunt in de communicatie. Andere in het oog springende projecten zijn het centrumgebied, circulair bedrijvenpark Ambachtsezoom en Antoniapolder/Noordoevers.

Overhead

Op grond van art 12b van de verordening art 212 van onze gemeente, hebben we met betrekking tot de overhead ervoor gekozen deze bij de grex'en wél in rekening te brengen en bij de investeringen niet (tenzij levering aan derden, zoals CAI). De overhead wordt berekend over de directe kosten van personeel en ingeleend personeel. Vanwege de reeds bestaande samenwerkingsovereenkomst met Zwijndrecht geldt voor De Volgerlanden een aparte regeling voor de managementkosten. Voor de kostprijs van rechten en heffingen geldt dat we de overhead niet boeken, maar de overhead in de verplichte dekkingsopstelling voor de tarieven wél meetellen. Zie de paragraaf lokale heffingen.

Bijlagen

Bestuurlijke structuur

SGP-ChristenUnie

L.P. Platschorre (fractie voorzitter)
ing. P. Boudewijn
ir. C.W. Timmers
E. van Hartingsveldt
Drs. K. van der Laan MEd
B.P. van Ginkel
M.T. Kamphuis – Stuij

Gemeente Belangen

M.N.P. Vogelaar – Korpershoek (fractie voorzitter)
M.B. Braber
M. Nugteren BPM
H.H.F. van der Lei
A. Mol

CDA

drs. W.P. van der Hee – Pasterkamp (fractie voorzitter)
A.L. Vlasblom – van der Vlies MSc
G.J.W. Lagendijk MSc RA (CDA)

VVD

J. Oelfke - ten Seldam (fractie voorzitter)
Drs. A. Ouwerkerk

D66

M.C.G. Gommans – Dane (fractie voorzitter)
Mr. J.P. Neijman

PvdA

E. van der Wulp (fractie voorzitter)

Ambacht Uw Belang (A.U.B.)

J. Struik (fractie voorzitter)

Echt voor Ambacht (E.V.A.)

Mr. A. Scheurwater (fractie voorzitter)

Realistisch Ambacht

O. Doevendans (fractie voorzitter)

Burgerradsleden:

J. Lieben (Gemeente Belangen)
J.M. Dossett BSw (Gemeente Belangen)
H.M. de Waard (CDA)
M. de Groot (D66)
F.S. Verbrugge (D66)
M.J.H. van den Heuvel (PvdA)
A.L. Scheurwater (PvdA)
J.G. Siefkes (A.U.B.)
H.W.H. Groenendijk (A.U.B.)
A. Cramer (E.V.A.)
H.A. Stam (E.V.A.)

3. Gebruikte afkortingen

AB	Algemeen bestuur
ALD	Algemene dienst
APV	Algemene plaatselijke verordening
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto binnenlands product
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BDU	Brede Doeluitkering
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
BOVL	Bureau Openbare Verlichting "Lek-Merwede"
BTW	Belasting toegevoegde waarde (omzetbelasting)
CAI	Centrale Antenne Inrichting
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal economisch plan
CJG	Centrum voor jeugd en Gezin
CMK	Cultuur met kwaliteit
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden
CROW	Onafhankelijke kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer
CPO	Collectief particulier opdrachtgeverschap
CZG	Collectieve Zorgverzekering Gemeenten
DB	Dagelijks bestuur
DCMR	Milieudienst Rijnmond
DGJ	Dienst Gezondheid en Jeugd
DPO	Distributieplanologisch onderzoek
DRIS	Digitaal Reis Informatie Systeem
DSB	Drechtsteden bestuur
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese centrale bank
EN	Economisch nut
EU	Europese Unie
Euribor	Euro interbank offered rate
Fido	Wet financiering decentrale overheden
GBD	Gemeentelijke belastingen Drechtsteden
GDU	Gebundelde doeluitkering
Gevudo	Gemeenschappelijke vuilverwerking Dordrecht en omstreken
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen
GSMD	Gemeentelijke monitor sociaal domein
GOW	Gecoördineerd ouderenwerk
GPR	Gemeentelijke praktijk richtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GRD	Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden
GREX	Grondexploitatie

GVVP	Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan
GZH	Groenservice Zuid Holland
HIA	Hendrik-Ido-Ambacht
Hof	Houdbare overheidsfinanciën
HOVD	Hoogwaardig Openbaar Vervoer Drechtsteden
HR	Human resources
HRM	Human resources management
HVC	Huisvuilcentrale
I&A	Informatie en automatisering
IHP	Integraal huisvestingsplan
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IRS	Intrest rate swap
ISV	Investeringsfonds stedelijke vernieuwing
JOP	Jongerenontmoetingsplek
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
LAB	Lokaal Ambachts bedrijf
LAP	Landelijk afval beheersplan
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LNG	Liquid Natural Gas
LVG	Licht verstandelijk gehandicapten
m.b.t.	Met betrekking tot
MIP	Meerjaren-investeringsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
mln	miljoen
MN	Maatschappelijk nut
MT	Managementteam
Nb	Niet bekend
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
nbn	nog nader bepalen
NRIJ	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma
NV	Naamloze vennootschap
OCD	Onderzoekscentrum Drechtsteden
OV	Openbare verlichting
OZB	Onroerend zaakbelasting
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid
PALT	Prestatieafspraken Lange Termijn
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PM	pro memorie
RAS	Regionale agenda samenleving
RAV	Regionale ambulancevoorziening
RCP	Regionaal Crisis Plan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RO	Ruimtelijke ordening
ROM-D	Regionale ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden
RUD	Regionale Uitvoerings Dienst
RWS	Rijkswaterstaat
SCD	Servicecentrum Drechtsteden
SDD	Sociale Dienst Drechtsteden

SE	Fulltime SW'er
SJOP	Stimuleren jongerenontmoetingsplek
SKB	Schatkistbankieren
SoVo	Sociale voorzieningen
SPP	Strategische personeelsplanning
SW	Sociale werkvoorziening
TNO	Toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek
TOO	Toekomstige onvoorziene ontwikkelingen
UvW	Unie van Waterschappen
VAO	Vereniging ambachtse ondernemers
VHV	Volkshuisvesting
VINEX	Vierde nota ruimtelijke ordening extra
VJI	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
V&J	Veiligheid & justitie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VOC	Volgerlanden Ontwikkelings combinatie
VPb	Vennootschapsbelasting
VRZHZ	Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid
VTA	Visual Tree Assessment
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet Arbeidsgeschiktheid Jongeren
WBW	Wijk- en buurtgericht werken
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
Wsw	Wet sociale werkplaatsen
Wtcg-	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten en de
CER	Compensatieregeling Eigen Risico
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
WW	Werkloosheidsuitkeringen
WWB	Wet werk en bijstand
Wwnv	Wet werken naar vermogen
ZHZ	Zuid-Holland Zuid

	1. Sociaal, Welzijn en Educatie	2. RO, Economie en Wonen	3. Buitenruimte	4. Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur en Middelen
VERORDENINGEN				
Algemene Plaatselijke verordening 2020			x	
Algemene subsidieverordening gemeente Hendrik-Ido-Ambacht 2016	x			
Archiefverordening gemeente Hendrik-Ido-Ambacht				x
Beheersverordening begraafplaatsen Hendrik-ido-Ambacht 2015			x	
Bouwverordening 2012 inclusief 15e wijziging		x		
Brandbeveiligingsverordening 2012				x
Controle verordening openbaar lichaam Drechtsteden				x
Controleverordening (art. 213 GW) van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht				x
Drank- en Horecaverordening Hendrik-Ido-Ambacht 2014		x		
Erfgoedverordening Hendrik-Ido-Ambacht 2010		x		
Exploitatieverordening Hendrik-Ido-Ambacht 2005		x		
Financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet				x
Financie verordening 2015 openbaar lichaam drechtsteden				x
Gewijzigde verordening Jeugdhulp Hendrik-Ido-Ambacht	x			
Huisvestingsverordening gemeente Hendrik-Ido-Ambacht 2019		x		
Inspraakverordening				x
Verordening op de heffing en invordering van leges 2020		x	x	x
Leidingenverordening 2019 Hendrik-Ido-Ambacht		x	x	
Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2004	x			
Marktverordening gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		x		
Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		x		
Reïntegratieverordening Wet werk en bijstand gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	x			
Subsidieverordening aangepast sporten in de regio Drechtsteden 2013	x			
Subsidieverordening Familie Spoor-fonds	x			
Telecommunicatieverordening 2019 gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		x	x	
Verordening aanwijzen trouwlocaties Hendrik-Ido-Ambacht			x	
Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2019			x	
Verordening Algemene voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	x			
Verordening alleenrecht Drechtwerk inzake catering enschoonmaak				x
Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2015				x
VERORDENING AUDITCOMMISSIE HENDRIK-IDO-AMBACHT				x
Verordening behandeling bezwaarschriften gemeente Hendrik-Ido-Ambacht 2015				x
Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2006		x		x
Verordening beleidsadviesraad Jeugd/Wmo 2020	x			
Verordening Beschermd wonen en Opvang	x			
Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen				x
Verordening burgerinitiatieven Hendrik-Ido-Ambacht 2006				x
Verordening Cliëntenparticipatie Wsw	x			
Verordening eenmalig rioolaansluitingsrecht 2019			x	
Verordening functioneringsgesprekken burgemeester en raad				x
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen 2014				x
Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2019			x	
Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening H-I-Ambacht	x			
Verordening Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens				x

	1. Sociaal, Welzijn en Educatie	2. RO, Economie en Wonen	3. Buitenruimte	4. Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur en Middelen
Verordening Jeugdhulp gemeente Hendrik-Ido-Ambacht 2018	x			
Verordening Kwaliteit Vergunningverlening Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht		x		
Verordening kwaliteitsregels Peuterspeelzaalwerk 2005	x			
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2019	x	x	x	x
Verordening leerlingenvervoer gemeente Hendrik- Ido-Ambacht	x			
Verordening op de heffing en invoering van lijkbezorgingsrechten 2017			x	
Verordening op de heffing en invoering van lijkbezorgingsrechten 2019			x	
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht				x
Verordening op de heffing en de invordering van leges 2017		x	x	x
Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaak belastingen 2017				x
Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaak belastingen 2019				x
Verordening op de heffing en invordering precariobelasting 2017				x
Verordening op de heffing en invordering precariobelasting 2019				x
VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN EENMALIG RIOOLAANSLUITINGSRECHT 2017			x	x
Verordening op de heffing en invordering van marktgeld 2019			x	
Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2019				x
Verordening op de WMO-adviesraad	x			
Verordening op heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten Hendrik-Ido-Ambacht 2017			x	x
Verordening organisatie en werkgeverschap Griffie Hendrik-Ido-Ambacht 2015				x
Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	x			
Verordening Persoonsgebonden Budget Begeleid Werken Wsw	x			
Verordening recht van onderzoek gemeente Hendrik-Ido-Ambacht 2015				x
Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2006, laatst gewijzigd 10 maart 2014				x
Verordening Reglement van Orde voor de raad van Hendrik-Ido-Ambacht.				x
Verordening Reglement van Orde voor de raadscommissies Hendrik-Ido-Ambacht.				x
Verordening Rekenkamercommissie Hendrik-Ido-Ambacht				x
Verordening Starterslening Hendrik-Ido-Ambacht 2013		x		
Verordening straatnaamgeving en huisnummering		x	x	
Verordening toekennen erepenning				x
Verordening toeslagen en verlagingen 2004				x
Verordening tot beperking verstrekking sterke drank Hendrik-Ido-Ambacht 2004	x			x
Verordening vertrouwenscommissie benoeming burgemeester				x
Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming burgemeester Hendrik-Ido-Ambacht 2017				x
Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht				x
Verordening voor de raadscommissies Hendrik Ido Ambacht 2015				x
Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs Hendrik-Ido-Ambacht 2020	x	x		
Verordening winkeltijden Hendrik-Ido-Ambacht				x
Wachtlijstverordening Wsw	x			
Wegsleepverordening				x
BELEIDSSTUKKEN				
Actieplan Duurzaamheid 2019 - 2022		x		

	1. Sociaal, Welzijn en Educatie	2. RO, Economie en Wonen	3. Buitenruimte	4. Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur en Middelen
Actieplan Lokale economie		x		
Actieplannen preventie en handhaving 2018 - 2019				x
Afvalbeleidsplan 2012-2022			x	
Afwijkingenbeleid				x
Archeologiebeleid		x		
Baggerplan 2019			x	
Beeldkwaliteitsplan Groen 2016-2020 (actualisatie)		x	x	
Begraafplaatsenbeleid Achterambacht en Waalhof			x	
Beheerplan Groepsrisico Kijfhoek				x
Beheerplan Straatmeubilair 2015-2019			x	
Beheerplan verkeersvoorzieningen 2015-2019			x	
Beheer- en onderhoudsplan oeverbeschermingen 2018-2026			x	
Beleidsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2026		x	x	
Beleidsnotitie Harmonisatie van peuterwerk in HIA	x			
Begraafplaatsenbeleidsplan 2020-2030			x	
Beleidsplan Integrale Veiligheid.				x
Beleidsplan Jeugdhulp	x			
Beleidsplan Openbare Verlichting 2020 - 2024		x	x	
Beleidsplan straatmeubilair 2015-2023			x	
Beleidsplan verkeersvoorzieningen 2015-2023			x	
Beleidsplan wegen 2013-2023			x	
Beleidsplan zwerfafval 2008-2018			x	
Beleidsregels eenmalige huwelijkslocaties				x
Beleidsrijk regionaal transitie arrangement (BRTA)	x			
Bestemmingsplan Achterambachtseweg 49		x		
Bestemmingsplan Bedrijvenpark Ambachtsezoom		x		
Bestemmingsplan Bedrijventerrein Antoniapolder +		x		
Bestemmingsplan Centrum		x		
Bestemmingsplan De Volgerlanden-Oost		x		
bestemmingsplan De Volgerlanden-Oost, 1e partiële herziening 7.10		x		
Bestemmingsplan De Volgerlanden-Oost, zone Rietlaan-Oost		x		
Bestemmingsplan De Volgerlanden-West		x		
Bestemmingsplan Grotenoord 2		x		
Bestemmingsplan Kas Langeweg 97		x		
Bestemmingsplan Langeweg 77-85		x		
Bestemmingsplan Krommeweg		x		
Bestemmingsplan Langeweg 101		x		
Bestemmingsplan 'Niet-bestemde locaties'		x		
Bestemmingsplan Onderdijk 126-128		x		
Bestemmingsplan Sandelingen		x		
bestemmingsplan Scholencluster Kruiswiel		x		
Bestemmingsplan Sophiapolder		x		
Bestemmingsplan Veersedijk.		x		
Bestemmingsplan Warboutsland		x		
Bestemmingsplan Waterbusplein		x		
Bestemmingsplan Waterlandgoed De Noorden		x		

	1. Sociaal, Welzijn en Educatie	2. RO, Economie en Wonen	3. Buitenruimte	4. Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur en Middelen
Bestemmingsplan Willem de Zwijgerstraat		x		
Bestemmingsplan Zone Krommeweg, Langeweg, A16		x		
Bestemmingsplan Zuidwende 4		x		
Bestemmingsplan Zuidwende-Noord		x		
Bestemmingsplan Zuidwende-Zuid - Kerkgebouw		x		
Bestemmingsplan Zwembad De Louwert			x	
Bestuursakkoord water april 2011		x	x	
Bomenbeleidsplan 2018-2023			x	
Business case Drechtstedelijk Klantcontactcentrum				x
Coalitieprogramma 2018-2022	x	x	x	x
Communicatievisie 2016-2018				x
Detailhandelsstructuurvisie Hendrik-Ido-Ambacht		x		
Energiestrategie Drechtsteden Energieneutraal 2050		x		
Exploitatieplan De Volgerlanden Oost 5e herziening				
Financieringsstatuut HIA				x
Functioneel programma Waterbusplein		x		
Gebiedsvisie Centrum		x		
Gebiedsvisie Deltapoort		x		
Gebiedsvisie Waalzone		x		
Gedragscode integriteit voor de leden van de raad, de burgemeester en de wethouders				x
Gedragscode politiek ambtsdragers				x
Gedragscode voor de publicatie van persoonsgegevens op website van de gemeenteraad Hendrik-Ido-ambacht				x
Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2019-2023			x	
Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2009-2020			x	
Groenstructuurplan 2013- 2023		x	x	
Grondstoffenbeleidsplan 2019 - 2023			x	
Grondwaterplan 2015-2018			x	
Huisvestingsplan Baxhuis		x		
Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2013	x	x	x	x
Inrichtingsplan SO, sturingsnotitie en bestuursopdracht jeugdhulp	x			
Integraal Huisvestingsplan deel 1 Visiedocument	x			
Integraal Huisvestingsplan deel 2 Kadernota voor uitvoering	x			
Integraal Huisvestingsplan Actualisering uitvoeringsdeel	x			
Kadernota Evenementenbeleid	x			x
Kadernotitie Huisvesting Statushouders	x	x		x
Lokale nota publieke gezondheid 2020-2023	x			
Lokale Visie op Dienstverlening 2010				x
Lokale Woonvisie 'de blik vooruit'		x		
Mantelzorgbeleid 2019-2022	x			
Meerjaren Onderhoudsplan 2012-2021			x	
Milieubeleidsplan Drechtsteden 2011-2015		x	x	
Protocol accountantscontrole en normenkader 2018				x
Nota accommodatiebeleid		x		
Nota Afwegingskader Strategische Verwervingen		x		
Nota Borgstellingen				x
Nota bovenplanse voorzieningen 2011		x		

	1. Sociaal, Welzijn en Educatie	2. RO, Economie en Wonen	3. Buitenruimte	4. Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur en Middelen
Nota Dierenwelzijn		x		
Nota Grondbeleid "Grond voor Beleid"		x		
Nota Grondprijzen 2014		x		
Nota Hondenbeleid			x	
Nota interactief aan de slag in Hendrik-Ido-Ambacht (beleidsnota burgerparticipatie)	x			
Nota reserves, voorzieningen, risico's & Weerstandsvermogen				x
Nota uitgangspunten gemeentelijk gezondheidsbeleid 2012-2015	x			
Nota Verbonden Partijen 2015				x
Nota Waarderen en Afschrijven 2011				x
Notitie bezuinigingen Onderwijs en Welzijn 2012-2014	x			
Notitie evaluatie en doorontwikkeling Sociaal Wijkteam 2018	x			
Notitie Financien Wmo 2015 en benodigde volmachten en machtigingen	x			
Notitie Mantelzorgwaardering 2015	x			
Notitie Nieuwe Lokale Impuls Jeugd	x			
Notitie Schuldenlast				
Notitie Stimuleringsmaatregelen woningbouw De Volgerlanden		x		
Ontwikkel en Realisatiestrategie Structuurvisie 2011		x		
Parkeernota Nieuwe Ontwikkelingen			x	x
Preventie- en handhavingplan alcohol 2014-2016				x
Privacybeleid Drechtsteden	x	x	x	x
protocol agressie tegen college- en raadsleden gemeente Hendrik-Ido-Ambacht				x
Reclamebeleid 2014-2024		x		
Regionale Detailhandelsvisie Drechtsteden		x		
Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2016-2019	x			
Regionale nota gezondheidsbeleid ZHZ 2016-2019	x			
Rioolbeheerplan 2014-2018			x	
Samenwerkingsovereenkomst Drechtsteden				x
Speelruimteplan 2014-2024		x	x	
Speelruimteplan 2020-2030			x	
Stedelijk waterplan 2004-2012 (Waterplan van H tot Z)			x	
Strategisch Communicatie Beleidsplan 2011-2014				x
Strategische notitie personeel en organisatie 2011-2015				x
Structuurvisie Waar de Waal stroomt		x		
Toekomstvisie Bibliotheekwerk Hendrik-Ido-Ambacht	x			
Transitievisie warmte 1.0		x		
Uitvoeringsplan keten werk en inkomen Drechtsteden	x			
Uitvoeringsprogramma Subsidies 2016	x			
Uitwerking snippergroenregeling		x		
Visie op regionale samenwerking				x
Waalvisie		x		
Welstandsnota 2015		x		
Wmo-beleidsplan Drechtsteden 2015-2018	x			

Waar staat je gemeente

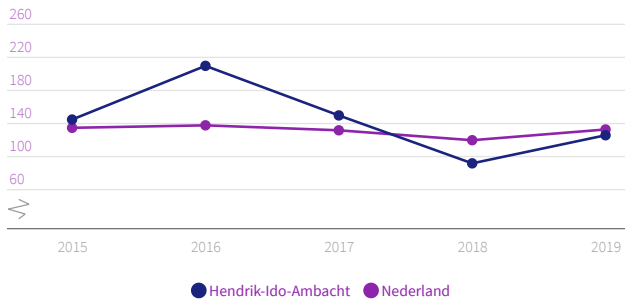

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

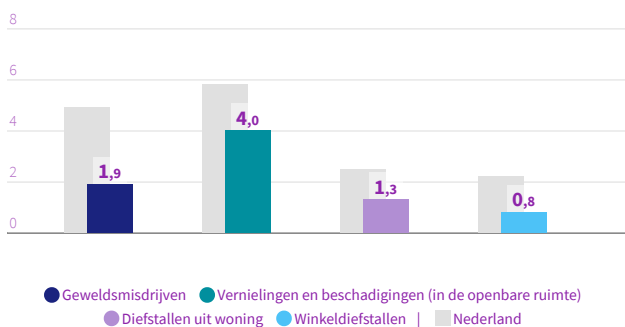
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren

Halt | 2015 - 2019

Misdrijven

Hendrik-Ido-Ambacht, per 1.000 inwoners

meerdere bronnen | 2018

Economie

Functiemenging

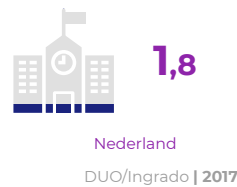
41,9% Hendrik-Ido...
53,2% Nederland
Meerdere bronnen | 2019

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw.15 t/m 64jr

101,5 Hendrik-Ido...
151,6 Nederland
LISA | 2019

Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,5% Hendrik-Ido-Ambacht
1,9% Nederland
DUO/Ingrado | 2018

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

55,6% Hendrik-Ido-Ambacht
48,7% Nederland
Meerdere bronnen | 2016

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar
454,1 Hendrik-Ido-Am...
792,1 Nederland
Meerdere bronnen | 2019

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Hendrik-Ido-Ambacht
1% Nederland
CBS Jeugd | 2018

Volksgesondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Hendrik-Ido-Ambacht

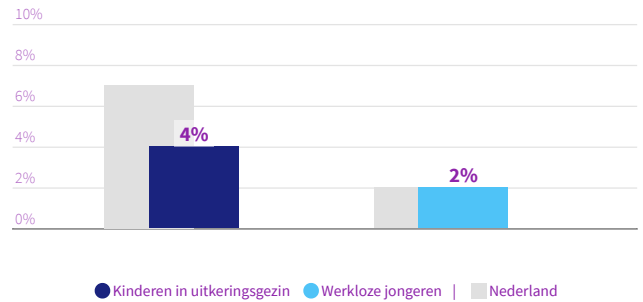
Nederland

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2018

Achterstand onder jeugd

Hendrik-Ido-Ambacht

CBS Jeugd | 2018

Hernieuwbare elektriciteit

3,4%

Hendrik-Ido-Ambacht

18,5%

Nederland

Klimaatmonitor-RWS | 2018

Netto arbeidsparticipatie

73,2%

Hendrik-Ido-Ambacht

68,8%

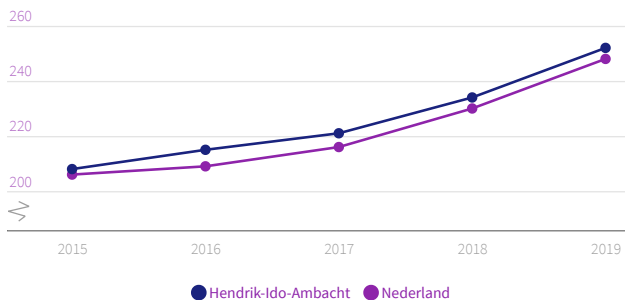
Nederland

CBS | 2019

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

x €1.000

CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken | 2015 - 2019

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

Hendrik-Ido-Ambacht

Nederland

CBS | tweede halfjaar 2019

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

8,7

Hendrik-Ido-Ambacht

9,2

Nederland

BAG/ABF | 2019

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

88,2

Hendrik-Ido-Ambacht

305,2

Nederland

CBS | eerste halfjaar 2018

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Hendrik-Ido-Ambacht

Nederland

CBS Jeugd | tweede halfjaar 2019

Demografische druk

Hendrik-Ido-Ambacht

77,8%

Nederland

70,0%

CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research | 2020

Jongeren met jeugdbescherming

0,7%

Hendrik-Ido-Ambacht

1,1%

Nederland

CBS Jeugd | tweede halfjaar 2019

Jongeren met jeugdreclassering

0,2%

Hendrik-Ido-Ambacht

0,3%

Nederland

CBS Jeugd | tweede halfjaar 2019

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 699

Hendrik-Ido-Ambacht

€ 700

Nederland

COELO, Groningen | 2020

Cliënten met een maatwe... per 10.000 inwoners

470

Hendrik-Ido-Am...

Nederland

630

CBS MSD WMO | tweede halfjaar 2019

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 827

Hendrik-Ido-Ambacht

€ 773

Nederland

COELO, Groningen | 2020

Gerelateerde thema's

- › Thema Gemeentelijke financiën

Meer over dit onderwerp

- › Regeling beleidsindicatoren gemeenten
- › Aanpassingen beleidsindicatoren gemeenten
- › Definities beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Meer cijfers

- › Overzicht beleidsindicatoren bestuur en organisatie in de database
- › Gegevensset beleidsindicatoren bestuur en organisatie

21-7-2020 www.waarstaatjegemeente.nl

KENGETALLEN (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Recapitulatie				
Netto schuldquote	144%	125%	105%	96%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	139%	120%	101%	91%
Solvabiliteitsratio	25%	27%	29%	33%
Grondexploitatie	95%	78%	56%	38%
Structurele exploitatieruimte	-0,9%	-0,8%	0,4%	-0,1%
Belastingcapaciteit	111%	111%	111%	111%
1A. Netto schuldquote				
Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	101.750	91.375	76.917	64.958
Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	26.822	20.367	20.641	14.884
Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	6.000	6.000	6.000	6.000
Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.000	6.000	6.000	6.000
Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.000	3.000	3.000	3.000
Totale baten (excl. mutaties reserves)	86.490	86.161	88.868	78.747
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	144%	125%	105%	96%
minus vaste geldleningen Volgerlanden netto	86%	76%	72%	62%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen				
Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	101.750	91.375	76.917	64.958
Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	26.822	20.367	20.641	14.884
Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	6.000	6.000	6.000	6.000
Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	4.312	4.231	4.147	4.061
Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.000	6.000	6.000	6.000
Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.000	3.000	3.000	3.000
Totale baten (excl. mutaties reserves)	86.490	86.161	88.868	78.747
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	139%	120%	101%	91%
2. Solvabiliteitsratio				
Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	46.805	45.976	45.051	45.078
Balanstotaal	187.262	170.320	155.407	138.020
Solvabiliteitsratio (A/B) x 100%	25%	27%	29%	33%
3. Kengetal grondexploitatie				
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38a)	0	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)	82.525	67.057	50.086	30.271
Totale baten (excl. mutaties reserves)	86.490	86.161	88.868	78.747
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	95%	78%	56%	38%
4. Structurele exploitatieruimte				
Totale structurele lasten excl reserves en incidenteel	86.434	85.961	88.507	78.785
Totale structurele baten excl reserves en incidenteel	85.621	85.198	88.772	78.663
Totale structurele toevoegingen reserves (tabel 7)	0	0	0	0
Totale structurele onttrekkingen reserves (tabel 7)	71	73	74	76
Totale baten excl mutaties reserves	86.490	86.161	88.868	78.747
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E	-0,9%	-0,8%	0,4%	-0,1%
5. Belastingcapaciteit				
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	321	321	321	321
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	188	188	188	188
Afvalstoffenheffing voor een gezin	351	351	351	351
Eventuele heffingskorting	0	0	0	0
Totale woonlasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	860	860	860	860
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	776	776	776	776
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor	111%	111%	111%	111%
Beleidsindicatoren programma 4				
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	2,69	2,63	2,60	2,57
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	2,47	2,41	2,39	2,36
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	343	337	333	332
Externe inhuur excl VP (% van tot.woonkst + tot.inhuur)	10,5%	8,7%	7,8%	7,0%
Overhead (% van totale lasten excl toev.reserves)	6,9%	7,0%	6,8%	7,7%

III - Financiële begroting

1. Inleiding

De financiële begroting bevat een nadere toelichting op de financiële positie van de gemeente. De toelichting begint met een uiteenzetting over de ontwikkeling van de financiële positie na vaststelling van de meerjarenbegroting 2020 en verder. Vervolgens komen een aantal specifieke financiële aspecten aan de orde, zoals het totaal van baten en lasten per programma, de incidentele baten en lasten, een samenvatting van nieuwe en/of geïntensiveerde exploitatiekosten, investeringen en de reservepositie.

NB In alle financiële tabellen zijn de bedragen afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen in enkele eindhellingen afrondingsverschillen ontstaan. Dit heeft geen invloed op de daadwerkelijke cijfers.

2. Ontwikkeling financiële positie

Van Meerjarenbegroting 2020 naar Meerjarenbegroting 2021

Het financiële overzicht ziet er als volgt uit:

Tabel 1

Let op: - = voordeel	2021	2022	2023	2024
Saldo meerjarenbegroting 2020	-339	-195	-195	-551
Kadernota 2021-2024	88	360	449	628
Saldo Kadernota	-251	165	254	77
Algemene uitkering	-396	-633	-382	-245
Financiering	-147	-207	-180	-223
Afval	130	130	130	130
Afval belasting extra heffing	-110	-201	-292	-292
GRD actualisatie	183	63	-7	-7
Stelpost scholen	-80	-185	-105	
Begraafplaats	-21	-79	-91	-141
Diversen	46	-7	7	-36
Toekomstige Onvoorziene Ontwikkelingen	583	591	674	760
Saldo begroting 2021-2024	-63	-363	8	23
Incidentele baten en lasten	47	203	-243	-107
Structureel en reëel resultaat	-16	-160	-235	-85

Toelichting

Algemene uitkering: Dit is de uitwerking van de meicirculaire.

Financiering: De kosten voor het aantrekken van leningen zijn een afgeleide van hetgeen in de begroting plaatsvindt. Veranderingen in de grondexploitaties en investeringen vinden hun weerlag in de financieringsbehoefte. De rente is momenteel heel erg laag, zodat de prognose voor rentekosten op nog aan te trekken geldleningen naar beneden is aangepast. En de reserve strategische investeringen fungeert ook als financieringsbron zolang besteding nog niet heeft plaatsgevonden.

Afval: De verwerkingskosten voor afval stijgen sterker dan de prijsindex waar wij in de begroting rekening mee houden. En er is op basis van actuele marktontwikkelingen rekening gehouden met lagere opbrengsten voor oud papier en karton en textiel.

Afvalheffing: De rijksbelasting wordt stapsgewijs in 3 jaar doorgerekend in het tarief.

GRD: De verwerking van de begroting 2021 van de GRD.

Stelpost scholen: De opgenomen stelpost van de scholen 2e fase wordt 2 jaar doorgeschoven.

Begraafplaats: dit betreft een correctieboeking.

Diversen: diverse kleine aanpassingen.

Toekomstige onvoorziene ontwikkelingen: een stelpost (zie hieronder voor de berekening)

Onzekerheden	2021	2022	2023	2024
gele lijn GRD ipv -2%, -4%, -6% en -8%	270	455	710	975
Scenario 2b tov 2a SOJ	496	527	538	544
aanpassing verdeelsleutels SDD	pm	pm	pm	pm
herverdeling Alg. Uitk.	pm	pm	pm	pm
Corona kosten (netto = na rijksvergoeding)	400	200	100	
totaal	1.166	1.182	1.348	1.519
totaal maal 50 % kans	583	591	674	760

Uitgangspunten

Tabel 2

	2021	2022	2023	2024
Woningprognose	12.372	12.670	12.809	12.939
Inwonerprognose	31.278	32.031	32.383	32.711
Prijsstijging	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Subsidies	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Loonstijging	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Omslagrente	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Kapitaallasten	Annuitair	Annuitair	Annuitair	Annuitair
Algemene uitkering (meicirculaire)	Lopende prijzen	Constante prijzen	Constante prijzen	Constante prijzen

Van realisatie 2019 naar begroting 2020 naar begroting 2021.

In navolgend overzicht worden aanmerkelijke verschillen tussen de begroting 2021 en de begroting 2020 en realisatie 2019 toegelicht. Een aanmerkelijk verschil is een verschil groter dan € 50.000 op taakveldniveau.

Tabel 3

(bedragen x € 1.000)		Realisatie 2019	Begroting 2020 Tot en met kadernota	Begroting 2021	Begroting 2021 t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019
PMA1	Sociaal, Welzijn en Eduactie	R 2019	B 2020	2021		
Taakveld Lasten per taakveld						
4.2	Onderwijshuisvesting	1.176	1.279	1.352	73	176
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.577	1.821	1.662	-159	85
5.1	Sportbeleid en activering	1.105	1.057	1.109	52	4
5.2	Sportaccommodaties	1.723	1.184	1.113	-71	-610
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.303	1.041	984	-57	-1.319
5.6	Media	512	534	546	12	34
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	510	725	477	-248	-33
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.777	2.011	1.938	-73	161
6.2	Wijkteams	1.854	1.725	1.809	84	-45
6.3	Inkomensregelingen	6.140	6.291	6.380	89	240
6.4	Begeleide participatie	1.103	1.152	1.162	10	59
6.5	Arbeidsparticipatie	644	763	682	-81	38
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	371	355	421	66	50
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.358	4.600	5.153	553	795
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.177	5.554	5.822	268	645
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-610	-404	-355	49	255
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	839	948	812	-136	-27
7.1	Volksgezondheid	1.624	1.667	1.737	70	113
Totaal lasten Sociaal, Welzijn en Eduactie		32.183	32.303	32.804	501	621
Taakveld Baten per taakveld						
4.2	Onderwijshuisvesting	-20	-18	-18	0	2
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-375	-516	-407	109	-32
5.1	Sportbeleid en activering	-525	-540	-552	-12	-27
5.2	Sportaccommodaties	-74	-170	-173	-3	-99
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-654	-633	-647	-14	7
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-26	-87	-52	35	-26
6.2	Wijkteams	0	0	-1	-1	-1
6.3	Inkomensregelingen	-4.695	-4.874	-4.855	19	-160
Totaal baten Sociaal, Welzijn en Eduactie		-6.369	-6.838	-6.705	133	-336
Geraamd totaal saldo van baten en lasten Sociaal, Welzijn en Eduactie		25.814	25.465	26.099	634	285

Tabel 3

(bedragen x € 1.000)		Realisatie 2019	Begroting 2020 Tot en met kadernota	Begroting 2021	Begroting 2021 t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019
PMA2	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	R 2019	B 2020	2021		
Taakveld Lasten per taakveld						
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.871	398	205	-193	-3.666
3.1	Economische ontwikkeling	348	427	389	-38	41
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.872	7.327	7.536	209	-336
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	64	80	82	2	18
5.5	Cultureel erfgoed	21	18	16	-2	-5
7.4	Milieubeheer	820	1.341	852	-489	32
8.1	Ruimtelijke ordening	268	344	280	-64	12
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	10.383	29.854	17.357	-12.497	6.974
8.3	Wonen en bouwen	1.090	967	1.113	146	23
	Totaal lasten Ruimtelijke ordening, economie en wonen	24.737	40.756	27.830	-12.926	3.093
Taakveld Baten per taakveld						
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-4.678	-166	-109	57	4.569
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7.872	-7.327	-7.536	-209	336
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-57	-53	-54	-1	3
7.4	Milieubeheer	-82	-320	0	320	82
8.1	Ruimtelijke ordening	-3	-22	-23	-1	-20
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-10.119	-29.825	-17.275	12.550	-7.156
8.3	Wonen en bouwen	-1.041	-607	-685	-78	356
	Totaal baten Ruimtelijke ordening, economie en wonen	-23.852	-38.320	-25.682	12.638	-1.830
Geraamd totaal saldo van baten en lasten						
	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	885	2.436	2.148	-288	1.263

Tabel 3

(bedragen x € 1.000)		Realisatie 2019	Begroting 2020 Tot en met kadernota	Begroting 2021	Begroting 2021 t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019
PMA3	Buitenruimte	R 2019	B 2020	2021		
Taakveld Lasten per taakveld						
2.1	Verkeer en vervoer	3.021	3.812	3.841	29	820
2.5	Openbaar vervoer	122	131	143	12	21
5.73	Openbaar groen (prog 3)	1.935	2.112	2.708	596	773
7.2	Riolering	2.009	2.080	2.044	-36	35
7.3	Afval	4.310	4.277	4.415	138	105
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	522	535	608	73	86
8.13	RO Vastgoedregistratie (prog 3)	196	196	189	-7	-7
Totaal lasten Buitenruimte		12.115	13.143	13.948	805	1.833
Taakveld Baten per taakveld						
2.1	Verkeer en vervoer	-567	-239	-243	-4	324
7.2	Riolering	-2.342	-2.404	-2.452	-48	-110
7.3	Afval	-3.954	-3.992	-4.117	-125	-163
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-603	-588	-641	-53	-38
Totaal baten Buitenruimte		-7.466	-7.223	-7.453	-230	13
Geraamd totaal saldo van baten en lasten Buitenruimte		4.649	5.920	6.495	575	1.846

Tabel 3

(bedragen x € 1.000)		Realisatie 2019	Begroting 2020 Tot en met kadernota	Begroting 2021	Begroting 2021 t.o.v. begroting 2020	Begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019
PMA4	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	R 2019	B 2020	2021		
Taakveld Lasten per taakveld						
0.1	Bestuur	2.087	2.240	2.454	214	367
0.10	Mutaties reserves	5.953	14.315	111	-14.204	-5.842
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.604	1.111	63	-1.048	-1.541
0.2	Burgerzaken	1.073	1.090	1.139	49	66
0.4	Overhead	5.267	6.360	6.004	-356	737
0.5	Treasury	328	3.758	-376	-4.134	-704
0.61	OZB woningen	86	40	49	9	-37
0.62	OZB niet-woningen	188	162	193	31	5
0.64	Belastingen overig	19	10	12	2	-7
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1	362	13	-347	15
0.8	Overige baten en lasten	402	216	718	502	316
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	0	0	-1
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.774	2.012	2.025	13	251
1.2	Openbare orde en veiligheid	392	477	443	-34	51
Totaal lasten Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middele		19.175	32.153	12.848	-19.303	-6.324
Taakveld Baten per taakveld						
0.1	Bestuur	-2	0		0	2
0.10	Mutaties reserves	-5.904	-2.033	-940	1.093	4.964
0.2	Burgerzaken	-393	-419	-460	-41	-67
0.4	Overhead	-251	-23	-24	-1	227
0.5	Treasury	-912	-19.072	-183	18.889	729
0.61	OZB woningen	-3.878	-3.850	-3.941	-91	-63
0.62	OZB niet-woningen	-1.580	-1.583	-1.617	-34	-37
0.64	Belastingen overig	-715	-698	-698	0	17
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-36.688	-38.278	-39.707	-1.429	-3.019
0.8	Overige baten en lasten	-169	0		0	169
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-6	0		0	6
1.2	Openbare orde en veiligheid	-25	-20	-20	0	5
Totaal baten Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middele		-50.523	-65.976	-47.590	18.386	2.933
Geraamd totaal saldo van baten en lasten						
Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen		-31.348	-33.823	-34.742	-917	-3.391

Toelichting:

1. Sociaal, Welzijn en Educatie

Vershil begroting 2021 t.o.v. begroting 2020:

Onderwijshuisvesting: In 2021 is meer begroot aan toegerekende salarislasten t.o.v. 2020.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken: In 2020 zijn zowel de inkomsten als de uitgaven voor Hi5 hoger begroot als gevolg van meer inkomsten door cofinanciering van derden en meer uitgaven door afname van meer producten van Hi5. Daarnaast waren in 2020 de toegerekende salarislasten hoger begroot dan in 2021.

Sportbeleid en activering: In 2021 is € 30.000 meer begroot aan toegerekende salarislasten.

Sportaccommodaties: In 2020 staat de afboeking van de boekwaarde van de toplaag van veld 2 begroot van € 51.000.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: In 2020 waren de toegerekende salarislasten hoger begroot dan in 2021.

(Openlucht) recreatie: In 2020 stond de aanpak speelruimtes begroot voor € 250.000.

Samenkracht en burgerparticipatie: In 2020 waren kosten begroot van € 36.000 voor de realisatie van de sociale kaart app en € 148.000 voor de uitvoering van het plan van aanpak begeleiding statushouders 2020. In 2021 is € 92.000 meer begroot aan toegerekende salarislasten dan in 2020.

Wijkteams: Het verschil wordt veroorzaakt door het verschil in de begroting van de Serviceorganisatie Jeugd (jeugdteams).

Inkomensregelingen: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Het betreft de inkomensondersteuning en uitvoeringstaken van de SDD voor inkomensregelingen. Vanuit het rijk krijgen we meer geld voor inkomensondersteuning.

Arbeidsparticipatie: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Het betreft hier de uitvoeringstaken van de SDD voor arbeidsparticipatie.

Maatwerkvoorzieningen (WMO): De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Het betreft hier een hogere bijdrage voor WMO hulpmiddelen.

Maatwerkdienstverlening 18+: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Dit betreft extra lasten voor WMO huishoudelijke hulp, Drechthopper en de WMO Begeleiding en kortdurend verblijf.

Maatwerkdienstverlening 18-: Het verschil wordt veroorzaakt door het verschil in de begroting van de Serviceorganisatie Jeugd.

Geëscaleerde zorg 18-: Het verschil wordt veroorzaakt door het verschil in de begroting van de Serviceorganisatie Jeugd (jeugdbescherming).

Volksgesondheid: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de Dienst Gezondheid en Jeugd.

Vershil begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019:

Onderwijshuisvesting: In 2021 zijn de kapitaallasten begroot van de nieuwbouw van de Willem de Zwijgerschool en De Dukdalf voor totaal € 150.000.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken: In 2019 zijn zowel de baten als de lasten € 100.000 lager als gevolg van een lagere ontvangen specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid. In 2019 was voor een bedrag van € 68.000 meer cofinanciering van derden ontvangen voor Hi5 dan is begroot in 2021.

Sportaccommodaties: In 2019 is het oude binnenzwembad buiten gebruik gesteld en is de boekwaarde van € 719.000 afgeboekt. De kapitaallasten in 2021 zijn € 96.000 hoger begroot, voornamelijk als gevolg van de kapitaallasten van het nieuwe binnenzwembad. In 2021 is voor de huurinkomsten van zwembad de Louwert € 99.000 meer begroot.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: In 2019 is de boekwaarde van het Jeugdspeelpark van € 1.182.000 afgeboekt. Daarnaast zijn er in 2019 kosten gemaakt voor de renovatie van de Ridderhal, voor nieuwe dakbedekking en zonnepanelen op het Baxhuis en voor de renovatie en asbestsanering van Den Brommert.

Samenkracht en burgerparticipatie: De kosten van leefbaarheid waren in 2019 € 45.000 lager doordat bepaalde activiteiten niet zijn doorgegaan of zijn uitgelopen naar 2020. In 2019 waren de toegerekende salarislasten € 91.000 lager dan begroot in 2021.

Inkomensregelingen: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Het betreft de inkomensondersteuning en uitvoeringstaken van de SDD voor inkomensregelingen. Vanuit het rijk krijgen we meer geld voor inkomensondersteuning.

Begeleide participatie: De bijdrage aan Drechtwerk is in 2021 hoger dan in 2019.

Maatwerkvoorzieningen (WMO): De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Het betreft hier een hogere bijdrage voor WMO hulpmiddelen.

Maatwerkdienstverlening 18+: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de SDD. Dit betreft extra lasten voor WMO huishoudelijke hulp, Drechtopper en de WMO Begeleiding en kortdurend verblijf.

Maatwerkdienstverlening 18-: Het verschil wordt veroorzaakt door het verschil in de begroting van de Serviceorganisatie Jeugd.

Geëscaleerde zorg 18+: In 2019 is er een afrekening ontvangen voor uitvoering beschermd wonen en opvang voor totaal € 663.000 (Dordrecht is centrum gemeente). Voor 2021 is de verwachte afrekening voorzichtig geraamd op € 400.000.

Volksgezondheid: De verschillen worden veroorzaakt door verschillen in de begroting van de Dienst Gezondheid en Jeugd. In 2019 is ingehuurd ten laste van dit taakveld.

2. Ruimtelijke ordening, economie en wonen

Verschil begroting 2021 t.o.v. begroting 2020:

Beheer overige gebouwen en gronden: In 2020 waren uitgaven (€ 115.000) en inkomsten (€ 60.000) begroot ten behoeve van planvorming woningbouw Noordoevers. De toegerekende salarislasten waren in 2020 € 53.000 hoger dan in 2021.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur: De bedragen bestaan uit de geraamde kosten en opbrengsten van de grondexploitatie Ambachtsezoo. Deze lasten en baten verschillen doordat het project in ontwikkeling is. De verschillen lopen binnen het programma budgettair neutraal.

Milieubeheer: In 2020 was een budget begroot van € 237.000 voor de uitvoering van het klimaatakkoord. In 2020 is een specifieke uitkering reductie energiegebruik ontvangen van € 320.000, dit bedrag staat zowel bij de inkomsten als de uitgaven begroot. De toegerekende salarislasteren waren in 2020 € 72.000 lager begroot dan in 2021.

Ruimtelijke ordening: In 2020 waren kosten begroot van € 10.500 voor klimaatadaptatie en € 15.000 voor ontwikkelmogelijkheden van enkele percelen langs de Noordeinde. Tevens zijn in 2020 kosten begroot voor de bijdrage aan Bureau Drechtsteden van € 32.000.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen): De bedragen bestaan uit de geraamde kosten en opbrengsten van de grondexploitatie De Volgerlanden. Deze lasten en baten verschillen doordat het project in ontwikkeling is. De verschillen lopen binnen het programma budgettair neutraal.

Wonen en bouwen: In 2021 zijn er meer uren toegerekend dan in 2020. In 2021 zijn de inkomsten op leges bouwvergunningen € 77.000 hoger begroot dan in 2020 als gevolg van de omvangrijke grote projecten die in 2021 worden verwacht.

Verschil begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019:

Beheer overige gebouwen en gronden: De ontbinding van de samenwerkingsovereenkomst project Noordoever in 2019 heeft geresulteerd in extra uitgaven (€ 3.458.000) en inkomsten (€ 2.986.000). In 2019 is de boekwaarde van de gemeentewerf van € 210.000 via dit taakveld ten laste van het investeringsbudget Grotenoord-Veerweg gebracht en staat daarom zowel bij de uitgaven als de inkomsten verantwoord. In 2019 is de gemeentewerf verkocht waarbij een boekwinst van € 1.260.000 ten gunste van dit taakveld is geboekt en is een stuk grond bij WC de Schoof verkocht voor € 54.000.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur: De bedragen bestaan uit de geraamde kosten en opbrengsten van de grondexploitatie Ambachtsezoom. Deze lasten en baten verschillen doordat het project in ontwikkeling is. De verschillen lopen binnen het programma budgettair neutraal.

Milieubeheer: In 2019 waren bijdragen van derden ontvangen van € 55.000 voor de projectorganisatie Aardgasvrij en is een subsidie ontvangen van de provincie Zuid-Holland van € 27.000 voor de doorontwikkeling van een digitaal energieloket.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen): De bedragen bestaan uit de geraamde kosten en opbrengsten van de grondexploitatie De Volgerlanden. Deze lasten en baten verschillen doordat het project in ontwikkeling is. De verschillen lopen binnen het programma budgettair neutraal.

Wonen en bouwen: In 2019 zijn er meer omvangrijke projecten aangevraagd dan wat er begroot is in 2021.

3. Buitenruimte

Verschil begroting 2021 t.o.v. begroting 2020:

Openbaar groen: In 2021 is er € 700.000 extra geraamd waarvan een deel bestemd is voor het snoeien van bomen en een deel voor renovatie plantvakken. In 2020 waren er € 185.000 extra kosten voor Het Landje, maar deze kosten doen zich niet voor in 2021. Ook zijn er in 2021 € 50.000 meer aan salarislasteren geraamd dan in 2020.

Afval: Er zijn in 2021 extra lasten begroot om de gestegen kosten van HVC te dekken. We hebben extra baten geraamd bij de afvalstoffenheffing voornamelijk vanwege het trapsgewijs doorberekenen van de afvalstoffenbelasting in de heffing gaan doorrekenen. Dat wil zeggen in 2021 voor een derde, in 2022 voor twee derde en vanaf 2023 volledig.

Begraafplaatsen en crematoria: Voor begraafplaats Waalhof stond in 2020 € 58.000 extra geraamd voor renovatie. Deze kosten komen niet terug in 2021. Vanaf 2021 gaan we een voorziening vormen voor onderhoud, de toevoeging hiervan bedraagt € 89.000. Daarnaast hebben we ook meer inkomsten geraamd conform het nieuwe beleidsplan.

Verschil begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019:

Verkeer en vervoer: De werkelijke lasten voor groot onderhoud waren in 2019 € 934.000 lager geraamd dan in 2021. Dit komt doordat er in 2019 projecten doorgeschoven zijn naar 2020. Daarnaast hebben we in 2019 € 40.000 meer uitgegeven dan nu geraamd voor inhuur van een verkeerskundige. De rentelasten zijn in 2021 lager geraamd door een gedaalde rente en in 2021 zijn er minder inhuurkosten geraamd dan gemaakt in 2019.

Tot slot is in 2019 de gemeentewerf verkocht. De opbrengst ten gunste van dit taakveld bedraagt ruim € 300.000.

Openbaar groen: In 2021 is er ruim € 700.000 extra geraamd dan in 2019 besteed. Een deel hiervan is bestemd voor de snoei van bomen en een deel voor renovatie plantvakken. In 2021 is er € 125.000 meer geraamd voor baggeren dan werkelijk uitgegeven in 2019. Dit komt omdat in 2019 kosten voor het baggeren zijn doorgeschoven naar 2020. Daarnaast zijn er meer kosten voor inhuur gemaakt in 2019 dan in 2021 geraamd.

Riolering: De baten in 2021 zijn hoger begroot dan werkelijk in 2018 ontvangen vanwege het toepassen van een prijsindex en areaaluitbreiding.

Afval: Er zijn meer lasten geraamd in 2021 dan werkelijk in 2019 omdat de kosten van HVC zijn gestegen. Daarnaast hadden we meer zwerfvuil lasten in 2019. Hier stond toen een bijdrage van Nedvang aan de inkomstenkant tegenover. Daarnaast hebben we minder afschrijvingslasten begroot in 2021 omdat een deel van de ondergrondse containers volledig afgeschreven zijn en we hebben lagere rentelasten doordat de rente is gedaald.

De baten in 2020 zijn hoger begroot dan werkelijk in 2019 ontvangen vanwege het toepassen van een prijsindex en areaaluitbreiding. In 2019 hadden we ook nog meer dan € 100.000 werkelijke inkomsten voor zwerfvuil vanwege een vergoeding van Nedvang. Hier stond toen ook hetzelfde bedrag aan kosten tegenover.

Begraafplaatsen en crematoria: De begrote kosten in 2021 zijn voornamelijk hoger door de hogere begrote personele lasten en doordat we in 2021 starten met afschrijven over de aangelegde drainage bij begraafplaats Achterambacht.

4. Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen

Vershil begroting 2021 t.o.v. begroting 2020:

Bestuur: De stelpost precario, welke is ingezet in de voorziening riolering is in 2020 € 100.000 lager dan in 2021. De bijdrage op dit taakveld aan Bureau Drechtsteden is hoger. De overige verschillen zijn een gevolg van de indexering van lonen en prijzen.

Mutaties reserves en voorzieningen: Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de storting van Eneco gelden in de reserve strategische investeringen en algemene reserve Eneco. In tabel 5 staat een uitsplitsing van de diverse stortingen en onttrekkingen.

Overhead: Op dit taakveld worden alle kosten die niet direct aan een project toe te rekenen zijn verantwoord. De bijdrage op dit taakveld aan Bureau Drechtsteden is overgeheveld naar taakveld bestuur. Er zijn in 2021 meer loonkosten toegerekend aan taakvelden, investeringen en grexen.

Treasury: Het verschil wordt veroorzaakt door de verkoop van de Eneco aandelen.

OZB woningen: De inkomsten OZB zijn toegenomen als gevolg van de stijging van het aantal woningen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds: De uitkomsten van de circulaire verschillen per jaar. De uitkomsten van de meicirculaire zijn hier meerjarig verwerkt.

Overige baten en lasten: Vanwege de vele onzekerheden is vanaf 2021 de stelpost Toekomstige Onvoorzien Ontwikkelingen opgenomen. Een bijdrage aan het pensioenfonds politieke ambtsdragers zorgt in 2020 voor een hoger bedrag dan 2021.

Vershil begroting 2021 t.o.v. realisatie 2019:

Bestuur: De stelpost precario, welke is ingezet in de voorziening riolering is in 2019 € 200.000 lager dan in 2021. De bijdrage op dit taakveld aan Bureau Drechtsteden is hoger. De overige verschillen zijn een gevolg van de indexering van lonen en prijzen.

Mutaties reserves: In 2019 zijn er vele stortingen en onttrekkingen geweest. In tabel 5 staat een uitsplitsing van de diverse stortingen en onttrekkingen.

Overhead: Op dit taakveld worden alle kosten die niet direct aan een project toe te rekenen zijn verantwoord. De hogere bedragen zijn het gevolg van loon en prijsstijging. In 2019 waren diverse medewerkers gedetacheerd.

Treasury: In 2019 is er nog dividend van Eneco ontvangen. Vanaf 2021 zijn de verwachte rentelasten in leningen lager.

OZB woningen: De inkomsten OZB zijn toegenomen als gevolg van de stijging van het aantal woningen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds: De uitkomsten van de circulaire verschillen per jaar. De uitkomsten van de meicirculaire zijn hier meerjarig verwerkt.

Overige baten en lasten: Vanwege de vele onzekerheden is vanaf 2021 de stelpost Toekomstige Onvoorzien Ontwikkelingen opgenomen. Een incidentele bijdrage aan het pensioenfonds politieke

ambtsdragers zorgde in 2019 voor een hogere uitgave dan in 2021. Daarnaast is er in 2019 een bedrag van

€ 100.000 uitgegeven voor de realisatie van toonkamers en opslag voor de collectie Spoor in Den Brommert. Die kosten zijn er in 2021 niet. In 2019 is de voorziening voormalig personeel vrijgevallen.

Crisisbeheersing en Brandweer: De nieuwe verdeelsystematiek met de Veiligheidsregio geeft een verhoging van de lasten in 2021. In 2019 zit in de positieve afrekening van 2018 van de VRZHZ.

Openbare orde en veiligheid: Bij de Kadernota 2020 was geld beschikbaar gesteld voor het handhavingsplan, in 2019 ging dat om een half jaar. Bovendien worden meer uren toegerekend aan het taakveld.

3. Financiële aspecten

Overzicht baten en lastenprogramma's

De volgende tabel toont meerjarig de totale lasten en baten uitgesplitst naar de programma's. In tabel 4 worden de baten en lasten gepresenteerd exclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, dit leidt tot het geraamde resultaat van baten en lasten. Ook worden de totale mutaties met de reserves getoond, en dat leidt tot het geraamde resultaat. In de daarop volgende tabel 5 zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves uitgesplitst per reserve.

Tabel 4 - Baten en lasten op programma

Programmaplan MJB 2021-2024 (Bedragen x € 1.000)		R 2019	B 2020	2021	2022	2023	2024
1. Sociaal, Welzijn en Educatie							
Lasten		32.183	32.303	32.804	33.000	33.170	33.513
Baten		-6.369	-6.838	-6.705	-6.705	-6.705	-6.705
Saldo		25.814	25.465	26.099	26.295	26.465	26.808
2. Ruimtelijke ordening, economie en wonen							
Lasten		24.737	40.756	27.830	27.130	29.501	19.256
Baten		-23.852	-38.320	-25.682	-25.029	-27.371	-16.954
Saldo		885	2.436	2.148	2.101	2.130	2.302
3. Buitenruimte							
Lasten		12.115	13.143	13.948	14.046	13.373	13.462
Baten		-7.466	-7.223	-7.453	-7.636	-7.769	-7.809
Saldo		4.649	5.920	6.495	6.410	5.604	5.653
4. Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen							
Lasten		5.326	5.819	6.061	5.758	5.784	5.808
Baten		-426	-439	-480	-507	-516	-516
Saldo		4.900	5.380	5.581	5.251	5.268	5.292
A.	Totaal raming programma's						
Lasten		74.361	92.021	80.643	79.934	81.828	72.039
Baten		-38.113	-52.820	-40.320	-39.877	-42.361	-31.984
Saldo		36.248	39.201	40.323	40.057	39.467	40.055
Algemene dekkingsmiddelen							
Lasten		1.024	4.523	584	708	932	799
Baten		-43.942	-63.481	-46.146	-46.260	-46.483	-46.739
Saldo		-42.918	-58.958	-45.562	-45.552	-45.551	-45.940
Overhead							
Lasten		5.267	6.360	6.004	6.054	6.061	6.113
Baten		-251	-23	-24	-24	-24	-24
Saldo		5.016	6.337	5.980	6.030	6.037	6.089
Vennootschapsbelasting (VpB)							
Lasten		1	0	0	0	0	0
Baten							
Saldo		1	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien							
Lasten		0	25	25	25	25	25
Baten							
Saldo		0	25	25	25	25	25
B.	Totaal raming						
Lasten		6.292	10.908	6.613	6.787	7.018	6.937
Baten		-44.193	-63.504	-46.170	-46.284	-46.507	-46.763
Saldo		-37.901	-52.596	-39.557	-39.497	-39.489	-39.826
C.	Geraamd saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen A en B						
Lasten		80.653	102.929	87.256	86.721	88.846	78.976
Baten		-82.306	-116.324	-86.490	-86.161	-88.868	-78.747
Saldo		-1.653	-13.395	766	560	-22	229

Programmaplan MJB 2021-2024 (Bedragen x € 1.000)		R 2019	B 2020	2021	2022	2023	2024
D.	Beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves						
	Totaal toevoegingen	5.953	14.315	111	111	198	112
	Totaal onttrekkingen	-5.904	-2.033	-940	-1.036	-170	-319
	Per saldo	49	12.282	-829	-925	28	-207
E.	Geraamd resultaat, volgend uit de onderdelen C en D						
	Lasten	86.606	117.244	87.367	86.832	89.044	79.088
	Baten	-88.210	-118.357	-87.430	-87.197	-89.038	-79.066
	Saldo (+ is nadelig resultaat)	-1.604	-1.113	-63	-365	6	22

Tabel 5 - Uitspitsing mutaties op de reserves

Programmaplan MJB 2021-2024 (Bedragen x € 1.000)		R 2019	B 2020	2021	2022	2023	2024
D.	Beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves						
	Algemene reserve	3.413	1.622	0	0	0	0
	Te bestemmen resultaat voorgaand dienstjaar	-3.413	-1.604				
	Verkoop opbrengst Eneco	0	7.500	0	0	0	0
	Reserve Grondbedrijf algemeen	990	-278	0	0	0	-159
	Algemene reserve Projecten	915	0	0	0	0	0
	Reserve kapitaallasten invest MN Waterbusplein	359	0	0	0	0	0
	Reserve strategische investeringen	0	6.500	0	0	0	0
	Reserve Sociaal Domein	236	0	0	0	0	0
	Tijdelijke bestemmingsreserve omgevingswet	220	0	0	0	0	0
	Tijd.bestemm.reserve groen	400	850	0	0	0	0
	Tijd.bestemm.reserve scholenbouw fase 1	290	74	0	12	23	27
	Reserve groot onderhoud zwembad	11	111	111	111	111	111
	Onderhoudsreserve MOP openbare gebouwen	21	39	0	0	0	0
	Bestemm.reserve lokale demografische groei	34	0	0	0	0	0
	Bestemmingsreserve duurzaamheid	250	0	0	0	0	0
	Bestemmingsreserve Grotenoord Veerweg	1.260	0	0	0	0	0
	Egalisatiereserve begraafplaatsen	0	92	0	52	84	84
	Egalisatiereserve wegbeheer	865	0	0	0	0	0
	Egalisatiereserve baggeren	101	0	0	0	87	1
	Totaal toevoegingen	5.952	14.906	111	175	305	64
	Algemene reserve	-1.958	-1.982	0	0	0	0
	Reserve Grondbedrijf algemeen	-1.367	0	0	0	0	0
	Reserve kapitaallasten invest MN Antoniuslaan	-55	-56	-54	-55	-56	-58
	Reserve kapitaallasten invest MN Noordeinde N915	0	-17	-17	-18	-18	-18
	Reserve effecten nalatenschap	-63	-16	-16	-16	-16	-16
	Reserve Sociaal Domein	-650	-115	0	0	0	0
	Reserve boekwaarde zwembad de Louwert	-719	0	0	0	0	0
	Tijd.bestemm.reserve groen	0	0	-425	-425	0	0
	Tijd.bestemm.reserve scholenbouw fase 1	0	0	-93	-93	-93	-85
	Best.reserve beheerskosten startersleningen	-5	0	0	0	0	0
	Onderhoudsreserve MOP openbare gebouwen	-90	0	-10	-10	-10	-10
	Bestemm.reserve lokale demografische groei	-134	-112	0	0	0	0
	Bestemmingsreserve Waalhof	-8	0	0	0	0	0
	Egalisatiereserve begraafplaatsen	-86	-183	-194	-211	-84	-84
	Egalisatiereserve wegbeheer	-141	-141	-130	-130	0	0
	Egalisatiereserve onderhoud openbare verlichting	-628	0	0	0	0	0
	Egalisatiereserve baggeren	0	0	1	-142	0	0

Programmaplan MJB 2021-2024 (Bedragen x € 1.000)	R 2019	B 2020	2021	2022	2023	2024
Totaal onttrekkingen	-5.904	-2.622	-939	-1.100	-277	-271
Per saldo	48	12.284	-828	-925	28	-207

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van de meerjarige financiële positie is het belangrijk om inzicht te hebben in de incidentele baten en lasten. Dit zijn posten die niet langer dan 3 jaar in de begroting zijn opgenomen. Structurele lasten dienen gedekt te worden door structurele baten. In navolgende tabel zijn de incidentele baten en lasten (korter dan 4 jaar) opgenomen met een ondergrens van € 50.000.

Tabel 6

(bedragen x € 1.000)

Incidentele baten					Incidentele lasten				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie					Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie				
Bijdrage uit de tijdelijke reserve scholenbouw fase 1	93	81	70	58	Storting in reserve groot onderhoud zwembad	111	111	111	111
Programma 2 - Ruimtelijke ordening, Economie en Wonen					Programma 2 - Ruimtelijke ordening, Economie en Wonen				
	0	0	0	0		0	0	0	0
Programma 3 - Buitenruimte					Programma 3 - Buitenruimte				
Ontrekking uit reserve groen	425	425	0	0	Bomensnoei	200	200	0	0
Ontrekking uit reserve begraafplaatsen	194	159	0	0	Milieubeheer sportvelden	20	20	0	0
Ontrekking uit reserve wegbeheer	130	130	0	0	Actualisatie bestek groen	250	188	125	63
Ontrekking uit reserve baggeren	1	142	0	0	Renoveren plantvakken	225	225	0	0
					Storting in reserve baggeren	0	0	87	1
Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen					Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen				
Ontrekking reserve spoorfonds	16	16	16	16	Nalatensch. mw. Spoor-v.Tichelt	16	16	16	16
Ontrekking reserve MOP	10	10	10	10					
Totaal	869	963	96	84	Totaal	822	760	339	191

Per saldo incidentele baten 47 203 -243 -107

Toelichting

Baten:

De kapitaallasten van de scholenbouw, fase 1, worden in 2021, 2022 en 2023 gedekt uit de daarvoor bij KN2020 ingestelde reserve.

De kosten voor bomensnoei en renoveren plantvakken worden gedekt door de ontrekkingen uit de tijdelijke bestemmingsreserve groen.

Tot 2022 kan het tekort bij de begraafplaats (deels) gedekt worden uit de reserve begraafplaatsen. De reserve wordt daarna opgeheven.

Conform het vastgestelde beleidsplan wegen 2013 word er in 2021 en 2022 € 130.000 onttrokken uit de reserve wegbeheer.

De tekorten/overschotten bij baggeren worden verrekend met de egalisatiereserve baggeren.

In de raad van 1-12-2016 is besloten de spoorfonds reserve tot en met 2027 te bestemmen voor incidentele subsidies i.h.k.v. de subsidieverordening Familie Spoor- fonds.

Conform het vastgestelde meerjaren onderhoudsplan wordt er jaarlijks € 9.514 onttrokken uit de reserve MOP.

Lasten:

Om toekomstige kosten voor groot onderhoud van het zwembad te dekken uit deze reserve wordt er jaarlijks een toevoeging gedaan aan de reserve groot onderhoud zwembad.

De kosten voor bomensnoei en renoveren plantvakken worden gedekt door de ontrekkingen uit de tijdelijke bestemmingsreserve groen.

In 2021 en 2022 is er incidenteel geld vrijgemaakt voor de sportvelden om aanpassingen te kunnen uitvoeren ten gevolge van de zorgplicht vanuit de Wet Milieubeheer.

De extra budgetten toegekend aan groen nemen geleidelijk af omdat als de plantvakken gerenoveerd worden de verwachting is dat de onderhoudskosten ook afnemen.

Structurele mutaties reserves

Omdat de financiële positie van de gemeente in gevaar zou kunnen komen wanneer structurele lasten uit een reserve worden gedekt, wordt vanaf 2013 een overzicht van de structurele onttrekkingen uit reserves voorgeschreven.

Een onttrekking aan een reserve moet gezien worden als een incidentele baat, omdat een reserve op termijn uitgeput is.

Tabel 7

(bedragen x € 1.000)

Structurele onttrekkingen aan reserves					Structurele toevoegingen aan reserves				
Omschrijving reserve	2021	2022	2023	2024	Omschrijving reserve	2021	2022	2023	2024
<u>Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie</u>					<u>Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie</u>				
<u>Programma 2 - Ruimtelijke ordening, economie en wonen</u>					<u>Programma 2 - Ruimtelijke ordening, economie en wonen</u>				
<u>Programma 3 - Buitenruimte</u>					<u>Programma 3 - Buitenruimte</u>				
Reserve kapitaallasten invest.MN - Antoniuslaa	54	55	56	58					
Reserve kapitaallasten invest.MN - Noordeinde	17	18	18	18					
<u>Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen</u>					<u>Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen</u>				
Totaal	71	73	74	76	Totaal	0	0	0	0

In de tabel worden zowel de toevoegingen als de onttrekkingen weergegeven. Om een eventueel risico van uitputting van de reserve en ongedekte structurele lasten te duiden, zijn alleen de structurele onttrekkingen van belang.

Toelichting

Onttrekkingen

Er zijn structurele onttrekkingen om de afschrijvingslasten te dekken van het krediet Antoniuslaan vanuit de reserve kapitaallasten Antoniuslaan.

Er zijn structurele onttrekkingen om de afschrijvingslasten te dekken van het krediet Noordeinde vanuit de reserve kapitaallasten Noordeinde.

Investerings

In navolgend overzicht staan de investeringen getotaliseerd naar economisch en maatschappelijk nut en naar programma voor de jaren 2021-2024.

In het raadsbesluit over deze meerjarenbegroting wordt verzocht de routine- en vervangingsinvesteringen voor het dienstjaar beschikbaar te stellen. Ook wordt verzocht de kredieten voor 2021 beschikbaar te stellen zoals aangegeven in het GRP 2019-2023, het MOP, het beleidsplan openbare verlichting en het Beheer en onderhoudsplan oeverbescherming.

Tabel 8

Meerjarig Investeringsplan

(bedragen x 1.000)

Omschrijving investering	raadsbesluit	2021	2022	2023	2024
INVESTERINGEN MET ECONOMISCH NUT					
Programma 1 - Sociaal, Welzijn en Educatie					
Diverse investeringen Sporthal De Ridderhal	MOP2017-2026	39	-	-	-
Investering Sporthal Sophiahall	MOP2017-2026	-	-	-	-
Investerings Centrum Bekesteijn - KOPV en gymzaal	MOP2017-2026	-	-	-	-
Terreinverharding Kinderopvang Vlindertuin	MOP2017-2026	-	-	-	-
Vervangen schuifdeuren Cult.centrum Cascade	MOP2017-2026	20	-	-	-
Dakbedekking en inbraakalarm Baxhuis	MOP2017-2026	-	-	-	-
Totaal programma 1		59	-	-	-
Programma 3 - Buitenruimte					
Vervangen riolering	GRP2019-2023	896	896	896	1.896
Gemalen - vervanging EM	GRP2019-2023	55	39	61	160
Drukriolering-pompunits - vervanging EM	GRP2019-2023	35	35	35	35
Tegengaan grondwateroverlast - aanleg voorzieningen	GRP2019-2023	25	25	75	25
Vervangen armaturen	BOV2020-2024	58	121	166	192
Vervangen lichtmasten	BOV2020-2024	14	8	21	10
BOP Oeverbescherming	BOP2018-2026	71	71	71	71
Totaal programma 3		1.154	1.195	1.325	2.389
Programma 4 - Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen					
Vervangen aggregaat Gemeentehuis	MOP2017-2026	30	-	-	-
Vervangen liften Gemeentehuis	MOP2017-2026	43	-	-	-
Totaal programma 4		73	-	-	-
Totaal investeringen met een economisch nut		1.286	1.195	1.325	2.389
INVESTERINGEN MET MAATSCHAPPELIJK NUT					
Geen nieuwe investeringen					
TOTAAL INVESTERINGEN		1.286	1.195	1.325	2.389

Reserves en voorzieningen

In navolgend overzicht wordt de omvang van de reserves en voorzieningen in meerjarig perspectief gepresenteerd.

Tabel 9

Naam Reserve of Voorziening	B2020	B2021		B2022	B2023	B2024	
	saldo 31-12-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	saldo 31-12-2021	saldo 31-12-2022	saldo 31-12-2023	saldo 31-12-2024
ALGEMENE RESERVES							
Algemene Reserve	11.519.076			11.519.076	11.519.076	11.519.076	11.519.076
Algemene reserve projecten	2.793.229			2.793.229	2.793.229	2.793.229	2.793.229
Algemene reserve Grondbedrijf	6.262.785			6.262.785	6.262.785	6.262.785	6.262.785
Algemene reserve Eneco	7.500.000			7.500.000	7.500.000	7.500.000	7.500.000
Totaal algemene reserves	28.075.090	0	0	28.075.090	28.075.090	28.075.090	28.075.090
BESTEMMINGSRESERVES							
Reserve strategische investeringen	6.500.000			6.500.000	6.500.000	6.500.000	6.500.000
Nalatensch. mw. Spoor-v.Tichelt	86.083		16.318	69.765	53.447	37.129	20.811
Reserve Sociaal Domein	776.064			776.064	776.064	776.064	776.064
Tijd.bestemm.reserve omgevingswet	220.000			220.000	220.000	220.000	220.000
Reserve groot onderhoud zwembad	121.604	110.771		232.375	343.146	453.917	564.688
Reserve boekwaarde zwembad	123.525			123.525	123.525	123.525	123.525
Tijd.bestemm.reserve groen	1.250.000		425.000	825.000	400.000	400.000	400.000
Tijd.bestemm.res.scholenbouw F1	364.000		93.000	271.000	189.625	119.875	61.750
Frictiekosten Regionale Samenwerking	219.000			219.000	219.000	219.000	219.000
Bestemmingsres. Beheerskosten startersleningen	84.252			84.252	84.252	84.252	84.252
Onderhoudsreserve MOP Openbare gebouwen	42.177		9.514	32.663	23.149	13.635	4.121
Bovenwijkse voorzieningen	357.191			357.191	357.191	357.191	357.191
Reserve lokale demografische groei	139.855			139.855	139.855	139.855	139.855
Reserve Waalhof	0			0	0	0	0
Reserve duurzaamheid	250.000			250.000	250.000	250.000	250.000
Reserve Grotenoord-Veerweg	1.260.000			1.260.000	1.260.000	1.260.000	1.260.000
Beklemd reserves:							
Reserve kapitaallasten invest.MN - Antoniuslaan	3.073.370		54.259	3.019.111	2.963.766	2.907.315	2.849.735
Reserve kapitaallasten invest.MN - Noordeinde	1.418.034		17.378	1.400.656	1.382.930	1.364.850	1.346.408
Reserve kapitaallasten invest.MN - Waterbusplein	358.736			358.736	358.736	358.736	358.736
Totaal bestemmingsreserves	16.643.891	110.771	615.469	16.139.193	15.644.686	15.585.344	15.536.136
EGALISATIERESERVES							
Egalisatiereserve begraafplaatsen	352.961		193.828	159.133	281	281	281
Egalisatiereserve wegbeheer	1.514.684		129.950	1.384.734	1.254.784	1.254.784	1.254.784
Egalisatiereserve openbare verlichting	0			0	0	0	0
Egalisatiereserve baggeren	218.770		1.107	217.663	75.813	162.656	164.003
Totaal egalisatiereserves	2.086.415	0	324.885	1.761.530	1.330.878	1.417.721	1.419.068
Totaal Reserves	46.805.396	110.771	940.354	45.975.813	45.050.654	45.078.155	45.030.294
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening onderhoud begraafplaats	0	89.000		89.000	178.000	267.000	356.000
Voormalig personeel	0			0	0	0	0
Voorziening riolering	5.883.885	629.352	0	6.513.237	6.620.647	6.831.634	6.966.691
Totaal voorzieningen	5.883.885	718.352	0	6.602.237	6.798.647	7.098.634	6.966.691
Totaal Reserves en voorzieningen	52.689.281	829.123	940.354	52.578.050	51.849.301	52.176.789	51.996.985

Geprognoteerde balans

Tabel 10

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 31-12-19	Begroting 31-12-20	Begroting 31-12-21	Begroting 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 30-12-24
Activa						
Vaste activa:						
Immateriële vaste activa	3.764	3.820	3.721	3.619	3.512	3.243
Materiële activa	77.139	85.942	84.648	86.893	89.513	93.298
Financiële vaste activa	6.294	4.975	4.894	4.810	4.723	4.634
Vlottende activa:						
Voorraden	99.522	82.525	67.057	50.086	30.271	20.247
Liquide middelen	11	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
uitzettingen < 1 jr	8.400	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Overlopende activa	2.390	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totale activa	197.520	187.262	170.320	155.407	138.020	131.422
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:						
- Algemene reserve	21.213	28.075	28.075	28.075	28.075	28.075
- Bestemmingsreserves	11.647	18.730	17.901	16.976	17.003	16.917
- resultaat	1.604					
Voorzieningen	5.231	5.884	6.602	6.799	7.099	7.066
Langlopende leningen (bestaande portefeuille)	131.625	89.250	63.875	49.417	37.458	23.000
Nog aan te trekken langlopende leningen	0	12.500	27.500	27.500	27.500	27.500
Totaal vaste passiva	171.320	154.439	143.953	128.766	117.135	102.559
Vlottende passiva:						
Kortlopende leningen	20.000	26.822	20.367	20.641	14.884	22.863
Overige vlottende passiva	6.202	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal passiva	197.522	187.262	170.320	155.407	138.020	131.422

Debt ratio 80% 72% 69% 67% 62% 60%

In navolgend overzicht wordt de ontwikkeling van de financiering weergegeven. Dit geeft een beeld van het financieringstekort c.q. -overschot.

Tabel 11

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 31-12-19	Begroting 31-12-20	Begroting 31-12-21	Begroting 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 30-12-24
vaste activa	87.197	94.737	93.263	95.322	97.749	101.175
voorraden / onderhanden werk	99.522	82.525	67.057	50.086	30.271	20.247
AF						
eigen vermogen	-34.464	-46.805	-45.976	-45.051	-45.078	-44.993
vreemd vermogen	-136.856	-107.634	-97.977	-83.715	-72.057	-57.566
Financieringstekort	15.399	22.822	16.367	16.641	10.884	18.863

Tabel 12

EMU-saldo begroting 2021-2024

(bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024
	Tot en met kadernota				
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves - is negatief een + is positief saldo	-13.395	766	560	-22	229
-/- 2 Mutatie (im)materiële vaste activa	12.691	-1.393	-1.357	-986	16
+/+ 3 Mutatie voorzieningen	653	698	149	209	182
-/- 4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-16.993	-15.468	-16.971	-19.815	-10.023
-/- 5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-8.440	18.325	19.037	20.988	10.418

IV Overige gegevens

Bijlagen

1. Overzicht baten en lasten op taakveld - prog (in duizenden €)

						(bedragen x € 1.000)		
Hoofd taakveld	Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo 2021	
0 - Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	2.454		-2.454	
	0.10	Mutaties reserves	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	111	940	830	
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	63		-63	
	0.2	Burgerzaken	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	1.139	460	-679	
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	205	109	-96	
	0.4	Overhead	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	6.004	24	-5.980	
	0.5	Treasury	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	-376	183	559	
	0.61	OZB woningen	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	49	3.941	3.892	
	0.62	OZB niet-woningen	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	193	1.617	1.424	
	0.64	Belastingen overig	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	12	698	686	
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	15	39.707	39.692	
	0.8	Overige baten en lasten	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	718		-718	
Totaal 0 - Bestuur en Ondersteuning					10.586	47.679	37.093	
1 - Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	2.025		-2.025	
	1.2	Openbare orde en veiligheid	95-04	Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen	443	20	-422	
Totaal 1 - Veiligheid					2.467	20	-2.447	
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	95-03	Buitenruimte	3.841	243	-3.598	
	2.5	Openbaar vervoer	95-03	Buitenruimte	143		-143	
Totaal 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat					3.984	243	-3.741	
3 - Economie	3.1	Economische ontwikkeling	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	389		-389	
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	7.536	7.536	0	
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	82	54	-27	
Totaal 3 - Economie					8.006	7.590	-416	
4 - Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.352	18	-1.334	
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.662	407	-1.255	
Totaal 4 - Onderwijs					3.014	426	-2.588	
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.109	552	-557	
	5.2	Sportaccommodaties	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.113	173	-940	
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	984	647	-337	
	5.5	Cultureel erfgoed	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	16		-16	
	5.6	Media	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	546		-546	
	5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	477		-477	
	5.73	Openbaar groen (prog 3)	95-03	Buitenruimte	2.708		-2.708	
Totaal 5 - Sport, cultuur en recreatie					6.953	1.371	-5.581	
6 - Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.938	52	-1.887	
	6.2	Wijkteams	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.809	1	-1.808	
	6.3	Inkomensregelingen	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	6.380	4.855	-1.525	
	6.4	Begeleide participatie	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.162		-1.162	
	6.5	Arbeidsparticipatie	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	682		-682	
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	421		-421	
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	5.153		-5.153	
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	5.822		-5.822	
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	-355		355	
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	812		-812	
Totaal 6 - Sociaal domein					23.825	4.908	-18.917	
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	95-01	Sociaal, Welzijn en Educatie	1.737		-1.737	
	7.2	Riolering	95-03	Buitenruimte	2.044	2.452	408	
	7.3	Afval	95-03	Buitenruimte	4.415	4.117	-297	
	7.4	Milieubeheer	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	852		-852	
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	95-03	Buitenruimte	608	641	32	
Totaal 7 - Volksgezondheid en milieu					9.656	7.210	-2.446	
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	8.1	Ruimtelijke ordening	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	280	23	-257	
	8.13	RO Vastgoedregistratie (prog 3)	95-03	Buitenruimte	189		-189	
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	17.357	17.275	-82	
	8.3	Wonen en bouwen	95-02	Ruimtelijke ordening, economie en wonen	1.113	685	-428	
Totaal 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					18.940	17.983	-957	
Totaal					87.431	87.431	0	

2. Staat van salarissen en formatie

Omschrijving	geactualiseerde formatie				geactualiseerde loonkosten (inclusief indexering)			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Kosten voormalig personeel					8.433	8.433	8.433	8.433
Uitkering/pensioen vm B&W					100.000	100.000	100.000	100.000
Bijdrage uit voorziening					0	0	0	0
Algemene lasten					108.433	108.433	108.433	108.433
Raad en burgerraadsleden					351.538	351.538	351.538	351.538
Griffie	2,3	2,3	2,3	2,3	192.587	192.587	192.587	192.587
Burgemeester & Wethouders					527.973	527.973	527.973	527.973
Bestuur	2,3	2,3	2,3	2,3	1.072.099	1.072.099	1.072.099	1.072.099
Directie en control	2,0	2,0	2,0	2,0	267.236	267.236	267.236	267.236
Bestuurszaken	26,9	26,9	26,9	26,9	2.306.747	2.306.747	2.306.747	2.306.747
Beleid en Ontwikkeling	20,5	20,5	20,5	20,5	1.823.001	1.823.001	1.823.001	1.823.001
Beheer Openbare Ruimte	29,7	29,7	29,7	29,7	2.349.746	2.349.746	2.349.746	2.349.746
Volgerlanden	3,2	3,2	3,2	3,2	322.725	322.725	322.725	322.725
Knelpunten P&O	0,0	0,0	0,0	0,0	90.593	90.593	90.593	90.593
Bedrijfsvoering	82,3	82,3	82,3	82,3	7.160.048	7.160.048	7.160.048	7.160.048
TOTAAL - GENERAAL	84,6	84,6	84,6	84,6	8.340.580	8.340.580	8.340.580	8.340.580

3. Staat langlopende leningen

Algemene dienst							Begrotingsjaar 2021			2022	2023	2024	
Geldgever	Oorspronkelijk bedrag	vorm v.d. lening	Datum besluit	Ingangsdatum	Jaar van aflossing	Rente	Schuld per 1-1-2021	Vermeerderingen in het jaar	Aflossingen in het jaar	Schuld per 31-12-2021	Schuld per 31-12-2022	Schuld per 31-12-2023	Schuld per 31-12-2024
BNG	5.000.000	fixe	31-01-06	01-09-06	2020	4,0170%							
NWB	7.500.000	fixe	31-01-06	01-12-06	2023	3,9850%	7.500.000			7.500.000	7.500.000	0	
BNG	7.500.000	fixe	31-01-06	01-12-06	2020	4,0470%							
NWB	20.000.000	lin	17-03-15	01-12-16	2021	0,2780%	4.000.000		4.000.000	0			
BNG	17.500.000	lin	02-10-18	21-12-18	2038	1,2970%	15.750.000		875.000	14.875.000	14.000.000	13.125.000	12.250.000
BNG	15.000.000	fixe	13-06-19	27-06-19	2020	-0,3850%							
BNG	12.000.000	fixe	13-06-19	27-06-19	2021	-0,3900%	12.000.000		12.000.000	0			
BNG	5.000.000	lin	11-05-20	18-05-20	2045	0,4700%	5.000.000		200.000	4.800.000	4.600.000	4.400.000	4.200.000
BNG	7.500.000	lin	20-05-20	22-05-20	2045	0,4950%	7.500.000		300.000	7.200.000	6.900.000	6.600.000	6.300.000
	15.000.000	lin	nb	31-03-21	2041	0,5000%		15.000.000		15.000.000	14.250.000	13.500.000	12.750.000
Totaal Algemene dienst							51.750.000	15.000.000	17.375.000	49.375.000	47.250.000	37.625.000	35.500.000
De Volgerlanden													
BNG	10.000.000	fixe	30-06-14	03-07-14	2024	1,9950%	10.000.000			10.000.000	10.000.000	10.000.000	0
Prov.NB	10.000.000	fixe	06-03-15	26-03-15	2022	0,5000%	10.000.000			10.000.000	0		
BNG	15.000.000	fixe	06-03-15	26-03-15	2025	0,7600%	15.000.000			15.000.000	15.000.000	15.000.000	15.000.000
BNG	5.000.000	fixe	09-06-15	30-06-16	2020	0,7600%							
BNG	5.000.000	fixe	09-06-15	01-12-16	2021	1,0560%	5.000.000		5.000.000	0			
BNG	5.000.000	fixe	09-06-15	28-06-17	2020	0,9050%							
BNG	7.000.000	fix-lin	18-06-18	28-06-18	2024	0,2700%	7.000.000			7.000.000	4.666.667	2.333.334	0
BNG	3.000.000	fixe	13-12-18	20-12-18	2021	0,0550%	3.000.000		3.000.000	0			
Totaal de Volgerlanden							50.000.000	0	8.000.000	42.000.000	29.666.667	27.333.334	15.000.000
TOTAAL							101.750.000	15.000.000	25.375.000	91.375.000	76.916.667	64.958.334	50.500.000

4. Staat gewaarborgde leningen

Geleend bedrag	Doel	Geldnemer	Datum besluit	Geldgever	leningnummer	%	Restantbedrag per 1-1-2021 totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Waarborg gedurende dienstjaar cq correctie voorgaande jaren	Totaal aflossing 2021	Restantbedrag per 31-12-2021 totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Directe borgstellingen:												
Diversen	Financieringspositie	HVC Alkmaar	7-11-2005	Gevudo GR			8.700.187	8.700.187	0		8.700.187	8.700.187
2.541.169,23	Woningbouw	Rhiant	12-09-97	BNG	4084295	0,690%	2.050.016	2.050.016		72.256	1.977.760	1.977.760
Subtotaal							10.750.203	10.750.203	0	72.256	10.677.947	10.677.947
Achtervang WSW:												
10.000.000,00	Woningbouw	Trivire	2007	BNG	TR167738	4,040%	10.000.000	10.000.000			10.000.000	10.000.000
4.000.000,00	Woningbouw	Trivire	2007	BNG	40102627	4,349%	4.000.000	4.000.000			4.000.000	4.000.000
3.180.000,00	Woningbouw	Woonzorg Nederland	2012	BNG	40107307	3,420%	1.908.000	1.908.000		159.000	1.749.000	1.749.000
2.859.513,42	Woningbouw	Rhiant	-	Gemeente H.I.Ambacht		4,000%	50.738	50.738		3.213	47.526	47.526
4.220.156,00	Woningbouw	Rhiant	06-07-95	BNG	4083333	4,680%	2.610.371	2.610.371		123.908	2.486.463	2.486.463
4.084.021,94	Woningbouw	Rhiant	1997	NWB	10014879RH	4,095%	1.626.223	1.626.223		197.311	1.428.912	1.428.912
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2007	BNG	40102618	4,269%	5.000.000	5.000.000			5.000.000	5.000.000
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2010	BNG	40105498	4,240%	5.000.000	5.000.000			5.000.000	5.000.000
4.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2010	NWB	28742	3,445%	4.000.000	4.000.000			4.000.000	4.000.000
4.400.000,00	Woningbouw	Rhiant	2012	NWB	10026999	3,490%	4.400.000	4.400.000			4.400.000	4.400.000
6.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2011	BNG	FRL838.01	4,000%	6.000.000	6.000.000		6.000.000	0	0
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2011	BNG	40106998	4,000%	5.000.000	5.000.000			5.000.000	5.000.000
5.400.000,00	Woningbouw	Rhiant	2012	BNG	40107556	2,419%	5.400.000	5.400.000		5.400.000	0	0
3.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2016	BNG	40110579	0,777%	3.000.000	3.000.000			3.000.000	3.000.000
4.800.000,00	Woningbouw	Rhiant	2017	BNG	40111164	1,105%	4.800.000	4.800.000			4.800.000	4.800.000
2.500.000,00	Woningbouw	Rhiant	2018	BNG	40111651	0,975%	2.500.000	2.500.000			2.500.000	2.500.000
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2018	St. Vestia	604	0,150%	2.500.000	2.500.000			2.500.000	2.500.000
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2019	NWB	29946	mnd E +0,	5.000.000	5.000.000			5.000.000	5.000.000
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2019	BNG	113422	0,320%	3.000.000	3.000.000			3.000.000	3.000.000
4.500.000,00	Woningbouw	Woonkracht10	2020	BNG		0,000%	4.500.000	4.500.000			4.500.000	4.500.000
4.500.000,00	Woningbouw	Woonkracht10	2020	BNG		0,000%	4.500.000	4.500.000			4.500.000	4.500.000
3.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2020	BNG		0,415%	3.000.000	3.000.000			3.000.000	3.000.000
5.000.000,00	Woningbouw	Rhiant	2020	BNG		0,564%	5.000.000	5.000.000			5.000.000	5.000.000
Subtotaal							92.795.332	92.795.332	0	11.883.431	80.911.901	80.911.901
107.984.860,59	TOTAAL						103.545.535	103.545.535	0	11.955.687	91.589.848	91.589.848

TV	Soort activa	Nr.	Omschrijving investering	Aanschafwaarde tot 01/01	Afgeschrijv. tot 01-01	Afgelost tot 01-01	Afwaardering tot 01-01	Boekwaarde per 01-01	Rente in het jaar	Afgeschrijving of aflossing in het jaar	Vermeerderingen in het jaar	Verminderingen in het jaar	Boekwaarde per 31-12	Kapitaal-lasten in het jaar
	37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef	10541	Herinrichting raadszaal 2017-audio-vis.app	119	22	0	0	97	1	11	0	0	86	12
	Totaal 37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef			119	22	0	0	97	1	11	0	0	86	12
	38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing	10540	Herinrichting raadszaal 2017-meub-stoff	143	12	0	0	131	1	6	0	0	125	7
	Totaal 38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing			143	12	0	0	131	1	6	0	0	125	7
	Totaal 0.1 Bestuur			262	34	0	0	228	2	17	0	0	211	19
	31 Gronden en terreinen	10454	Grond Shellterrein Van Godewijkstraat	400	0	0	0	400	3	0	0	0	400	3
	Totaal 31 Gronden en terreinen			400	0	0	0	400	3	0	0	0	400	3
	32 Woonruimten	10601	Vererving woning De Baak 4	850	10	0	0	840	7	10	0	0	829	17
	Totaal 32 Woonruimten			850	10	0	0	840	7	10	0	0	829	17
	33 Bedrijfsgebouwen	10028	Gemeentewerf	329	142	0	187	0	0	0	0	0	0	0
		10455	Opstellen Shellterrein - Van Godewijkstraat	677	470	0	0	207	2	66	0	0	140	68
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			1.006	612	0	187	207	2	66	0	0	140	68
	90 Strategische verervingen; grond incl. slooppanden	10518	Strategische gronden Noordoers 2016 - vh niegg	1.933	0	0	0	1.933	15	0	0	0	1.933	15
		10537	Strategische gronden Zuidwende Zuid, vh BIE	1.105	0	0	0	1.105	9	0	0	0	1.105	9
		10559	Strategische gronden Centrumgebied 2017 - vh BIE	943	0	0	0	943	8	0	0	0	943	8
		10560	Investering Grotenoord-Veerweg 2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		10562	Heronutwik. loc. W.de Zwijgerstr 1a vml Margrietsc	120	0	0	0	120	1	0	0	0	120	1
	Totaal 90 Strategische verervingen; grond incl. slooppanden			4.101	0	0	0	4.101	33	0	0	0	4.101	33
	91 Voorbereidingskosten BIE, onderzoek/ontwikkeling	10593	Voorbereidingskrediet Gebiedsvisie Centrum	120	0	0	0	120	1	0	0	0	120	1
		10602	Opstelling locatiestudie project Zuidwende-Zuid	39	0	0	0	39	0	0	0	0	39	0
	Totaal 91 Voorbereidingskosten BIE, onderzoek/ontwikkeling			159	0	0	0	159	1	0	0	0	159	1
	Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden			6.516	622	0	187	5.707	46	77	0	0	5.630	123
	33 Bedrijfsgebouwen	10039	Verbouwing gemeentehuis 2008, aanloopkred	1.140	360	0	0	780	6	53	0	0	727	59
		10029	Gemeentehuis fase 3	755	338	0	0	417	3	18	0	0	399	21
		10038	Verbouw gemeentehuis 2007	341	192	0	0	149	1	19	0	0	130	20
		10389	Gemeentehuis: renovatie dakbedekking 2009	105	43	0	0	62	0	5	0	0	57	6
		10440	Gemeentehuis, algemene verlichting 2013	106	24	0	0	82	1	5	0	0	77	5
		10543	Vervanging pantry's gemeentehuis 2017	10	1	0	0	9	0	0	0	0	8	0
		10605	Gem.huis: vervangen kozijnen,ramen,deuren 2020	419	0	0	0	419	3	0	0	0	419	3
		10606	Gem.huis: vervangen buitenzonwering 2020	126	0	0	0	126	1	0	0	0	126	1
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			3.001	958	0	0	2.043	16	100	0	0	1.943	116
	37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef	10198	Inbraakwerende vitrine Gemeentehuis	8	7	0	0	1	0	1	0	0	0	1
		10202	Vervanging CV ketel gemeentehuis	30	24	0	0	6	0	2	0	0	4	2
		10391	Gemeentehuis: renovatie luchtbehandeling 2012	84	34	0	0	50	0	6	0	0	45	6
		10435	Gemeentehuis, CV / Pompen 2013	34	8	0	0	26	0	1	0	0	25	2
		10474	Beviligingscamera's 2013 tbv Gemeentehuis	47	31	0	0	16	0	5	0	0	11	5
		10486	Extra krediet verduurz. verlichting GemH.2014	65	15	0	0	50	0	3	0	0	48	3
		10545	Vervanging brand- en inbraakinstall. gem.huis 2018	43	4	0	0	39	0	2	0	0	36	2
		10629	Gem.huis: Vervangen liften 2021	0	0	0	0	0	0	0	43	0	43	0
		10630	Gem.huis: Vervangen aggregaat 2021	0	0	0	0	0	0	0	30	0	30	0
	Totaal 37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef			311	123	0	0	188	2	19	74	0	242	21
	38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing	10246	Uitbreiding meubilering raadszaal	8	8	0	0	1	0	1	0	0	0	1
	Totaal 38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing			8	8	0	0	1	0	1	0	0	0	1
	Totaal 0.4 Overhead			3.320	1.088	0	0	2.232	18	120	74	0	2.185	138
	51 Kapitaalverstrekking; deelnemingen	10330	Aandelen BNG	59	0	0	0	59	0	0	0	0	59	0
		10331	Stedin Holding N.V.	454	0	0	0	454	4	0	0	0	454	4
		10622	Eneco Group NV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		10332	Aandelen Watermaatschappij NV	10	0	0	0	10	0	0	0	0	10	0
	Totaal 51 Kapitaalverstrekking; deelnemingen			522	0	0	0	522	4	0	0	0	522	4
	54 Leningen aan (UG); woning(bouw)corporaties	10340	Rhiant, complex m grondkosten	113	0	62	0	51	0	3	0	0	48	0
	Totaal 54 Leningen aan (UG); woning(bouw)corporaties			113	0	62	0	51	0	3	0	0	48	0
	57 Leningen aan (UG); overig langlopend	10343	Woningfinan.regeling gem. personeel 2005	12.802	0	10.044	0	2.757	0	46	0	0	2.711	0
	Totaal 57 Leningen aan (UG); overig langlopend			12.802	0	10.044	0	2.757	0	46	0	0	2.711	0
	60 Leningen aan (UG); Overheden (Wet Fido)	10478	Startersleningen	348	0	155	0	192	0	0	0	0	192	0
		10516	Geldlening UG Veiligheidsregio	1.460	0	148	0	1.312	0	32	0	0	1.280	0
	Totaal 60 Leningen aan (UG); Overheden (Wet Fido)			1.808	0	304	0	1.504	0	32	0	0	1.472	0
	Totaal 0.5 Treasury			15.245	0	10.411	0	4.834	4	81	0	0	4.753	4
	37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef	10183	Noodstroomaggregaat Gemeentehuis	26	20	0	0	6	0	1	0	0	4	1
	Totaal 37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef			26	20	0	0	6	0	1	0	0	4	1
	Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer			26	20	0	0	6	0	1	0	0	4	1
	34 GWW-Werken; Economisch nut zonder heffing	10357	Reconstr. Hoge Kade tussen Wet.singel en Pauluswei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		10416	Investering infrastructurele kunstwerken	9	7	0	0	2	0	0	0	0	1	1
		10422	Vervanging infrastructurele kunstwerken 2015	145	27	0	0	118	1	6	0	0	112	7
		10437	Vervanging infrastructurele kunstwerken 2013	112	30	0	0	81	1	5	0	0	76	6
		10442	Park trafohuis 2011	70	19	0	0	51	0	3	0	0	48	4
		10446	Aansl.Ond.Rijweg op Veersedijk 2012	6	0	0	0	6	0	0	0	0	6	0
		10447	Aanl.rotonde Vdijk/Jac.laan/Noordeinde 2011	750	77	0	0	673	5	11	0	0	661	17
		10448	Aanl.rotonde Vdijk/Jac.laan/Noordeinde 2012	1.443	107	0	0	1.336	11	20	0	0	1.316	31
		10449	Reconstructie Havenkade 2011	89	9	0	0	80	1	1	0	0	78	2
	Totaal 34 GWW-Werken; Economisch nut zonder heffing			2.625	278	0	0	2.347	19	48	0	0	2.299	67
	44 GWW-Werken; Maatschappelijk nut	10507	Doortrekken Antoniuslaan 2014 - Vastgoed	936	51	0	0	885	7	16	0	0	869	23
		10514	Doortrekken Antoniuslaan 2014 - Civiel	797	44	0	0	753	6	14	0	0	739	20
		10535	Doortrekk.Antoniuslaan 2017 - Aanvull.maatreg.	1.393	49	0	0	1.344	11	24	0	0	1.320	35
		10570	Ontsluiting Noordeinde - N915 2018	1.441	17	0	0	1.424	11	17	0	0	1.407	29
		10273	Vervanging lichtmasten/armaturen 96/97	137	106	0	0	31	0	7	0	0	24	8
		10277	Renovatie Krommeweg fase 2-5	2.136	1.845	0	0	290	2	143	0	0	148	145
		10281	Herinrichting De Brink	189	164	0	0	26	0	13	0	0	13	13
		10283	Extra verlichting fiets-/voetpaden	8	6	0	0	2	0	0	0	0	2	0
		10286	Hondenuitrengedebied	13	13	0	0	1	0	1	0	0	0	1
		10292	Herinrichting Witte de Withstraat	81	60	0	0	21	0	5	0	0	16	5
		10294	Vervangen lichtmasten 2003-2005	161	91	0	0	70	1	8	0	0	62	8
		10306	Aanpass.voorrangregels 2 rotondes 2006	34	21	0	0	13	0	2	0	0	11	2
		10311	Vervangen lichtmasten 2005	141	68	0	0	73	1	6	0	0	67	7
		10323	rec.NoordE/Bosweg + FFerry, MIP 2011	1.866	139									

TV	Soort activa	Nr.	Omschrijving investering	Aanschafwaarde tot 01/01	Afschrijving tot 01-01	Afgeleest tot 01-01	Afwaardering tot 01-01	Boekwaarde per 01-01	Rente in het jaar	Afschrijving of aflossing in het jaar	Vermeerderingen in het jaar	Verminderingen in het jaar	Boekwaarde per 31-12	Kapitaal-lasten in het jaar
	Totaal 31 Gronden en terreinen			2.352	176	0	0	2.177	17	0	0	0	2.177	17
	33 Bedrijfsgebouwen													
		10058	Stadh.Willem III school, Sand.straat, bouwkosten	723	658	0	0	64	1	32	0	0	33	32
		10059	BBO Meander, W.de Withstr. integratieverbouw.	41	36	0	0	6	0	2	0	0	4	2
		10069	W.de Zwijgerschool, Graaf Will.I. integratieverbou	215	116	0	0	99	1	7	0	0	93	8
		10072	W.de Zwijgersch, Grf Will.I. ingrijp techn.onderh.	189	85	0	0	103	1	5	0	0	98	6
		10082	Integratieverbouwing scholen CNO (aanv.)	39	15	0	0	24	0	1	0	0	23	1
		10090	Perm. bouw Volgerl.00-05, OBO 0,25 Druiveng. 11	1.147	325	0	0	822	7	28	0	0	793	35
		10025	Schoolw.Volg.2009,75% BBO Druiveng. 5,7,9	410	168	0	0	242	2	20	0	0	221	22
		10060	W.de Zwijgerschool, Graaf Willemlaan, verbouw	358	311	0	0	48	0	15	0	0	32	16
		10061	Stadh.Willem III school, Sand.str. bouw	26	22	0	0	4	0	1	0	0	3	1
		10062	Stadh.Willem III school, Sand.str. Uitbreiding	39	32	0	0	7	0	2	0	0	5	2
		10083	Dukdalf school, Jan Wissensln.7,9 aanpass.hoofdgeb	10	4	0	0	6	0	0	0	0	6	0
		10089	Perm. bouw Volgerl.00-05, BBO 0,75 Druiveng. 5,7,9	3.622	1.025	0	0	2.597	21	90	0	0	2.508	111
		10118	Sem.perm.huisv.OBO Volg.2009,25% Druiveng. 11	481	65	0	0	417	3	7	0	0	409	11
		10119	Perm.bouw Volg. BBO75% 2005 II Druiveng. 5,7,9	2.887	628	0	0	2.259	18	56	0	0	2.203	75
		10120	Perm.bouw Volg. OBO25% 2005 II Druiveng. 11	902	197	0	0	706	6	18	0	0	688	23
		10121	Sem.perm.huisv.BBO Volg.2009, 75% Druiveng. 5,7,9	1.444	575	0	0	868	7	65	0	0	803	72
		10176	Stadh.Willem III school, Sand.str. 8e lokaal	136	54	0	0	82	1	4	0	0	78	4
		10351	Voorber.krediet scholenbouw Volgerlanden West	58	9	0	0	49	0	1	0	0	48	1
		10353	De Bron, schoolwon.Bekestein, gereal. verkoopwaar	186	0	0	0	186	1	0	0	0	186	1
		10355	PC Hooftsingel 7 geschikt maken voor BBO/2-Stroom	292	260	0	0	31	0	31	0	0	0	31
		10360	Adm.Ruyterln.1 geschikt maken OBO, de Bron	156	144	0	0	12	0	12	0	0	0	12
		10415	Voorber. krediet scholenbouw Volgerlanden Oost	256	31	0	0	225	2	4	0	0	221	6
		10420	Schoolw.Volg.2009,25%OBO Druiveng. 11	144	59	0	0	85	1	7	0	0	78	8
		10494	Infra en projectbeg Kruiswiel '14-'18, Scholengebu	2.047	0	0	0	2.047	16	34	0	0	2.013	50
		10508	Ver-nieuwbouw Jan Wissenslaan 5 2015 - Thriade	92	4	0	0	88	1	1	0	0	87	2
		10509	Voorb.krediet nieuwb.W.de Zw.2015 - Kruiswiel	259	6	0	0	253	2	3	0	0	249	5
		10510	Voorb.krediet nieuwb. Dukdalf 2015, J Wissensl.7,9	122	3	0	0	119	1	1	0	0	118	2
		10511	Ver-nieuwbouw Jan Wissenslaan 5 2016 - Thriade	1.062	51	0	0	1.011	8	14	0	0	997	22
		10512	Aanpassing/ged. sloop Jan Wissenslaan 5, 2016	103	5	0	0	98	1	2	0	0	96	3
		10554	Nieuwbouw W.de Zwijgerschool 2017, Kruiswiel	6.475	0	0	0	6.475	52	107	0	0	6.368	159
		10555	Nieuwbouw school De Dukdalf 2017, Jan Wissensl.7,9	2.626	0	0	0	2.626	21	43	0	0	2.583	64
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			26.547	4.888	0	0	21.659	173	615	0	0	21.044	789
	38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing													
		10094	Bron, 1e inrichting	23	22	0	0	2	0	2	0	0	0	2
		10103	1e inr.schol Volgerl 03-05BBO 0,75 Druiveng. 5,7,9	57	45	0	0	12	0	4	0	0	8	4
		10104	1e inr.schol Volgerl.03-05 OBO 0,25 Druiveng. 11	19	15	0	0	4	0	1	0	0	3	1
		10171	Stadh..Willem III / W.de Zwijgersch. o.l.p.	18	5	0	0	13	0	0	0	0	13	0
		10172	Meander/Tweestroom (cno) o.l.p.	61	17	0	0	44	0	1	0	0	43	1
		10173	De Bron, o.l.p. groep 17 en 18	11	3	0	0	8	0	0	0	0	8	0
		10174	Dukdalf, o.l.p. groep 8 en 9	11	3	0	0	8	0	0	0	0	8	0
		10248	1e inr.schol.Volg.BBO 2008,75%	384	147	0	0	237	2	18	0	0	219	20
		10250	1e inr.schol.Volg. OBO 2008,25%	142	48	0	0	94	1	7	0	0	87	8
	Totaal 38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing			728	306	0	0	421	3	33	0	0	388	37
	Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting			34.389	6.472	0	0	27.918	223	747	0	0	27.170	971
	31 Gronden en terreinen													
		10023	Welzinsvz. Volgerl., grond PSPZ Druiveng. 1 en 3	186	0	0	0	186	1	0	0	0	186	1
	Totaal 31 Gronden en terreinen			186	0	0	0	186	1	0	0	0	186	1
	33 Bedrijfsgebouwen													
		10101	Lokatie BSO Bekestein PSPZ	370	64	0	0	306	2	5	0	0	301	8
		10116	Welz.vrz.Volgerlanden PSPZ 2005 Druiveng. 1 en 3	390	53	0	0	337	3	5	0	0	332	8
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			761	118	0	0	643	5	10	0	0	633	15
	Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			947	118	0	0	829	7	10	0	0	819	17
	31 Gronden en terreinen													
		10001	Voetbalvelden, sportpark Schildman, grondkosten	14	9	0	0	5	0	0	0	0	5	0
		10014	Weteringsingel, gymzaal, grondkosten	23	0	0	0	23	0	0	0	0	23	0
		10015	Bekestein, grondkosten	69	0	0	0	69	1	0	0	0	69	1
		10016	Grondkosten zwembad De Louwert	191	0	0	0	191	2	0	0	0	191	2
		10019	Sporthal Volgerlanden - Sophialhal, grond	442	0	0	0	442	4	0	0	0	442	4
	Totaal 31 Gronden en terreinen			738	9	0	0	729	6	0	0	0	729	6
	33 Bedrijfsgebouwen													
		10057	Bouwkosten cult.centrum Bekestein	329	221	0	0	109	1	10	0	0	98	11
		10064	Bouwkosten eerste sporthal - De Ridderhal	650	184	0	0	466	4	6	0	0	460	9
		10075	Bouwkosten tweede sporthal - Sophialhal	953	181	0	0	773	6	7	0	0	766	13
		10097	Renovatie zaalvloer en kleedlokalen De Riddehal	54	47	0	0	7	0	4	0	0	4	4
		10098	Renovatie tegetwerk/sanitair De Ridderhal	65	56	0	0	9	0	4	0	0	4	4
		10102	Plafond zwembad	15	11	0	0	4	0	0	0	0	0	0
		10105	Sporthal Volgerlanden 2004 - Sophialhal	277	31	0	0	246	2	2	0	0	244	4
		10110	Sporthal Volgerlanden 2006 - Sophialhal	4.457	366	0	0	4.091	33	35	0	0	4.055	68
		10112	Techn.beh/ engin.kst.zwembad De Louwert 2006	5	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0
		10114	Renov.kleed-wasruimte Bekestein 2009, gymzaal	18	8	0	0	10	0	1	0	0	9	1
		10053	Uitbreiding zwembad De Louwert	623	395	0	228	0	0	0	0	0	0	0
		10065	Bouwkosten zwembad De Louwert	710	257	0	452	0	0	0	0	0	0	0
		10088	Renovatie kleedkamers zwembad De Louwert	90	77	0	13	0	0	0	0	0	0	0
		10111	Plafonds zwembad 2006	45	25	0	20	0	0	0	0	0	0	0
		10122	Ridderhal brandmeldinst. en noodvert.	35	20	0	0	15	0	2	0	0	13	2
		10383	Gymz. Wets: renovatie kozijnen bovendaks 2011	5	2	0	3	1	0	0	0	0	1	0
		10384	Sporthal Ridderhal: renovatie dakbedekking 2009	75	27	0	12	36	0	3	0	0	33	3
		10417	Renovatie sportvloer de Ridderhal 2010	148	52	0	25	71	1	6	0	0	65	7
		10521	CAI Proj: nieuwbouw binnenbad zwembad De Louwe	3.685	51	0	0	3.634	29	64	0	0	3.569	93
		10546	Renovatie luchtbehandeling Ridderhal 2018	49	0	0	0	49	0	3	0	0	46	3
		10547	Vervangen verlichting Cult. C. Bekestein 2018	22	3	0	0	19	0	1	0	0	18	1
		10548	Vervangen kozijnen, ramen en deuren Ridderhal 201	130	0	0	0	130	1	2	0	0	128	3
		10610	Ridderhal: vervang. vent. CVketel en radiat.2020	51	0	0	0	51	0	0	0	0	51	0
		10611	Sophialhal: vervang.pompen en kleppen CV 2020	17	0	0	0	17	0	0	0	0	17	0
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			12.508	2.017	0	758	9.734	78	151	0	0	9.583	229
	37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef													
		10191	Vervangen CV-ketel sporthal De Ridderhal	24	22	0	0	2	0	2	0	0	0	2
		10352	Beregeningsinstallatie sportvelden	81	26	0								

TV	Soort activa	Nr.	Omschrijving investering	Aanschafwaarde tot 01/01	Afschrijving tot 01-01	Afgeleest tot 01-01	Afwaardering tot 01-01	Boekwaarde per 01-01	Rente in het jaar	Afschrijving of aflossing in het jaar	Vermeerde-ningen in het jaar	Verminderen in het jaar	Boekwaarde per 31-12	Kapitaal-lasten in het jaar	
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipati				3.147	728	0	6	2.414	19	64	20	0	2.369	84	
	14 Bijdrage aan activa in eigendom van derden	10520	Investeringsbijdrage Jeugdspielpark/Zorggebouw '14	1.103	12	0	1.091	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal 14 Bijdrage aan activa in eigendom van derden				1.103	12	0	1.091	0	0	0	0	0	0	0	0
	31 Gronden en terreinen	10018	Grond Steenbakkstr. Klimop, afgebrkn, openb.groen	22	0	0	0	22	0	0	0	0	22	0	
Totaal 31 Gronden en terreinen				22	0	0	0	22	0	0	0	0	22	0	
	38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing	10463	Aanschaf Speeltoestellen	23	9	0	0	14	0	1	0	0	12	2	
Totaal 38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing				23	9	0	0	14	0	1	0	0	12	2	
	44 GWW-Werken; Maatschappelijk nut	10274	Lichtmasten skate-/basketbalveld	10	9	0	0	2	0	1	0	0	1	1	
		10282	Stal jeugdspielpark	57	53	0	0	4	0	4	0	0	0	4	
		10500	Voorbereidingskrediet nieuwbouw Jeugdspielpark	100	8	0	92	0	0	0	0	0	0	0	
		10522	Cai Proj: Speeltuin wijk Kruiswiel	-0	0	0	0	-0	0	0	0	0	-0	0	
		10256	Renovatie Burg. Baxpark	38	22	0	0	16	0	1	0	0	15	1	
		10268	Renovatie Burg. Baxpark 97-99	343	132	0	0	210	2	8	0	0	202	10	
		10280	Inrichten baggerdepot	154	144	0	0	11	0	11	0	0	0	11	
		10293	Aanleg skatepark, asfalt	36	28	0	0	7	0	2	0	0	5	2	
		10561	BOP 18-26 Oeverbescherming - 2018	71	4	0	0	67	1	2	0	0	66	2	
		10564	BOP 18-26 Oeverbescherming - 2019	74	2	0	0	72	1	2	0	0	70	2	
		10565	BOP 18-26 Oeverbescherming - 2020	71	0	0	0	71	1	0	0	0	71	1	
		10566	BOP 18-26 Oeverbescherming - 2021	0	0	0	0	0	0	0	71	0	71	0	
Totaal 44 GWW-Werken; Maatschappelijk nut				954	402	0	92	460	4	31	71	0	500	34	
	48 Overige materiële activa; Maatschappelijk nut	10532	Cai Proj: Multicourt	-0	0	0	0	-0	0	0	0	0	-0	0	
		10533	Cai Proj: Fitnessoestellen	-0	0	0	0	-0	0	0	0	0	-0	0	
		10534	Cai Proj: Trapveldjes, Cruijff court	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		10625	Cai proj: Skatepark	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal 48 Overige materiële activa; Maatschappelijk nut				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				2.101	423	0	1.182	495	4	32	71	0	534	36	
	31 Gronden en terreinen	10022	Welzjinsvz. Volgerl., grond KOPV Druiveng. 1 en 3	249	0	0	0	249	2	0	0	0	249	2	
Totaal 31 Gronden en terreinen				249	0	0	0	249	2	0	0	0	249	2	
	33 Bedrijfsgebouwen	10091	Bouw jongeren centrum 2000-2004 Dock 3, nu Baxhui	450	53	0	0	396	3	3	0	0	394	6	
		10106	Welz.vrz. Volgerl. 03-05 KOPV 0,50 Druiveng. 1en3	755	170	0	0	585	5	17	0	0	568	21	
		10115	Welz.vz.Volgerlanden KOPV 2005 Druiveng. 1 en 3	592	82	0	0	510	4	7	0	0	503	11	
		10100	Lokatie BSO Bekestein KOPV	370	64	0	0	306	2	5	0	0	301	8	
		10107	Welz.vrz. Volgerl. 03-06 PSPZ 0,50 Druiveng. 1en3	755	120	0	0	635	5	10	0	0	625	15	
		10505	Huisvestingsplan Baxhuis - 2015	240	8	0	0	232	2	9	0	0	223	10	
		10609	KOPV-Vlindert.Druiveng.1: ophalen verharding 2020	26	0	0	0	26	0	0	0	0	26	0	
Totaal 33 Bedrijfsgebouwen				3.189	498	0	0	2.691	22	50	0	0	2.640	72	
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipati				3.437	498	0	0	2.939	24	50	0	0	2.889	74	
	24 GWW-Werken; Economisch nut met heffing	10124	Riolering sportvelden	11	8	0	0	3	0	0	0	0	3	0	
		10125	Rioleringsreconstructie Kruiswiel	123	90	0	0	33	0	4	0	0	29	5	
		10126	Riolering Dorpsstraat	148	104	0	0	44	0	5	0	0	39	5	
		10127	Riolering Veersedijk/Onderdijk	289	195	0	0	94	1	9	0	0	85	10	
		10128	Riolering Dorpsstr./Kerkstr./Kerkl.	124	80	0	0	44	0	4	0	0	41	4	
		10129	Riolering Bouquet	5	3	0	0	2	0	0	0	0	2	0	
		10130	Rioloaanst. 4 won. Schildmanstr.	15	9	0	0	6	0	0	0	0	6	0	
		10131	Rioleringsvergroting Schildmanstraat	27	16	0	0	11	0	1	0	0	10	1	
		10132	Riolering Vrouwelenweg	274	159	0	0	115	1	8	0	0	108	9	
		10134	Riolering Achterambachtseweg	179	104	0	0	76	1	5	0	0	71	6	
		10135	Riolering Antoniuslaan	180	103	0	0	77	1	5	0	0	71	6	
		10136	Riolering Buitengebied	340	196	0	0	145	1	10	0	0	135	11	
		10137	Bergingsriool Hoge Kade/Vrouwelenweg	391	218	0	0	173	1	11	0	0	162	12	
		10138	Riolering Langeweg 1	175	91	0	0	84	1	5	0	0	79	5	
		10139	Riolering Nwe Bosweg/Frankenpad	58	28	0	0	30	0	1	0	0	29	2	
		10140	Vervangen hoofdriool Oranjestraat	90	25	0	0	65	1	2	0	0	63	2	
		10141	Riool project Hoge Kade	43	10	0	0	32	0	1	0	0	32	1	
		10142	Project Zoutziederstr./Steenbakkerstr.	61	15	0	0	46	0	1	0	0	45	1	
		10143	Renovatieprojecten 1998-2001	375	85	0	0	290	2	6	0	0	284	8	
		10145	Vervangen riolering 2003-2004	808	123	0	0	685	5	10	0	0	674	16	
		10146	Bergbezinkstation Paulusweg	207	32	0	0	175	1	3	0	0	173	4	
		10147	Bergbezinkstation P.C. Hoofdsingel	290	44	0	0	246	2	4	0	0	243	6	
		10149	Bergbezinkstation v. Galensngl/P.v.Meerderv.sngl	838	121	0	0	717	6	11	0	0	706	17	
		10150	Maatreg.waterkwalitetsspoor 2004-2006	85	11	0	0	74	1	0	0	0	73	2	
		10151	Rioolgemaal Langeweg, bouwkundig	21	3	0	0	18	0	0	0	0	18	0	
		10153	Vervanging riolering 2006	469	54	0	0	415	3	6	0	0	409	9	
		10154	Vervanging riolering 2007	261	29	0	0	232	2	3	0	0	229	5	
		10155	Vervanging riolering 2008	506	51	0	0	455	4	6	0	0	450	9	
		10156	Vervanging riolering 2009	970	93	0	0	878	7	10	0	0	867	17	
		10157	Vervangen rioolgemalen 2006	17	16	0	0	1	0	1	0	0	0	1	
		10158	Vervangen rioolgemalen 2007	15	10	0	0	5	0	1	0	0	4	1	
		10159	Struct.maatr.opheff.wateroverl.2006	61	7	0	0	54	0	1	0	0	53	1	
		10160	Struct.maatr.opheff.wateroverl. 2007	151	17	0	0	135	1	2	0	0	133	3	
		10161	Struct.maatr.opheff.wateroverl.2008	348	32	0	0	315	3	4	0	0	312	6	
		10162	Maatregelen waterkwal.spoor 2006	85	10	0	0	75	1	1	0	0	74	2	
		10163	Terugdr.wateroverl.op straat 2007	81	8	0	0	73	1	1	0	0	72	1	
		10165	Vervanging riolering 2005	431	57	0	0	373	3	5	0	0	368	8	
		10166	Afvalwaterproject Zwijndrecht	642	59	0	0	583	5	7	0	0	576	11	
		10167	Riol.investering herstruct Oostendam	2.475	232	0	0	2.242	18	23	0	0	2.219	41	
		10368	Vervangen gemalen 2011-2012 GRP10-13	64	4	0	0	60	0	1	0	0	59	1	
		10369	Vervangen riolering 2010 GRP10-13	1.082	86	0	0	996	8	11	0	0	985	19	
		10370	Vervangen riolering 2011 GRP10-13	968	63	0	0	905	7	9	0	0	895	17	
		10371	Vervangen riolering 2012 GRP10-13	969	54	0	0	914	7	9	0	0	905	16	
		10372	Vervangen riolering 2013 GRP10-13	968	46	0	0	922	7	9	0	0	914	16	
		10373	Afkopp. verhard oppervlak 2010	89	7	0	0	82	1	1	0	0	81	2	
		10374	Opzetten grondwatermeetnet 2011 GRP10-13	48	3	0	0	45	0	0	0	0	45	1	
		10375	Tegeng.grondwateroverlastsituaties 2010	19	2	0	0	18	0	0	0	0	17	0	
		10378	Vervangen drukriool.pompen 2010	41	22	0	0	19	0	3	0	0	16	3	
		10379	Terugdringen wateroverlast 2010	27	2	0	0	24	0	0	0	0	24	0	
		10392	Vervangen drukriool.pompen 2011	41	19	0	0	22	0	3	0	0	19	3	
		10393	Vervangen drukriool.pompen 2012	11	4	0	0	6	0	1	0	0	6	1	
		10394	Vervangen drukriool.pompen 2013	40	11	0	0	29	0	2	0	0	27	3	
		10395	Tegeng.grondwateroverlastsituaties 2011	25	1	0	0	24	0	0	0	0	23	0	
		10396	Tegeng.grondwateroverlastsituaties 2012	20											

TV	Soort activa	Nr.	Omschrijving investering	Aanschafwaarde tot 01/01	Afgeschrijving tot 01-01	Afgeleest tot 01-01	Afwaardering tot 01-01	Boekwaarde per 01-01	Rente in het jaar	Afgeschrijving of aflossing in het jaar	Vermeerderingen in het jaar	Verminderen in het jaar	Boekwaarde per 31-12	Kapitaal-lasten in het jaar
	24 GWW-Werken; Economisch nut met heffing	10529	GRP2014-2018: tegengaan grondwateroverlast 2017	28	1	0	0	28	0	0	0	0	27	1
		10549	GRP2014-2018: riolering en regenwater riool 2018	1.002	24	0	0	978	8	12	0	0	966	20
		10550	GRP2014-2018: gemalen - vervanging EM 2018	81	5	0	0	77	1	5	0	0	72	5
		10551	GRP2014-2018: drukriolering - pompunits 2018	34	4	0	0	30	0	2	0	0	28	2
		10552	GRP2014-2018: tegengaan grondwateroverlast 2018	24	1	0	0	23	0	0	0	0	23	0
		10553	GRP2014-2018: Overlast:Verv.grondwatermeetnet Z	58	11	0	0	47	0	11	0	0	35	12
		10556	GRP 2019-2023 Vervangen riolering 2020	896	0	0	0	896	7	11	0	0	885	18
		10557	GRP 2019-2023 Vervangen riolering 2021	0	0	0	0	0	0	0	896	0	896	0
		10577	GRP 2019-2023: Vervanging rioolgemalen 2019	61	0	0	0	61	0	4	0	0	57	4
		10578	GRP2019-2023: Vervanging rioolgemalen 2020	86	0	0	0	86	1	0	0	0	86	1
		10579	GRP2019-2023: Vervanging rioolgemalen 2021	0	0	0	0	0	0	0	55	0	55	0
		10582	GRP2019-2023: Drukriolering en pompunits 2019	35	0	0	0	35	0	2	0	0	33	2
		10583	GRP2019-2023: Drukriolering en pompunits 2020	35	0	0	0	35	0	0	0	0	35	0
		10584	GRP2019-2023: Drukriolering en pompunits 2021	0	0	0	0	0	0	0	35	0	35	0
		10587	GRP2019-2023: Tegengaan grondwateroverlast 2019	35	0	0	0	35	0	0	0	0	35	1
		10588	GRP2019-2023: Tegengaan grondwateroverlast 2020	25	0	0	0	25	0	0	0	0	25	0
		10589	GRP2019-2023: Tegengaan grondwateroverlast 2021	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25	0
		10628	Vervangen terreinriolering Sporthal Ridderhal 2021	0	0	0	0	0	0	0	39	0	39	0
	Totaal 24 GWW-Werken; Economisch nut met heffing			23.864	3.144	0	0	20.719	166	346	1.050	0	21.424	511
	Totaal 7.2 Riolering			23.864	3.144	0	0	20.719	166	346	1.050	0	21.424	511
	27 Machines apparaten installatie; Ec.nut met heffing	10214	Ondergronds Kliko systeem 2006	2.626	2.403	0	0	223	2	223	0	0	-0	225
		10215	Ondergronds Kliko systeem 2007	1.394	1.160	0	0	234	2	115	0	0	119	117
		10223	Ondergronds Kliko systeem 2008	777	586	0	0	191	2	61	0	0	130	63
		10230	Ondergronds Kliko systeem 2009	420	244	0	0	176	1	27	0	0	149	28
		10231	Ondergronds Kliko systeem 2010	10	6	0	0	4	0	1	0	0	4	1
		10232	Ondergronds Kliko systeem 2011	328	175	0	0	153	1	23	0	0	130	24
		10466	Ondergronds Kliko systeem 2013	78	21	0	0	56	0	5	0	0	52	5
		10467	Ondergronds Kliko systeem 2014	101	28	0	0	73	1	6	0	0	67	7
		10468	Ondergronds Kliko systeem 2015	129	23	0	0	106	1	8	0	0	98	9
		10469	Ondergronds Kliko systeem 2016	132	23	0	0	109	1	8	0	0	101	9
		10470	Ondergronds Kliko systeem 2017	137	14	0	0	123	1	8	0	0	116	9
		10471	Ondergronds Kliko systeem 2012	51	24	0	0	27	0	3	0	0	24	4
		10603	Ondergronds kliko systeem - MOL 2019	60	0	0	0	60	0	4	0	0	56	4
		10604	Ondergronds kliko systeem - MOL 2020	60	0	0	0	60	0	0	0	0	60	0
	Totaal 27 Machines apparaten installatie; Ec.nut met heffing			6.303	4.707	0	0	1.595	13	491	0	0	1.104	504
	28 Overige materiële activa; Ec. nut met heffing	10410	Minicontainers oud papier inzameling 2009	246	112	0	0	134	1	25	0	0	109	26
	Totaal 28 Overige materiële activa; Ec. nut met heffing			246	112	0	0	134	1	25	0	0	109	26
	Totaal 7.3 Afval			6.549	4.819	0	0	1.729	14	516	0	0	1.213	530
	27 Machines apparaten installatie; Ec.nut met heffing	10506	Zonnepanelen aula begraafplaats 2015	15	3	0	0	12	0	1	0	0	12	1
	Totaal 27 Machines apparaten installatie; Ec.nut met heffing			15	3	0	0	12	0	1	0	0	12	1
	33 Bedrijfsgebouwen	10117	Aanpass. aula begraafplaats 2007	1.262	142	0	0	1.120	9	13	0	0	1.107	22
	Totaal 33 Bedrijfsgebouwen			1.262	142	0	0	1.120	9	13	0	0	1.107	22
	37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef	10485	Airconditioning Uitvaartcentrum 2014	23	5	0	0	18	0	1	0	0	17	1
	Totaal 37 Machines apparaten installatie; Ec.nut zonder hef			23	5	0	0	18	0	1	0	0	17	1
	38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing	10182	Geluidscherm nabij A16, begraafpl. A.Ambacht	64	50	0	0	15	0	3	0	0	11	4
		10421	Inventaris nieuw uitvaartcentrum AA-weg	114	22	0	0	93	1	5	0	0	87	6
		10461	Ruimingsplan begraafplaats A-Ambacht	46	13	0	0	33	0	3	0	0	30	3
		10539	Begraafpl. A.A.: uitbr kindergraven en urnentuin	25	4	0	0	21	0	2	0	0	19	2
	Totaal 38 Overige materiële activa; Ec. nut zonder heffing			249	89	0	0	161	1	13	0	0	148	14
	44 GWW-Werken; Maatschappelijk nut	10575	Drainage begraafplaats A.A.weg 2018	275	0	0	0	275	2	25	0	0	250	27
	Totaal 44 GWW-Werken; Maatschappelijk nut			275	0	0	0	275	2	25	0	0	250	27
	Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria			1.824	239	0	0	1.586	13	53	0	0	1.533	66
	51 Kapitaalverstrekking; deelnemingen	10333	Aandelen ROM-D	141	0	0	0	141	1	0	0	0	141	1
	Totaal 51 Kapitaalverstrekking; deelnemingen			141	0	0	0	141	1	0	0	0	141	1
	92 Onderhanden werk; Bouwgrond in exploitatie (BIE)	10348	OHW De Volgerlanden	54.970	0	0	0	54.970	473	0	0	9.685	45.285	473
		10349	OHW Volgerlanden: voorzien verties	-283	0	0	0	-283	0	0	0	0	-283	0
	Totaal 92 Onderhanden werk; Bouwgrond in exploitatie (BIE)			54.687	0	0	0	54.687	473	0	0	9.685	45.002	473
	Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			54.828	0	0	0	54.828	474	0	0	9.685	45.143	474